

Minimální znalostní standard pro absolventy VOV v sociální práci

Verze dokumentu: červen 2019, verze připravená pro potřeby
projektu Inovace VOV – pedagogicko-sociální oblast

Obsah

Minimální standard znalostí pro absolventy oboru sociální práce	5
Hlavní myšlenka inovace MS – perspektiva kompetencí	5
Filozofie a etika.....	6
Sociologie	16
TMSP – teorie a metody sociální práce	20
Psychologie.....	33
Supervize	46
Sociální politika.....	53
Sociální patologie	62
Právo.....	83
Menšiny	88
Zdravotní nauky.....	96
Příloha 1: Postup při inovaci MS.....	104
Hledání vhodného kompetenčního rámce	104
Výběr nejdůležitějších kompetencí	105
Kontextualizace oborových kompetencí	106
Cíle učení	106
Vhodné metody výuky.....	106
Recenze Inovovaných MS ve vzdělávání v sociální práci.....	108
Příloha 2: Kompetenční rámec dle BASW – překlad	110
1. Profesionalita:	110
2. Hodnoty a etické principy:.....	111
3. Diverzita:.....	111
4. Práva, spravedlnost a ekonomický blahobyt:.....	112
5. Znalosti:	112
6. Kritická reflexe a analýza:	113
7. Intervence a dovednosti:.....	114
8. Kontexty a organizace:	114
9. Profesionální vedení:.....	115

Příloha 3: Minimální standardy ve vzdělávání v sociální práci doplněny o vybrané kompetence z Rámce odborných kompetencí sociálního pracovníka dle BASW	117
1. Filozofie a etika	117
2. Úvod do sociologické teorie	120
3. Úvod do psychologické teorie	122
4. Teorie a metody sociální práce	125
5. Odborná praxe - tento předmět je řešen v kontextu jiné klíčové aktivity (KA 5).....	131
6. Supervize	131
7. Metody a techniky sociálního výzkumu	134
8. Úvod do právní teorie a praxe	137
9. Sociální politika	139
10. Sociální patologie	141
11. Menšinové skupiny	144
12. Zdraví a nemoc	146

Účel dokumentu

Dokument vznikl jako součást projektu Inovace VOV pedagogicko-sociální oblast – CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_041/0008052 v období 04/2018 až 09/2021.

Materiál je připraven tak, aby pokrýval skupiny oborů vzdělávání označené jako 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče a 74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport. V době projektu tyto skupiny oborů zahrnovaly 29 VOŠ (do souhrnu nejsou započítány ty VOŠ, které v době přípravy materiálu neotevřely v daném oboru výuku). Všechny tyto VOŠ byly pro potřeby projektu rozděleny do tří základních skupin podle jejich zaměření:

- Skupina **Předškolní a mimoškolní pedagogika a Wellness – Balneo (zkráceně „Pedagogika“)** – akreditované obory N75-31-N/03 Předškolní a mimoškolní pedagogika; N75-33-N/02 Tlumočnictví českého znakového jazyka; 74-41-N/01 Wellnes – Balneo;
- Skupina **Sociální práce** – akreditované obory N75-32-N/01 Sociální práce; N75-32-N/03 Sociální a humanitární práce; N75-32-N/04 Charitativní a sociální práce; N75-32-N/05 Sociálně právní činnost; N75-32-N/07 Pastorační a sociální práce; N75-32-N/08 Sociální a diakonická práce;
- Skupina **Sociální pedagogika** – akreditované obory N75-32-N/06 Sociální pedagogika; N75-32-N/02 Sociální pedagogika a teologie.

Všechny dokumenty projektu jsou k dispozici na portálu VOVC.RCZ nebo na webových stránkách partnerských škol.

Partnery projektu v pedagogicko-sociální oblasti byly VOŠ pedagogická Svatý Jan pod Skalou, VOŠ Caritas VOŠ sociální Olomouc, Jabok VOŠ sociálně pedagogická a teologická a ČVUT.

Vytvoření znalostního standardu absolventů VOV pro danou odbornou oblast bylo jedním ze základních cílů projektu IVOV. Znalostní standard bylo nutné vytvořit před zahájením dalších aktivit projektu (jako například tvorba výukových materiálů, systému hodnocení, návrhu systému dalšího vzdělávání), neboť jde o výchozí materiál určující úroveň požadovaných znalostí a dovedností v dané oblasti.

Vzhledem k tomu, že v sociální práci již znalostní standard existuje a je ve vzdělávání závazný (*Minimální standardy ve vzdělávání v sociální práci dle ASVSP*, dále jen MS), rozhodli jsme se vycházet z tohoto dokumentu. Zároveň se ale ukázalo, že současné pojetí MS není v některých aspektech pro inovaci projektových aktivit vhodné. Konkrétně šlo zejména o to, že současné pojetí MS pracuje s jednotlivými učebními disciplínami, které vystupují víceméně izolovaně bez vzájemné provázanosti a vyjmenovávají znalosti, dovednosti, postoje ve formě probíraných témat v rámci jednotlivých předmětů, aniž by byly cíleně/vědomě reflektovány v kontextu odborných kompetencí sociálního pracovníka.¹ Rozhodli jsme se tedy využít možností projektu k obohacení stávajícího MS o perspektivu kompetencí sociálního pracovníka.² Minimální standardy jednotlivých předmětů dle ASVSP doplněné o vybrané

¹ V současné době se v rámci pracovních skupin ASVSP pracuje na aktualizaci Minimálních standardů ve vzdělávání v sociální práci. Vzhledem k tomu, že nebylo v době, kdy jsme k inovaci chtěli přistoupit jasné, kdy bude aktualizace hotova, rozhodli jsme se pracovat se zněním Minimálních standardů ve vzdělávání v sociální práci z roku 2018.

² Inovace Minimálních standardů ve vzdělávání v sociální práci tak, jak proběhla v rámci projektu IVOV, si rozhodně neklade za cíl vytvořit nově pojaté závazné vzdělávací standardy. Jde spíše o návrh strategie jedné z možných cest, kterou by se inovace standardů mohla ubírat.

kompetence z Rámce odborných kompetencí sociálního pracovníka dle BASW jsou uvedeny v Příloze 3.

Hlavním řešitelem Inovace MS v Sociální práci byl tým pracovníků CARITAS-VOŠs Olomouc ve spolupráci s expertem na problematiku doc. PhDr. Kateřinou Kubalčíkovou, Ph.D. z FSS MU Brno.

Minimální standard recenzovali dva recenzenti

- PhDr. Jarmila Rollová, a
- doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD.

Celkový proces vytváření inovativního Minimálního znalostního standardu pro absolventy VOV v sociální práci byl velmi náročný, co se týče koordinace tvůrců (okolo 25 osob) a samotné inovace – přechodu z nastaveného Minimálního standardu v sociální práci na standard, který již vychází z cílových kompetencí sociálního pracovníka. Hodnotíme však celý tento proces jako úspěšný a momentálně tento vytvořený Minimální standard nám slouží jako základ pro realizaci dalších projektových aktivit.

Přílohy:

- Příloha 1: Postup při inovaci MS – projekt IVOV
- Příloha 2: Kompetenční rámec dle BASW – překlad
- Příloha 3: Minimální standard vzdělávání v sociální práci ASVSP – *doplněný o kontextualizaci na kompetence BASW*

MINIMÁLNÍ STANDARD ZNALOSTÍ PRO ABSOLVENTY OBORU SOCIÁLNÍ PRÁCE

HLAVNÍ MYŠLENKA INOVACE MS – PERSPEKTIVA KOMPETENCÍ

Pro inovaci stávajícího MS jsme tedy vycházeli z kompetenčního přístupu ke vzdělávání tzv. „Competency-based education“, ve kterém je vzdělávání vázáno na kompetence (znalosti, dovednosti, postoje) spojené s výkonem dané profese. Chtěli jsme tak překonat fragmentaci vzdělávání zaměřených na splnění požadavků dílčích předmětů a pomoci nastavit vzdělávací systém, který povede k osvojení odborných kompetencí sociálního pracovníka.

Primárním cílem aktivity bylo obohatit současné standardy o perspektivu kompetencí, z nichž bude dále vycházet tvorba e-learningových materiálů, systém hodnocení, metody výuky, další vzdělávání pedagogů, atd. Sekundárně měl tento inovační krok podpořit komplexnější způsob uvažování u učitelů a studentů o tom, co (se) učí a že všechny jejich aktivity vedou k jednomu cíli: k profesionálnímu sociálnímu pracovníkovi, který je vybaven potřebnými kompetencemi a kde jednotlivé předměty nejsou cílem jejich snažení, ale pouze prostředkem k tomu stát se profesionálem. Toto nové pojetí pak s sebou nutně ponese i změny při promýšlení cest a způsobů výuky, hodnocení, témat a dalších aktivit.

Díky přehlednému zpracování kompetencí budou také samotní studenti od začátku svého studia vědět, které kompetence získají po absolvování daného předmětu, přičemž budou vědomě reflektovat i to, jak dosažené kompetence v rámci daného předmětu zapadají do jeho celkové profesní výbavy, nakolik se mu podařilo dané kompetence dostáhnout, v čem vidí ještě prostor pro případný rozvoj.

Jako velmi přínosné může být také formát společného setkání všech zástupců předmětů a kolektivní diskuse při hodnocení kompetencí, díky které si zúčastnění pedagogové mohou rozšířit své povědomí o tom, co se učí v jiných disciplínách, na jaká témata je kladen jaký důraz, co je důležité učit z hlediska kontextu sociální práce, nových výzev a požadavků na sociální pracovníky, kde se ve výuce tematicky překrývají, zda se vyučovaná látka nedubluje nebo zda některé téma chybí a mělo by být pokryto. Dále může vzniknout prostor pro společné projekty a propojení v rámci jednotlivých předmětů, mohou se dozvědět, jaké jsou problémy ostatních pedagogů a identifikovat společné palčivé otázky, které mohou být řešeny systémově nebo společnými silami apod.

FILOZOFIE A ETIKA

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích	Zná základní etická dilemata své profese, ví, že se tato mohou měnit a mění a ví, že je nutné zachovávat profesionalitu v průběhu těchto změn i při vzniku nových etických dilemat.	- umí hledat a vyhodnocovat etická dilemata své profesionality	přednáška, rozbor tématu, skupinová aktivita
		- uvědomuje si, že se etická dilemata jeho profesionality mění a vyvíjí	skupinová aktivita – diskuse nad skutečnými i možnými změnami dilemat profesionality
1.6 Zachovává náležité osobní/profesionální meze ve stále náročnějších situacích	Uvědomuje si, že zachovávání osobních/profesionálních mezí není stav, ale stálý proces, kdy je nutno brát v potaz aktuální etická dilemata v osobním i profesním životě.	- umí definovat, kde jsou osobní a profesní meze ve vybraných etických dilematech	přednáška, skupinová aktivita – rozbor kazuistik práce s klientem/skupinou klientů nebo komunitou a diskuse nad tím, kde končí osobní meze a začínají profesní
		- uvědomuje si, že se osobní a profesní meze proměňují a vyvíjí v závislosti na různých činitelích (délka práce s určitým klientem, legislativní nastavení, kulturní rámec sociálního pracovníka i klienta aj.)	přednáška, skupinová aktivita – diskuse nad příklady kazuistik různých klientů/sociálních skupin nebo komunit s důrazem na měnící se etická dilemata dle různých činitelů
1.11 Upozorňuje na problémy s nekvalitní praxí a řeší je, a to jak na úrovni organizace, tak i celkově nezávisle dle potřeby.	Rozpoznává nekvalitní praxi z pohledu etických dilemat a umí v oblasti etických dilemat projevujících se v jednání,	- uvědomuje si nutnost soustavného sledování toho, zda v praxi nedochází k eticky špatným nebo sporným jevům	přednáška, skupinová aktivita – rozbor příběhu s několika hlavními postavami, kdy není na první pohled zřejmé, kdo jedná eticky správně

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
	v myšleních a postojích navrhnout jejich řešení.	- rozpoznává, že eticky nevhodné nebo špatné situace pramení z postojů, vznikají v myšlení a projevují se v jednání a jeho důsledcích	přednáška, práce ve skupinách – diskuse nad příběhem viz výše – rozbor možných postojů a myšlenkových úsudků jednotlivých postav, které by mohly vést k jejich jednání
		- umí hledat a vyhodnocovat návrhy řešení etických dilemat nekvalitní praxe	přednáška, skupinová aktivita – analýza možných řešení etických dilemat v diskutovaném příběhu viz výše
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	Zná základní etické kodexy a lidská práva ve své profesi, uvědomuje si nutnost brát v potaz hranice profesního etického kodexu při konfrontaci se zainteresovanými subjekty.	- zná etický kodex své profese a základní lidská práva	přednáška, skupinová debata nad etickým kodexem sociální práce a vybranými základními lidskými právy
		- zná vybraná etická dilemata etického kodexu a základních lidských práv ve své profesi	skupinová debata nad etickými dilematy souvisejícími s profesním kodexem a vybranými základními lidskými právy
		- vyzkoušel si v rámci skupinové aktivity eticky vedenou konfrontaci, včetně argumentace, s následným rozбором situace	skupinová aktivita – vedení konfrontačních rozhovorů na daná témata "na zkoušku", aby se studenti naučili jednat eticky i ve vypjatých situacích

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
2.2 Kriticky reflektuje a koriguje vliv a dopad vlastních i cizích hodnot na profesionální praxi	Uvědomuje si, že do své práce promítá své hodnoty, umí je rozpoznávat a ví, že je nutno také rozpoznávat hodnoty osob zainteresovaných v jednotlivých profesních úkolech. Současně ví, že je nutno etická dilemata v oblasti dopadů hodnot korigovat a zná příklady, jak konkrétně.	- uvědomuje si základní hodnoty osob zainteresovaných v jednotlivých případech sociální práce včetně svých, ví, že přinášejí etická dilemata;	přednáška, individuální práce – žebříček hodnot, skupinová práce – žebříček hodnot vybraných zainteresovaných hodnot kazuistiky/případu
		- zná příklady a ve skupinové aktivitě si vyzkoušel, jak korigovat vybrané příklady etických dilemat hodnot osob zainteresovaných v jeho profesi, včetně hodnot svých;	skupinová diskuse o dilematech hodnot a návrzích na řešení
2.3 Rozpozná a umí zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy; v praxi se tak děje za pomoci supervize a týmové diskuse, dotazování a vznášením námitek vůči ostatním, včetně pracovníků z jiných profesí	Rozpoznává na příkladech protichůdné hodnoty a etická dilemata, umí zacházet s vybranými protichůdnými hodnotami v etických dilematech. Ví, že důležitým nástrojem profesionality je supervize, týmová diskuse, konstruktivní dotazování, citlivé vznášení námitek vůči ostatním, vše s důrazem na úctu vůči sobě i druhým.	- zná vybrané nástroje profesionality a umí analyzovat hodnoty ve vybraných etických dilematech	přednáška, skupinová práce – rozbor příběhu s více hlavními postavami, kdy není na první pohled zřejmé, zda nebo do jaké míry je jejich jednání eticky v pořádku
		- umí definovat, analyzovat, diskutovat, argumentovat a obhajovat hodnoty v etických dilematech, a to s důrazem na úctu vůči sobě i druhým	přednáška, skupinová diskuse s argumentací a obhajobou protichůdných hodnot hlavních postav příběhu viz výše
2.5 Zajistí, aby byla praxe řádně podložena politikou, postupy a pravidly chování (kodexem), které respektují a prosazují práva jednotlivců na určení vlastních	Zná příklady eticky sporných filozofických nebo náboženských směrů/přístupů, které nerespektovali/nerespektují nebo omezovali/omezují práva	- zná příklady vybraných sporných filozofických nebo náboženských směrů/přístupů, rozumí, v čem jsou sporné	přednáška, individuální práce na základě probrané teorie – nalézání, definování dilemat ve vybraných filozofických a náboženských přístupech/směrech

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
řešení a podporují potřebné dovednosti vedoucí k těmto řešením. Rozpozná, jak a kdy může být sebeurčení omezováno (např. zákonem)	jednotlivců na určení vlastních řešení a nepodporovali/nepodporují potřebné dovednosti vedoucí k řešení. Uvědomuje si dopady takových sporných filozofických směrů a ví, že je nutné zajistit, aby takové směry/přístupy nepronikaly do současné sociální práce.	- umí nalézt příklady dopadů takových sporných směrů/přístupů v současnosti a umí navrhnout na vybraných příkladech, jak takovým dopadům předejít nebo je řešit	přednáška, skupinová diskuse – vyhledání, definování dopadů sporných směrů/přístupů a návrhy, jak jim předcházet, zmírňovat je, nebo řešit
2.6 Svou prací se snaží chránit soukromí a prosazovat důvěru, zároveň je schopen odůvodnit, vysvětlit a uplatnit náležité kroky v případech, kdy je právo na soukromí podřízeno profesním nebo zákonným požadavkům	Ve vybraných filozofických nebo náboženských směrem zná příklady a dopady etických dilemat sporu mezi právem na soukromí a profesními nebo zákonnými požadavky, uvědomuje si, že se svou profesí přímo podílí nebo může podílet na jejich vzniku nebo naopak řešení.	- zná příklady vybraných sporných filozofických nebo náboženských směrů/přístupů, které řeší právo na soukromí ve vztahu k zákonným nebo profesním požadavkům, rozumí, v čem jsou sporné	přednáška, individuální práce na základě probrané teorie – nalézání, definování dilemat ve vybraných filozofických a náboženských přístupech/směrech
		- umí navrhnout, jak takové sporné momenty řešit; své návrhy umí argumentačně podepřít	přednáška, skupinová diskuse – vyhledání, definování dopadů sporných směrů/přístupů a návrhy, jak jim předcházet, zmírňovat je, nebo řešit
3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi	Zná příklady filozoficko-etických teorií nebo náboženství, které se dotýkají identity a zkušenosti jako nástroje poznání, ví, že jsou velmi rozmanité, očekává, že se v praxi	- zná příklady vybraných směrů, které se zabývají zkušeností nebo identitou, ať už jednotlivce, skupiny, komunity, národu nebo jiných společenských kategorií	přednáška, individuální práce na základě probrané teorie – nalézání, definování dilemat ve vybraných filozofických a náboženských přístupech/směrech

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
	setká s různými osobami, z nichž každá má unikátní osobní identitu, zkušenosti a že tyto osoby žijí v kontextu různých sociálních skupin s různými skupinovými identitami. Uvědomuje si, že dochází k proměnám pojetí identity napříč historií a kulturami.	- je si vědom, že kategorie "identita" a "zkušenost" je rozdílně pojímána napříč časem i místem, umí vyjmenovat příklady	skupinová práce – analýza vybraných přístupů s důrazem na kategorie "identita" a "zkušenost"
		- očekává bez předsudků, že se profesně bude setkávat s osobami, jež mohou mít i diametrálně rozdílné pojetí identity nebo zkušenosti, tyto v mezích zákonů nebo etického jednání respektuje	přednáška, cvičení na konkrétní etické problémy vyplývající z rozdílnosti identit a zkušenosti – aplikace různých pojetí identity a zkušenosti na možné příklady z praxe
3.3 Kriticky reflektuje a náležitě zachází se svou autoritou vyplývající z jeho profesní role ve vztahu k ostatním lidem	Zná příklady filozoficko-etických teorií a náboženství, které hovoří o autoritě. Je si vědom úskalí zneužití autority a ví, že musí brát tuto problematiku v potaz při výkonu svého povolání.	- zná příklady vybraných směrů, které se zabývají pojmem autorita, zná příklady etických dilemat v této oblasti	přednáška, individuální práce na základě probrané teorie – nalézání, definování dilemat ve vybraných filozofických a náboženských přístupech/směrech
		- umí analyzovat a reflektovat a předvídat dopady jednání sociálního pracovníka, který neumí náležitě zacházet se svou autoritou	diskuse nad příklady zneužití autority z konkrétní praxe sociální práce
4.4 Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v praxi	Na základě studia různých filozofických a náboženských směrů je si vědom, že existují různé úhly pohledu na potřeby, různé	- zná příklady vybraných směrů, které se dotýkají potřeb, perspektiv a práv, zná příklady etických dilemat v těchto oblastech	přednáška, individuální práce za základě probrané teorie – odpovědi na otázky ověřující probrané znalosti

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
	perspektivy a práva. Uvědomuje si, že dochází ke změnám těchto pojetí a ví, že musí v praxi přistupovat individuálně ke každému člověku a každému případu.	- očekává a ví, že mezi etické imperativy sociální práce patří individuální přístup k jednotlivci i k případu	skupinová práce – analýza vybraných etických dilemat
5.12 Respektuje a využívá zkušenosti a znalosti uživatelů služeb, pečovatelů i odborných pracovníků, jako expertů na vlastní situaci a zkušenost	Umí vyjmenovat a rozumí vybraným příkladům etických dilemat v oblasti respektu a využívání znalostí a zkušeností osob zainteresovaných na průběhu sociálních služeb. Ví, že je nutná spolupráce zainteresovaných stran.	- chápe důležitost spolupráce všech zainteresovaných stran, na vybraných etických dilematech chápe důsledky spolupráce i nespolečné	přednáška, skupinová práce – analýza vybraných etických dilemat
		- vyzkoušel si v rámci diskusí v tomto předmětu nalézat argumenty, vhodně je používat a přijímat argumenty ostatních studentů; ví, že týmová práce je jedním z důležitých předpokladů pro úspěšné naplnění cílů sociální práce	skupinová práce – diskuse o vybraných etických dilematech a jejich dopadech do praxe sociální práce, argumentování, přijímání argumentace ostatních, spolupráce na společném návrhu řešení diskutovaného problému
6.1 Každodenně a účinně uplatňuje kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy	Zná důsledky přejímání nekritického uvažování, zná příklady důsledků nekriticky přijímaných informací a je si vědom alespoň některých hrozeb, které z toho plynou. Ví, že musí ve své profesi uplatňovat kritické uvažování na všechny případy.	- na příkladech etických dilemat rozumí, v čem je úskalí nekritického uvažování	přednáška, individuální práce s následnou prací ve skupině – nejprve vyvození vlastního závěru nad příkladem etických dilemat (např. analýza mediálních informací), pak diskuse ve skupině a vyvození úskalí

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
		- ví, jakými principy se musí řídit, aby uměl uplatňovat kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy	skupinová práce – definování principů diskusí ve skupině s využitím věcné argumentace, procvičení schopnosti vést dialog a reagovat na vývoj tématu ve skupinové interakci
6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování	U vybraných filozoficko etických témat umí porovnávat informace z více zdrojů a vyvozovat závěry.	- vyzkoušel si srovnávat více zdrojů při získávání informací o určitých tématech, na základě srovnání různých zdrojů si vyzkoušel vyvodit vlastní závěry na daná témata	individuální práce – zpracování eseje za použití určitého množství vybraných zdrojů, procvičení schopnosti porovnávání informací a vyvozování vlastních závěrů
7.1 S osobami v odporu a v podobně náročných situacích komunikuje se soucitem a náležitou autoritou.	Zná příklady filozofických a náboženských směrů, které vedli/vedou k opresi, sociální exkluzi a k jiným životním náročným situacím, včetně pozice odporu. Rozumí, co konkrétně vedlo v těchto příkladech jednotlivce/osoby do odporu.	- rozumí tomu, že člověk v náročné životní situaci může jednat nevhodně vůči svému okolí, umí jednat s takovým člověkem empaticky a zároveň se stanovením vlastních hranic autority	přednáška, skupinová práce – vyvozování důsledků sociálně ekonomických složitých poměrů v dopadu na jednání jednotlivců
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Umí na základě zkušenosti s diskusí nalézt, analyzovat a prezentovat informace a vysvětlit své argumenty.	- dokáže využít získané znalosti z tohoto předmětu ke kritické argumentaci, úsudkům rozhodnutím	skupinová práce – diskuse o vybraných etických dilematech a jejich dopadech do praxe sociální práce, argumentování, přijímání argumentace ostatních, spolupráce na společném návrhu řešení diskutovaného problému

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.13 Uvědomuje si autoritu, která vychází z jeho pozice a role a vhodně s ní zachází	Je si vědom hlavních etických dilemat v práci s autoritou a umí v nich zacházet se svou autoritou.	- zná příklady etický dilemat, které se zabývají nebo nějakým způsobem kooperují s pojmem autority	přednáška, individuální práce na základě probrané teorie – nalézání, definování dilemat ve vybraných filozofických a náboženských přístupech/směrech
		- umí na vybraných příkladech analyzovat a reflektovat a předvídat dopady jednání sociálního pracovníka v oblasti autority, která vychází z jeho pozice	skupinová práce – diskuse o vybraných etických dilematech a jejich dopadech do praxe sociální práce, argumentování, přijímání argumentace ostatních, spolupráce na společném návrhu řešení diskutovaného problému
7.14 Projevuje integritu a efektivní úsudek při zvažování rizik a odpovědnosti za svá rozhodnutí	Umí na vybraných příkladech etických dilemat vyhodnotit rizika z různých úhlů pohledu a ví, že nese za svá rozhodnutí odpovědnost.	- zná a rozumí vybraným etickým dilematům v oblasti zvažování rizik, zná příklady filozoficko-etických nebo náboženských směrů, kdy jejich protagonisté nekladli důraz na nesení odpovědnosti za svá rozhodnutí	skupinová práce – diskuse o vybraných etických dilematech a filozoficko-etických nebo náboženských směrech
		- vyzkoušel si v rámci diskusí v tomto předmětu nalézat argumenty z různých úhlů pohledu, vhodně je používat a přijímat argumenty ostatních studentů	skupinová práce – diskuse o vybraných etických dilematech a jejich dopadech do praxe sociální práce, argumentování, přijímání argumentace ostatních, spolupráce na společném návrhu řešení diskutovaného problému

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
8.2 Projevuje schopnost pracovat v rámci vlastní organizace, identifikujte se s ní a pracuje na vztahu mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi	Z vybraných filozoficko-etických přístupů je mu zřejmé, že identifikace s vlastní organizací je důležitá pro aktivní a pozitivní ovlivňování vztahu jeho organizace s praxí a širšími proměnlivými souvislostmi.	- na příkladech vybraných přístupů chápe a je schopen analyzovat důležitost identifikace s vlastní organizací a důležitost vlastního aktivního přístupu při podpoře vztahů mezi organizací, praxí a širšími souvislostmi;	individuální práce – samostudium vybraných etických dilemat, skupinová práce – diskuse o informacích získaných samostudiem
8.5 Funguje v souladu s měnícími se rolími v rámci organizace; respektuje odborné názory ostatních, váží si jich a má zájem se o nich dovídat	Zná etická dilemata rolí sociálního pracovníka v rámci organizace, rozumí důležitosti vzájemného respektování odborných názorů.	- zná a rozumí vybraným etickým dilematům v oblasti pojetí rolí sociálního pracovníka, zná příklady směrů, které nerespektují/nerespektovali vyjádření odborníků na určitá témata	individuální práce – studium vybraných směrů, definování základních myšlenek a principů daných směrů s důrazem na porozumění probíraným pojmům
		- vyzkoušel si věcnou argumentaci svých názorů v týmu s důrazem na pravidlo vzájemného respektu	skupinová diskuse o zadaném tématu
8.6 Ve své roli v rámci týmu vystupuje sebejistě, snaží se o pozitivní vztah s ostatními; vychází co nejvíce z týmové práce a kolektivní podpory a přispívá k nim	Zná etická dilemata rolí sociálního pracovníka v rámci profesního týmu, zná alespoň některé příklady důsledků nevhodného týmového jednání a ví, že je důležité snažit se pracovat týmově.	- zná a rozumí vybraným etickým dilematům práce v kolektivu, zná důsledky netýmového jednání a prosazování sebe sama na úkor jiných	skupinová práce – hra, při které si studenti vyzkouší splnění úkolů, které je možno vyřešit jen týmovou spoluprací
		- vyzkoušel si v rámci zadaného cvičení jednat týmově za účelem naplnění určitého cíle	skupinová práce – studenti rozdělení na 2 skupiny, které musí společně kooperovat při práci na splnění určitých cílů

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
9.2 Přispívá k učení druhých	Umí závěry získané z tohoto předmětu využít pro rozvoj a výuku dalších osob	- vyzkoušel si zprostředkovat vlastní získané poznatky, dovednosti nebo zkušenosti ostatním studentům nebo jiným osobám	projektové vyučování – tandemová výuka (student si připraví krátké vybrané téma, které naučí ostatní studenty)

SOCIOLOGIE

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů	Analyzuje společenské změny a společenský vývoj.	Chápe význam společenského vývoje a společenských změn. Umí vyzdvihnout přínos studovaného oboru pro společnost a praktickou uplatnitelnost.	Přednáška, diskuse, sebereflexe
1.11 Upozorňuje na problémy s nekvalitní praxí a řeší je, a to jak na úrovni organizace, tak i celkově nezávisle dle potřeby.	Dle osobních zkušeností hodnotí úroveň praxe v rámci svého oboru. Rozumí tomu, co je to kvalitní a nekvalitní praxe obecně, a jaké jsou možnosti jejího sociologického zkoumání.	Zhodnotí význam praxe z hlediska svých vlastních zkušeností. Má představu o různých možnostech operacionalizace a měření kvalitní praxe a umí popsat sociologicky doložené příklady kvalitní praxe.	Sebereflexe, skupinová diskuse, seminární práce
2.2 Kriticky reflektuje a koriguje vliv a dopad vlastních i cizích hodnot na profesionální praxi	Respektuje hodnoty a postoje jiných osob. Má vydefinován svůj osobní hodnotový žebříček.	Rozumí pojmům hodnota, postoj, hodnotový žebříček a jejich dopadu na vzájemné vztahy.	Diskuse, sebereflexe a skupinová reflexe, přednáška, skupinová diskuse, esej
2.3 Rozpozná a umí zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy; v praxi se tak děje za pomoci supervize a týmové diskuse, dotazováním a vznášením námitek vůči ostatním, včetně pracovníků z jiných profesí	Rozumí multiparadigmatičnosti v praxi. Tuto multiparadigmatičnost také v nejrůznějších situacích uplatňuje.	Definuje a uvede na příkladech význam multiparadigmatičnosti. Seznámí se s nejrůznějšími existujícími etickými problémy ve společnosti.	Přednášky, skupinová práce, diskuse
3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi	Rozumí odlišnostem mezi lidmi, reflektuje především rozdíl v životních zkušenostech každého člověka, což ho vede k lepšímu pochopení druhého.	Zhodnotí vliv zkušeností na názory a postoje druhých lidí.	Sebereflexe, skupinová práce, skupinová diskuse

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námitky	Uplatňuje v praxi nároky na sociální spravedlnost, začlenění do společnosti a rovnost.	Provede rozbor aktuální společenské situace a zaměří se na skupiny osob, které žijí v nerovném společenském postavení.	Inscenační metody, filmová ukázka, seznámení se s kazuistikou klientů
4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje	Chápe význam ekonomické podpory pro cílovou skupinu klientů a umí ji použít v praxi.	Na konkrétních příkladech popíše, jak ekonomicky podpořit klienty, kteří potřebují podporu.	Projektová výuka
5.1 Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe	Používá znalosti související se studovaným oborem a dbá na zapojení aktuálních poznatků.	Definuje a reprodukuje teoretické poznatky plynoucí z požadavků sociální práce.	Přednáška, výklad, studium odborných pramenů
5.5 Je schopen posoudit, jakým způsobem lze použít systémové přístupy k lepšímu porozumění statutu jednotlivce v daném prostředí a využít tyto poznatky v konkrétní praxi	Prokáže znalost systémových přístupů, které lze použít při práci s jednotlivcem.	Seznámí se s konkrétními systémovými přístupy, které může následně využít v konkrétní práci s klientem.	Přednáška, studium odborných pramenů, skupinová diskuse

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
5.6 Respektuje ústřední roli vztahů v životě člověka/fakt stěžejního významu vztahů v životě člověka pro lidi a klíčové koncepty citové vazby (teorie attachmentu), separace, ztráty, změny, odolnosti/zvládání (resilience).	Posoudí důležitost vztahů v životě člověka. Pracuje s pojmy, které se týkají vztahových záležitostí.	Kombinuje znalost pojmů s konkrétní osobní zkušeností ve vztahové rovině.	Přednáška, skupinová diskuse, sebereflexe, inscenační metody
5.8 Disponuje znalostmi různých teorií a modelů při intervenci s jednotlivci, rodinami, skupinami a komunitami a znalostmi metod z nich odvozených, přičemž je podrobuje kritické reflexi	Během studia se seznámí s teoriemi a modely, které souvisí s nejrůznějšími sociálními skupinami.	Vysvětlí teorie a modely, které využívá při práci se sociálními skupinami.	Přednáška, studium odborných pramenů
5.10 Je si vědom přínosu výzkumů a aktivně poznatky z výzkumu využívá pro svou praxi	Analyzuje přínos sociologických výzkumů pro popis sociální reality.	Provede rozbor vědeckých studií a porozumí jejich obsahu.	Rozbor aktuálních vědeckých článků, skupinová diskuse
5.11 Rozumí výzkumným metodám a je schopen jejich kritické reflexe	Osvojí si nejrůznější výzkumné metody.	Rozumí rozdílu mezi kvantitativním a kvalitativním výzkumem a zná postup při aplikaci výzkumných metod.	Přednáška, rozbor aktuálních vědeckých článků
6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování	Umí využívat mnoho relevantních informačních zdrojů. Rozumí potřebě využívat mnoha relevantních informačních zdrojů.	Umí pracovat s odbornými informačními zdroji. Umí racionálně posoudit průkaznost odborných informačních zdrojů.	Skupinová práce, přednáška, práce se zdroji, přednáška, skupinová diskuse, esej
6.3 Zajistí řádnou revizi hypotéz a variant, aby bylo jeho posuzování a rozhodování bylo řádně podloženo	Pochopí význam hypotéz a prakticky si je stanovuje.	V odborných zdrojích identifikuje hypotézy související s probíraným tématem a sociální realitou.	Přednáška, skupinová práce, sebereflexe

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
6.4 Je schopen poskytnout odborná stanoviska	Rozumí předloženým materiálům a chápe kontext daného tématu.	Interpretuje nabitě vědomosti a smysluplně hovoří o daném tématu.	Projektová výuka, přednáška, skupinová práce
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Uvádí věcné argumenty a rozumí přednášené látce.	Pochopí předkládané informace a umí nabitě vědomosti zobecnit a vnímat v širším kontextu.	Přednáška, studium odborné literatury
7.3 Je schopen efektivního budování vztahů s lidmi ve složitých životních situacích, a to jak při krátkodobé spolupráci, tak i dlouhodobě	Má vysokou míru emoční inteligence.	Při sběru dat využívá poznatků o/svou emoční inteligenci (při formulaci otázek, sběru dat, během prezentace/zprostředkování dat apod.)	Sebereflexe, inscenační metody – hraní rolí, kazuistika
7.10 Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, rozhodnutí	Dokáže pracovat s odborným i vlastním textem.	Orientuje se v odborné literatuře a vytváří vlastní srozumitelný a pochopitelný text.	Přednáška, studium odborné literatury, projektová výuka
8.5 Funguje v souladu s měnícími se rolemi v rámci organizace; respektuje odborné názory ostatních, váží si jich a má zájem se o nich dovídat	Chápe strukturu organizace a rozumí své roli v rámci týmu.	Pojmenuje jednotlivé týmové role a rozpozná situace, ve kterých se mění jeho týmová role.	Přednáška, skupinová práce, projektová výuka
8.6 Ve své roli v rámci týmu vystupuje sebejistě, snaží se o pozitivní vztah s ostatními; vychází co nejvíce z týmové práce a kolektivní podpory a přispívá k nim	Rozumí své roli v týmu. Dokáže podpořit ostatní spolupracovníky při společném úkolu.	Dokáže spolupracovat na zadaných úkolech a umí být platným členem týmu.	Skupinová práce, sebereflexe, projektová výuka
9.2 Přispívá k učení druhých	Stává se inspirací pro chování a jednání druhých osob.	Dokáže svým přístupem k zadaným úkolům, povinnostem a studiu inspirovat ostatní.	Sebereflexe, skupinová diskuse

TMSP – TEORIE A METODY SOCIÁLNÍ PRÁCE

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.1 Je schopen plnit požadavky profesní regulační autority	student rozumí základním hodnotám profese, zná principy sociální práce, student je povinován být věrný hodnotám profese.	1/ umí vymezit základní hodnoty a principy SP 2/ umí popsat činnost sociálního pracovníka 3/ umí definovat profesní kompetence	přednášky, studium odborné literatury, absolvování předmětů: orientace v sociální síti, TMSP, filozofie a etika, reflexe odborné praxe, kazuistický seminář, kooperace se sociálními pracovníky z praxe, celoživotní učení se
1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu spol. změn a kontextů	student je schopen v rámci mikro-mezo-makro praxe reagovat na progres ve společnosti, umí vymezit činnost sociálního pracovníka	1/zná a rozumí hodnotám profese 2/umí vymezit činnost sociálního pracovníka 3/umí vytvořit preventivní program	skupinová/individuální práce1/ psaní odborného článku 2/písemný projev 3/organizování odborných seminářů 4/vedení diskusí 5/ kritická reflexe textů, článků
1.3 Zajišťuje si pravidelnou supervizi, aby tak dosáhl efektivnosti praxe, reflexe a kariérního rozvoje	student rozumí pojmu supervize, umí přijímat reflexi, umí pracovat ve skupině. Student prohlubuje svou sebereflexi, dokáže si stanovit plán učení a profesního směřování.	umí identifikovat profesní potřeby, umí reflektovat svou aktivitu, umí pracovat ve skupině/týmu	skupinová práce 1/předmět seminář k odborné praxi/supervize v rámci studia 2/práce s jednotlivými kazuistikami, situacemi 3/psaná forma reflexe 4/kazuistický seminář
1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích	Student je schopen reflektovat situaci jako náročnou, při vstupu do profese využívá konzultací mentora, případně intervizní podpory v týmu. Dokáže formulovat a sdělit své potřeby, hledat zdroje jejich naplnění.	Zná své limity a hranice, dokáže identifikovat pro sebe náročné situace a zná zásady profesionálního vystupování sociálního pracovníka. Dokáže formulovat své potřeby a vyžádat si profesionální podporu (i v týmu).	Supervize v průběhu studia, semináře k odborné praxi, učení díky „dobré praxi“

Oborová kompetence 1.5 Nezávisle zvládá pracovní vytížení, vyhledává podporu a navrhuje řešení pro obtíže spojené s pracovním vytížením	Kontextualizace oborové kompetence Student má základy time managementu, dokáže si práci rozvrhnout dle priorit. Obtíže spojené s pracovním vytížením dokáže řešit konstruktivně např. Delegováním úkolů na kolegy, dokáže fázovat jednotlivé činnosti apod.	Výukové cíle/Cíle učení Zná základy time managementu, dokáže plánovat svou činnost, v případě potřeby činnost ostatních kolegů	Výukové nástroje, techniky výuky Projektová výuka – řešení modelových situací z praxe. Reflexe odborné praxe v semináři.
1.6 Zachovává náležité osobní/profesionální meze ve stále náročnějších situacích	Student zná profesní i své osobní limity. Dokáže reflektovat sám sebe v náročné situaci při výkonu své profese.	Student se orientuje v oblasti etického kodexu sociálního pracovníka. Dokáže rozeznat pro sebe náročnou situaci.	Supervize v průběhu studia, absolvování sebezkušenostního (sebepoznávacího?) výcviku, seminář k odborné praxi
1.7 Kvalifikovaně využívá vlastní síly jako součást své intervence	Student dokáže využívat argumentační schopnosti, dokáže profesionálně obhájit svá stanoviska. Dokáže vyvažovat svou sílu (moc) a odpovědnost	Student umí obhájit své postupy, svá stanoviska, dokáže argumentovat, využívá své odbornosti	Projektová výuka – modelová intervence, následná diskuse postupů ve skupině.
1.8 Pamatuje na vlastní profesní limity a mezery ve znalostech. Buduje si síť interních a externích kolegů, od nichž může získat radu a odbornou pomoc	umí reflektovat svou práci, umí hodnotit svůj rozvoj, umí pracovat v týmu, účastní se odborných konferencí a workshopů, kde navazuje vztahy s externími kolegy	vede si supervizní deník, reflektuje své zkušenosti ve skupině, v kontextu EK	skupinová práce, individuální supervize, nácvik týmových rolí – hraní rolí, účast na konferencích a workshopech, „kulatých stolech“

Oborová kompetence 1.9 Identifikuje své aktuální potřeby pro další profesní rozvoj a reaguje na ně prostřednictvím dalšího vzdělávání, včetně supervize.	Kontextualizace oborové kompetence Student má představu o svém dalším směřování k určité cílové skupině klientů. Na základě toho má zmapované oblasti, ve kterých potřebuje doplnit vzdělání. Dokáže si sestavit svůj vzdělávací plán a případně vyhledat supervizní podporu.	Výukové cíle/Cíle učení Student reflektuje své vzdělávací potřeby, ví, ve kterých oblastech potřebuje doplnit vzdělání a dokáže se orientovat v nabídce kurzů a dalších vzdělávacích akcí.	Výukové nástroje, techniky výuky Seminář k odborné praxi – cvičení na mapování vzdělávacích potřeb (u daného zaměstnavatele). Student se učí „vědět že nevím“ a formuluje své vzdělávací potřeby
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	umí využívat komunikačních nástrojů, zná základní dilemata v profesi, orientuje se v právních normách	reflektuje své zkušenosti ve skupině, umí pracovat ve skupině/se skupinou, účastní se odborných seminářů, učí se argumentaci	práce ve skupině, nácvik komunikace – hraní rolí, napsání kazuistiky s daným tématem
2.2 Kriticky reflektuje a koriguje vliv a dopad vlastních i cizích hodnot na profesionální praxi	Dokáže rozeznat vliv a dopad vlastních i např. hodnot dalších pracovníků na profesionální praxi. Student má představu o podobě profesionální praxe	Student díky skupině a diskusi identifikuje své hodnoty a prostřednictvím modelových situací se je snaží korigovat.	Práce v supervizní skupině.
2.3 Rozpozná a umí zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy; v praxi se tak děje za pomoci supervize a týmové diskuse, dotazováním a vznášením námitek vůči ostatním, včetně pracovníků z jiných profesí	umí reflektovat svou práci ve skupině, zná EK, umí vést rozhovor, umí pokládat otázky	umí zpracovat návrh aktuálního společenského tématu na diskusi ve skupině, umí vytvořit zápis z diskuse	práce ve skupině, tvorba aktuálního tématu, nácvik rolí ve skupině: tazatel-odpovídající-pozorovatel, záznam z nácviku

Oborová kompetence 2.4 Transparentním a jasným způsobem vyjednává a stanovuje hranice partnerské spolupráce s uživateli služeb, pečovateli a jejich sítěmi	Kontextualizace oborové kompetence Student ví a zná, že každá sociální služba má zpracované své postupy pro jednání se zájemci o službu, postupy pro uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby a další interní postupy. Tyto postupy si osvojuje, případně koriguje dle konkrétní situace	Výukové cíle/Cíle učení Student zná Standardy kvality v sociálních službách. Ví, jak se promítají do běžné praxe sociálních služeb.	Výukové nástroje, techniky výuky Student na svém pracovišti zjišťuje uvedené postupy a následně je přináší do skupiny (seminář k odborné praxi) – diskutuje, porovnává odlišnosti, pravidla v konkrétních sociálních službách
2.5 Zajistí, aby byla praxe řádně podložena politikou, postupy a pravidly chování (kodexem), které respektují a prosazují práva jednotlivců na určení vlastních řešení a podporují potřebné dovednosti vedoucí k těmto řešením. Rozpozná, jak a kdy může být sebeurčení omezováno (např. zákonem)	zná EK, zná metody práce, zná základní dilemata	zpracuje kazuistiky v dané oblasti, umí vyspecifikovat oblasti podpory, rozvoje a i kontroly	v rámci kazuistického semináře – případová práce-rozebírání metod práce, určování etických dilemat, rozbor situace, nebo práce ve skupině – případová supervize
2.6 Svou prací se snaží chránit soukromí a prosazovat důvěru, zároveň je schopen odůvodnit, vysvětlit a uplatnit náležité kroky v případech, kdy je právo na soukromí podřízeno profesním nebo zákonným požadavkům	Student zná etické kodexy, pravidla práce s jednotlivcem, skupinou, rodinou či komunitou. Ví a zná případy, kdy a v jakých situacích je povinen podřídit právo na soukromí zákonným a profesním požadavkům.	Umí se orientovat v právních normách, etickém kodexu, dokáže teoretickou znalost propojit s praktickou zkušeností např. na své praxi.	Skupinová práce – diskuse, ukázky příkladů dobré praxe
3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi	umí reflektovat svou zkušenost, je si vědom své individuality, zná metody práce, respektuje jedinečnost člověka	zpracuje kazuistiku, kde vyspecifikuje a zdůvodní výběr dané metody, doporučení	skupinová práce, nácvik rolí – prezentace před skupinou, reflexe své činnosti

<p>Oborová kompetence</p> <p>4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námitky</p>	<p>Kontextualizace oborové kompetence</p> <p>Reflektuje objektivní skutečnosti každodenní praxe, umí vyhodnotit základní etické hodnoty a principy sociální práce s jednotlivcem, zná etická dilemata</p>	<p>Výukové cíle/Cíle učení</p> <p>Umí se orientovat v etických principech a problémových situacích, využívá kritické myšlení. Dokáže vyhodnotit eticky spornou situaci. Zná způsoby a dokáže vznášet námitky na místech pro to určených.</p>	<p>Výukové nástroje, techniky výuky</p> <p>Práce ve skupině – řešení modelových situací směrem k nácviu argumentace, dovednosti formulovat problém, sestavit např. Stížnost. S pomocí modelových situací z vlastní praxe se učit poznávat strukturu a principy poskytování sociálních služeb.</p>
<p>4.3 Uplatňuje principy a nároky vyplývající z lidských a občanských práv na analýzu, hodnocení a rozporování intervencí, které jsou nezákonné anebo nepřiměřené</p>	<p>Umí se orientovat v Listině základních práv a svobod a umí aplikovat její principy v rámci Etického kodexu sociálních pracovníků ČR/ve všech jeho částech/.</p>	<p>Orientuje se na konkrétní casu socialis komplexně, zvláště se zřetelem na etické principy sociální práce</p>	<p>skupinová práce s případovými studiemi různých klientů a jejich kritická a objektivní analýza</p>
<p>4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje</p>	<p>Umí vyhledat zdroje pomoci v sociálních situacích, dokáže zmapovat potřeby klienta a doporučit adekvátní zdroj podpory. Umí vyjasnit klientům jejich práva, ale i povinnosti. Dokáže klienta situací provádět, zplnomocňovat jej.</p>	<p>Zná metody práce, nástroje pomoci, efektivní komunikaci</p>	<p>nácvik situací – motivační rozhovory, efektivní komunikace, kazuistický seminář – popis metod práce</p>
<p>4.6 V případě potřeby nastavuje nebo přímo umožňuje přístup k efektivnímu a nezávislému obhajování práv (advocacy)</p>	<p>Umí efektivně a odborně argumentovat, jedná v zájmu jedince, jeho práv, umí vyjednávat, umí organizovat</p>	<p>zná základy komunikace, efektivní komunikaci, mediaci, umí reflektovat své jednání</p>	<p>supervize, nácvik situací, práce ve skupině, zápis reflexe, nácvik role – kolizní opatrovník před soudem</p>

<p>Oborová kompetence</p> <p>5.1 Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe</p>	<p>Kontextualizace oborové kompetence</p> <p>Aktivně sleduje aktuality v oblasti sociální práce, umí je prezentovat před skupinou a argumentuje vlastním názorem na danou problematiku. Umí porozumět výzkumné zprávě, dokáže pracovat s textem, určovat podstatu textu, kriticky jej hodnotit, převádět směrem ke své praxi.</p>	<p>Výukové cíle/Cíle učení</p> <p>Umí pracovat s různými odbornými informačními zdroji, sleduje sociální sféru v kontextu současnosti. Dokáže rozpoznat odborný a relevantní text, kriticky jej hodnotit. Zná zdroje, které mu poskytnou informace o aktuálních problémech a nových poznatcích v praxi.</p>	<p>Výukové nástroje, techniky výuky</p> <p>prezentace před skupinou, diskuse na dané téma z hlediska aktuálnosti. Práce ve skupině – hledání relevantních výzkumných zpráv, jejich následné zpracování a prezentace výstupů před dalšími skupinami.</p>
<p>5.4 Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socio-ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince, a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi</p>	<p>Umí analyzovat životní příběh a ontogenezi jedince, dokáže definovat hlavní mezníky jeho života a jejich vliv na sociální situaci jednotlivce</p>	<p>Umí propojit poznatky z vývojové psychologie s konkrétním životním příběhem jednotlivce</p>	<p>zpracování sociálně-psychologických charakteristik člověka-klienta v rámci závěrečné zprávy z odborné praxe</p>
<p>5.5 Je schopen posoudit, jakým způsobem lze použít systémové přístupy k lepšímu porozumění statutu jednotlivce v daném prostředí a využít tyto poznatky v konkrétní praxi</p>	<p>Orientuje se v sociální situaci jednotlivce v jeho sociálním klimatu, umí vést dokumentaci, umí vyhodnotit situaci klienta, Zná principy systémových přístupů a dokáže vyhodnotit jak a kdy je využít. Na základě toho chápe jednotlivce v kontextu jeho vlastního systému.</p>	<p>tvorba IP, IPOD, kazuistika Dokáže nahlížet na jedince optikou systémového přístupu. Na základě toho sestavit individuální plán klienta (dokáže zmapovat i vlastní zdroje klienta, oblasti podpory v daném systému). Umí zpracovat případovou studii / kazuistiku klienta</p>	<p>kazuistický seminář, práce ve skupině, intervize Skupinová práce – forma např. Bálintovské skupiny. Projektová výuka – sestavení individuálního plánu klienta v dané sociální službě.</p>

<p>Oborová kompetence</p> <p>5.6 Respektuje ústřední roli vztahů v životě člověka/fakt stěžejního významu vztahů v životě člověka pro lidi a klíčové koncepty citové vazby (teorie attachmentu), separace, ztráty, změny, odolnosti/zvládání (resilience).</p>	<p>Kontextualizace oborové kompetence</p> <p>Analyzuje životní příběh člověka a jeho mezníky, Umí se orientovat v sociální a další problematice jednotlivce, umí určit primární problém a problémy dílčí, umí zpracovat IP, Zná metody práce</p>	<p>Výukové cíle/Cíle učení</p> <p>Vedení rozhovoru, IP, IPOD-zpracování, zpracování kazuistiky</p>	<p>Výukové nástroje, techniky výuky</p> <p>Kazuistický seminář, rozbor jednotlivých metod práce, skupinová práce – reflexe, individuální konzultace</p>
<p>5.7 Rozumí různým formám újmy, jejich dopadu na jednotlivce a důsledkům pro praxi; vychází přitom z konceptů moci silných stránek, odolnosti/zvládání (resilience), zranitelnosti, rizika a odporu resistance, zmíněné poznatky aplikuje v praxi</p>	<p>Orientuje se v různých podobách náročných životních situací člověka, zná faktory odolnosti vůči nim, jejich determinanty a meze, umí definovat reakce na tyto situace</p>	<p>Techniky zvládání náročných životních událostí, jejich pochopení a aplikace v praxi sociální práce</p>	<p>modelové situace, motivační rozhovory</p>
<p>5.8 Disponuje znalostmi různých teorií a modelů při intervenci s jednotlivci, rodinami, skupinami a komunitami a znalostmi metod z nich odvozených, přičemž je podrobuje kritické reflexi</p>	<p>Umí, zná teoretická východiska sociální práce a jejich aplikaci v praxi, při práci s jednotlivcem, skupinou, komunitou</p>	<p>Umí vést různé typy rozhovorů-dle situace a soc. problému jednotlivce, skupiny, komunity a zpracovat výstupy z nich</p>	<p>modelové situace-rozhovory, konkrétní práce s poznatky z odborné praxe</p>

Oborová kompetence 5.12 Respektuje a využívá zkušenosti a znalosti uživatelů služeb, pečovatelů i odborných pracovníků, jako expertů na vlastní situaci a zkušenost	Kontextualizace oborové kompetence Umí aplikovat teoretické poznatky do praxe a naopak, řídí se Etickým kodexem sociálních pracovníků ČR, jednak komplexně, ale především částí, která se týká pravidel chování ke spolupracovníkům. Respektuje své kolegy, využívá jejich znalosti. Uživatele sociální služby vnímá jako partnera a autonomní bytost.	Výukové cíle/Cíle učení Umí zpracovávat, analyzovat a hodnotit poznatky, získané na odborných praxích, aktivně vyhledává nové informace /např. v rámci seminářů, odborných konferencí...atd/ Reflektuje sama sebe ve vztahu k uživateli sociální služby, vnímá jej jako partnera.	Výukové nástroje, techniky výuky zpracování zpráv z odborných praxí, aktivní interakční práce ve skupině v rámci semináře k odborné praxi
6.1 Každodenně a účinně uplatňuje kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy	Umí propojit znalosti a dovednosti z různých odborných odvětví a aplikovat je do konkrétní podoby v rámci sociální práce. Umí používat cílenou odbornou metodu práce s jednotlivcem, skupinou a komunitou.	Podrobné a přesné definování náplně odborných praxí, pochopení a zhodnocení různých stanovisek a pohledů na řešení konkrétního případu	Analýzy konkrétních případů z praxe sociální práce, argumentace a vlastní hodnocení těchto případů
6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování	Umí se orientovat v dokumentaci, umí využívat všech postupů k získání informací, zná metody sociální práce	Zpracování kazuistiky, absolvování kurzu/školení, efektivní komunikace. Práce s odborným textem, především jeho analýza.	individuální konzultace, práce ve skupině, reflexe, prezentace před skupinou, popř odborníkem
6.4 Je schopen poskytnout odborná stanoviska	Umí pracovat s potřebnou dokumentací, legislativními normami a dalšími odbornými zdroji. Zjištěná fakta umí zkompletovat a prezentovat	Analýza kazuistik z odborných praxí, jejich zpracování jako vícezdrojové metody v rámci zpráv z odborných praxí a kazuistického semináře	zpracování podrobné kazuistiky a jeho prezentace před skupinou

Oborová kompetence 7.1 S osobami v odporu a v podobně náročných situacích komunikuje se soucitem a náležitou autoritou.	Kontextualizace oborové kompetence Umí při své práci využívat komunikační strategie/nástroje, které respektují jedinečnost klienta, využívá způsobů práce vycházející z podpory/pomoci i kontroly a adekvátně je aplikuje.	Výukové cíle/Cíle učení Umí nastavit účinnou komunikaci s reflexí aktuálního stavu, umí využít nástroje pomoci i kontroly.	Výukové nástroje, techniky výuky Nácvik rozhovorů s klienty, diskuse, reflexe dovednosti vést rozhovor s klientem v obtížných situacích
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Při argumentaci vychází z poznatků odborné literatury, využívá metody reflexivního posouzení a kritického myšlení	Umí sestavit intervenční plán a argumentovat svá rozhodnutí na základě znalostí individuální případové práce, umí reflektovat svůj přístup na základě odborných znalostí komunikace a praktických zkušeností	Studium odborné literatury, textový seminář s kritickou reflexí, nácvik kazuistických případů
7.3 Je schopen efektivního budování vztahů s lidmi ve složitých životních situacích, a to jak při krátkodobé spolupráci, tak i dlouhodobě	Umí navázat profesní vztah s různými klienty, umí udržet spolupráci s klientem dle jeho potřeby a dle podmínek pro výkon sociální práce	Umí navázat profesní vztah s různými klienty – zná a vnímá rozdílné podmínky při komunikaci s mlčícím, agresivním, nedobrovolným klientem, s klientem v odporu, umí udržet spolupráci s klientem dle jeho potřeby, dokáže rozpoznat vhodný okamžik pro ukončení spolupráce, aby nedocházelo k vytváření závislosti na sociálním pracovníkovi	Nácvik rozhovorů s různými typy klientů, zaznamenávání intervencí do dokumentace, nácvik a zpracování kazuistických případů

<p>Oborová kompetence</p> <p>7.4 Shromažďuje důležité informace, které následně uplatní při tvorbě úsudku v rámci náročných intervencí i při reakci na náročné úkoly (výzvy).</p>	<p>Kontextualizace oborové kompetence</p> <p>Umí vyhodnotit/analyzovat dostupné zdroje pro vytvoření náhledu nad situací.</p>	<p>Výukové cíle/Cíle učení</p> <p>Umí při analýze situace využívat techniky – rozhovor, pozorování, analýzu dokumentů. Při práci s informacemi umí respektovat důvěrnost informací a dodržovat mlčenlivost. Při intervenci využívá nástrojů případové konference a metodu case managementu. Umí svolávat a využívat multidisciplinární týmy ve složen formálních i neformálních subjektů – lékař, psycholog, pedagog, policista, rodinní příslušníci, sousedé atd.</p>	<p>Výukové nástroje, techniky výuky</p> <p>Nácvik – hraní rolí – rozhovor sociální pracovník-klient, studium dokumentace klienta,</p>
<p>7.6 Rozvíjí různé intervence; využívá je efektivně a vyhodnocuje je v praxi</p>	<p>Umí adekvátně zvolit metodu intervence</p>	<p>Na základě komplexního posouzení situace i s respektováním mikro-mezo-makro prostředí při práci se systémem, umí zvolit vhodnou metodu sociální práce pro poskytnutí intervence – práce s jednotlivcem, se skupinou, s rodinou, s komunitou, se systémem.</p>	<p>Nácvik řešení kazuistik s jednotlivcem, rodinou, skupinou, sestavování komunitního plánu pro využití modelů komunitní práce,</p>

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.9 Aktivně podporuje a iniciuje vznik komunitních skupin a sítí, včetně těch profesionálních	Umí při intervenci využívat dostupné služby formální i neformální povahy, umí využívat modely komunitní práce	Umí při intervenci vytvářet networking, síťovat dostupné služby formální i neformální povahy, využívá znalosti o prostředí klienta, zákona o sociálních službách a registr poskytovatelů sociálních služeb, umí pracovat a využívat dokumenty komunitního plánování sociálních služeb	Nácvik – řešení komunitních problémů s využitím modelů komunitní práce nácvik – řešení kazuistik jednotlivců, rodin, skupin s využitím networkingu
7.10 Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, rozhodnutí	Umí poskytnuté intervence zaznamenat do příslušné dokumentace, umí analyzovat a evaluovat intervence, včetně zpracování závěrečných hodnocení a zpráv dle typu využití metody	Umí poskytnuté intervence zaznamenat do dokumentace klienta včetně záznamů a práce s elektronickými databázemi, umí vyhodnocovat intervence jako součást intervenčního/individuálního plánu, včetně zpracování závěrečných hodnocení a zpráv dle typu využití metody, umí vypracovat IP, IPOD, komunitní projekt.	Nácvik – písemné zpracování/zaznamenávání intervence, příprava a zpracování individuálního a komunitního plánu/strategie, vypracování závěrečného hodnocení IP a KP

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.14 Projevuje integritu a efektivní úsudek při zvažování rizik a odpovědnosti za svá rozhodnutí	Umí při své práci nastavit/definovat rizika a ohrožení vyplývající z intervence – pro klienta, sociálního pracovníka, organizaci, společnost	Umí při své práci nastavit/definovat rizika pro klienta a ohrožení vyplývající z intervence, zaznamenává rizikové situace při tvorbě IP i v průběhu poskytované služby, umí při práci s rizikem využívat standardy kvality sociálních služeb, umí vyhodnotit rizika své práce i pro sociálního pracovníka, organizaci, společnost	diskuse, tvorba individuálního plánu rizik, reflexe případů a vlastní sebereflexe, intervize
8.1 Drží krok s měnícími se kontexty na místní i celostátní úrovni. V praxi tyto změny náležitě zohledňuje	Umí aktualizovat své znalosti a zná dostupné zdroje, ze kterých čerpá nové informace, na základě, kterých mění své postupy	Neustále čerpá a získává nové znalosti z odborné literatury, čte časopis Sociální práce a navštěvuje profesně zaměřené kurzy a vzdělávání s ohledem na cílovou skupinu, se kterou pracuje. Zná a využívá informace z webů tuzemských i zahraničních profesních organizací. Umí vést své profesní portfolio, zná a reflektuje jeho význam	Nácvik – řešení kazuistik s využitím mez a makro nástrojů SP, propojení se znalostmi ze sociální politiky, zpracování a vedení profesního portfolio

<p>Oborová kompetence</p> <p>8.2 Projevuje schopnost pracovat v rámci vlastní organizace, identifikujte se s ní a pracuje na vztahu mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi</p>	<p>Kontextualizace oborové kompetence</p> <p>Rozumí politicko-společenskému rozměru a podmínkám, ve kterých sociální pracovník a jeho organizace funguje, neustále buduje pocit profesní identity a reflektuje měnící se situaci v oblasti realizace sociální práce</p>	<p>Výukové cíle/Cíle učení</p> <p>Neustále aktualizuje znalosti a povědomí o politicko-společenském systému, tento rozměr umí integrovat do intervencí s klienty a neustále zvažuje jaký dopad má změna systému na individuální práci s klienty, rozumí významu makro a mezo prostředí v sociální práci</p>	<p>Výukové nástroje, techniky výuky</p> <p>Nácvik – reflexe politickou – společenských podmínek při rozhodování o zvolené intervenci a proměně platnosti takových rozhodnutí</p>
<p>8.4 Neustále zkoumá a zjišťuje, jakým způsobem může organizační praxe podpořit dobrou praxi sociální práce</p>	<p>Student zná organizační praxi (např. Standardy kvality v sociálních službách) – snaží se převádět teoretické postupy do praxe sociální práce (s ohledem na cílovou skupinu a typ sociální služby)</p>	<p>Student ví, kde čerpat informace k organizační praxi, účastní se workshopů, konferencí apod.</p>	<p>Skupinová práce – diskuse, propojení teoretického rámce s dobrou praxí sociální práce</p>
<p>8.5 Funguje v souladu s měnícími se rolími v rámci organizace; respektuje odborné názory ostatních, váží si jich a má zájem se o nich dovídat</p>	<p>Rozumí rolím sociálního pracovníka, ví, jaké postupy s výkonem rolí má aplikovat.</p>	<p>Rozumí svým mnoha rolím, ví, jaké postupy s výkonem rolí má aplikovat. V těchto kompetencích se neustále vzdělává a vzhledem k situacím vhodně používá. V rámci vlastního profesního rozvoje se neustále sebevzdělává, setkává se na úrovni odborných platforem a čte nejaktuálnější vědecké poznatky oboru sociální práce.</p>	<p>Při nácviku intervencí reflektuje své profesní role, skupinová diskuse nad novými poznatky v oboru, diskuse nad odbornými články časopisu Sociální práce – textový seminář</p>

<p>Oborová kompetence</p> <p>8.6 Ve své roli v rámci týmu vystupuje sebejistě, snaží se o pozitivní vztah s ostatními; vychází co nejvíce z týmové práce a kolektivní podpory a přispívá k nim</p>	<p>Kontextualizace oborové kompetence</p> <p>Umí pracovat v týmu, zná týmové pozice, přispívá k týmové spolupráci pro maximální užitek pro klienty. .</p>	<p>Výukové cíle/Cíle učení</p> <p>Umí pracovat v týmu sociálních pracovníků, zná různé týmové pozice, přispívá k týmové spolupráci pro maximální užitek pro klienty, seberozvoj, rozvoj organizace i samotné profese sociální práce, Umí pracovat v multidisciplinárních týmech, rozumí výhodám takové spolupráce.</p>	<p>Výukové nástroje, techniky výuky</p> <p>Nácvik případových konferencí, využívání techniky reflektujícího týmu a intervize</p>
<p>8.7 Je aktivní v rámci mezioborové a mezisektorové práce, buduje si vlastní síť a kolektivní spolupráci</p>	<p>Umí svolávat a pracovat v multidisciplinárním týmu,</p>	<p>Umí pracovat v multidisciplinárních týmech, rozumí výhodám takové spolupráce. Rozumí ostatním oborům a jejich obsahové náplni, včetně možností, které může využít pro vyřešení situace klientů.</p>	<p>Nácvik případových konferencí s využitím zástupců multidisciplinárních oborů</p>
<p>9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy</p>	<p>Umí při své praxi obhájit svůj zvolený postup, je otevřený dalším/jiným možnostem sociální práce.</p>	<p>Umí při své praxi obhájit svůj zvolený postup, je otevřený dalším/jiným možnostem sociální práce, využívá reflexivní přístup ve všech fázích intervenčního procesu. Umí využívat informace o inovacích sociální práce ze zahraniční a reflektovat možnosti zavedení takových postupů do praxe sociální práce v ČR. Umí reflektovat především legislativní, finanční a teoretické souvislosti.</p>	<p>Reflexe, sebereflexe, intervize, skupinová diskuse, brainstorming</p>

Psychologie

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1. Profesionalita			
1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů	K prosazení své profese v rostoucím počtu společenských změn a kontextů je zásadní využití znalostí oboru psychologie pro pochopení významu pomáhajících profesí a jejich důležitosti.	Umí vyhledávat psychologické poznatky a rozpoznávat jejich odbornou kvalitu.	cvičení na práci se zdroji, samostudium. skupinová práce zaměřená na rozpoznávání kvality zdrojů
		Umí je využívat pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	cvičení na rozvoj kritického myšlení
1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích	K zachování si profesionality je zásadní schopnost kritického myšlení a vlastní sebereflexe.	Umí používat kritické myšlení a sebereflexi.	přednášky a samostudium k zprostředkování sebezpoznání i poznání druhých z hlediska fungování lidské psychiky v procesu sociální interakce cvičení na rozvoj kritického myšlení
		Má schopnost zvládat etická dilemata.	cvičení na vyhledávání aktuálních etických dilemat, skupinová cvičení zaměřená na řešení etických dilemat
		Má znalosti v oblasti psychohygieny.	individuální cvičení zaměřená na řešení náročných situací cvičení na nácvik vybraných technik psychohygieny
1.5 Nezávisle zvládá pracovní vytížení, vyhledává podporu a navrhuje řešení pro obtíže spojené s pracovním vytížením	Důležitá je schopnost organizace a kategorizace pracovních úkolů, ale také schopnost vyhodnotit závažnost aktuální situace a analyzovat hlavní možnosti vedoucí k vyřešení aktuální situace.	Umí popsat sebe i druhého v odpovědi na konkrétní (mezilidskou) situaci a v životním směřování s ohledem na funkce já ve vztahu k sobě, druhým a světu.	přednášky a skupinová cvičení se zaměřením na lidskou emocionalitu, základní motivační faktory rozvoje osobnosti i typologii osobnosti umožňující účinnější sebereflexi

		Umí používat sebereflexi a má znalosti v oblasti psychohygieny.	cvičení na rozvoj kritického myšlení cvičení na nácvik vybraných technik psychohygieny
		Umí organizovat a kategorizovat pracovní úkoly.	skupinové cvičení v oblasti organizace a optimalizace pracovního vytížení cvičení na rozvoj kritického myšlení
		Umí využít poskytované podpory či supervize a umí předcházet vzniku stresu spojeného s nepřiměřeným pracovním vytížením.	cvičení na nácvik psychohygieny cvičení zaměřené na prevenci a zvládání stresu cvičení na zvládání náročných situací
1.6 Zachovává náležité osobní/profesionální meze ve stále náročnějších situacích	K udržení náležitých osobních/pracovních mezí je důležitá sebereflexe a znalost asertivní komunikace.	Umí vyhledávat psychologické poznatky k náročným životním situacím, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	individuální i skupinové aktivity na prožívání konkrétních situací z jednání zdravé osobnosti i osobnosti vykazující menší či větší odchylku od normy v modelových situacích
		Umí efektivně využít sebereflexi.	cvičení v oblasti praktického využití sebereflexe skupinová práce
		Má znalost asertivní komunikace.	nácvik asertivity ve skupinách
1.7 Kvalifikovaně využívá vlastní síly jako součást své intervence	Znalost vlastního potenciálu i svých limitů.	Umí používat sebereflexi.	skupinová cvičení se zaměřením na lidskou emocionalitu, základní motivační faktory rozvoje osobnosti i typologii osobnosti umožňující účinnější sebereflexi
		Umí používat kritické myšlení.	skupinové a individuální cvičení kritického myšlení
1.8 Pamatuje na vlastní profesní limity a mezery ve znalostech. Buduje	Umí ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívat nové	umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich	přednášky, skupinová cvičení se zaměřením na lidskou

si síť interních a externích kolegů, od nichž může získat radu a odbornou pomoc	poznatky z psychologie i aktuální praxe. Z praktických zkušeností dokáže získat ponaučení. Umí komunikovat na vysoké úrovni.	odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění, zná a umí využívat odbornou diskusi	emocionalitu, základní motivační faktory rozvoje osobnosti i typologii osobnosti umožňující účinnější sebereflexi
		Umí přijímat i poskytovat zpětnou vazbu a umí s ní dále pracovat a získat ponaučení.	cvičení na práci se zpětnou vazbou, interaktivní cvičení za využití příkladů cvičení kritického myšlení
		Má znalosti i praktické dovednosti v oblasti komunikace	nácvik efektivní komunikace ve dvojicích a ve skupinách
1.9 Identifikuje své aktuální potřeby pro další profesní rozvoj a reaguje na ně prostřednictvím dalšího vzdělávání, včetně supervize.	Dokáže plánovat a dosahovat stanovených cílů konzistentním způsobem, přičemž zvládá frustraci s pojenou s komplikacemi v dosahování stanovených cílů.	Umí si stanovit konkrétní cíle a dovede jich systematicky dosahovat.	interaktivní cvičení zaměřené na práci s cíli skupinové cvičení zaměřené na kritické myšlení cvičení za použití praktických příkladů
		Dokáže čelit frustraci vyplývající z neúspěchu, dále dokáže kriticky vyhodnotit situaci a své možnosti.	skupinová cvičení se zaměřením na lidskou emocionalitu skupinové cvičení zaměřené na zvládání frustrace
		Umí přijímat i poskytovat zpětnou vazbu, dále s ní pracovat a získat ponaučení.	skupinová cvičení se zaměřením na základní motivační faktory rozvoje osobnosti i typologii osobnosti umožňující účinnější sebereflexi
1.10 V práci neustále podporuje a zasazuje se o celkovou pohodu (well-being)	Využívá znalostí v oblasti psychohygieny a umí efektivně řešit náročné situace vzniklé na pracovišti, přičemž současně umí poskytnout i oporu či podporu svým kolegům.	Umí využít a aplikovat poznatky a znalosti o jedinci a sociálních skupinách se zaměřením na celkovou pohodu.	skupinová cvičení se zaměřením na lidskou emocionalitu, základní motivační faktory rozvoje osobnosti i typologii osobnosti umožňující účinnější sebereflexi
		Umí používat sebereflexi a má znalosti v oblasti psychohygieny.	cvičení v oblasti sebereflexe, cvičení kritického myšlení nácvik vybraných relaxačních technik

		Umí poskytnout i přijmout podporu a zpětnou vazbu.	cvičení zaměřené na zvládání frustrace cvičení na práci se zpětnou vazbou interaktivní cvičení za využití příkladů
2. Hodnoty a etické principy			
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	Má znalosti v oblasti etické argumentace v otázce psychologických i sociálních témat. Chápe a dodržuje nastavené profesní mantinely.	Umí využít a aplikovat poznatky a znalosti o jedinci a sociálních skupinách v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	přednášky a samostudium k zprostředkování sebepoznání i poznání druhých v rámci zákonných norem a základních lidských práv v procesu sociální interakce, skupinová cvičení se zaměřením na etickou konfrontaci zainteresovaných subjektů
		Umí eticky argumentovat.	skupinové cvičení argumentace, cvičení v oblasti konfrontace
		Dokáže identifikovat a dodržovat profesní mantinely.	cvičení na zvládání náročných situací interaktivní cvičení na identifikaci a práci s profesními normami
2.2 Kriticky reflektuje a koriguje vliv a dopad vlastních i cizích hodnot na profesionální praxi	Má znalost a uvědomění si vlastních hodnot a akceptuje právo každého na vlastní hierarchii hodnot.	Umí definovat své hodnoty a dokáže akceptovat odlišné hodnoty u jiných jedinců.	cvičení zaměřené na životní hodnoty interaktivní cvičení za využití příkladů
		Má schopnost asertivní komunikace.	cvičení na rozvoj asertivní komunikace
2.6 Svou prací se snaží chránit soukromí a prosazovat důvěru, zároveň je schopen odůvodnit, vysvětlit a uplatnit náležité kroky v případech, kdy je právo	Uvědomuje si důležitost ochrany soukromí. Umí dostatečně argumentačně podložit případy kdy je právo na soukromí podřízeno profesním nebo zákonným požadavkům.	Umí řešit etická témata.	nácvik argumentace, cvičení zaměřené na práci s etickými tématy interaktivní cvičení za využití příkladů
		Má znalosti a schopnosti v oblasti argumentace.	skupinové cvičení zaměřené na rozvoj všestranných argumentačních schopností

na soukromí podřízeno profesním nebo zákonným požadavkům			
3. Diverzita			
3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi	Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko. Akceptuje individualitu jedince ve všech dimenzích.	Zná a umí používat logiku odborné diskuse.	individuální cvičení zaměřená na složitost identity jedince, cvičení zaměřené na procvičení odborné diskuse
		Chápe a akceptuje individualitu jedince a umí tyto poznatky aplikovat v praxi.	cvičení zaměřené na práci s individuálními aspekty jedinců, interaktivní cvičení za využití příkladů z praxe a kazuistik
3.3 Kriticky reflektuje a náležitě zachází se svou autoritou vyplývající z jeho profesní role ve vztahu k ostatním lidem	Zná význam autority a psychologických aspektů jejího použití při jejím uplatnění na jedince, skupiny a komunity	Umí využít a aplikovat poznatky a znalosti o jedinci a sociálních skupinách se zaměřením na autoritu a profesní role.	individuální i skupinová cvičení zaměřená na odlišné potřeby jedince se zaměřením na autoritu a profesní role
		Chápe význam autority v praxi a umí ji efektivně využívat.	cvičení v oblasti práce s autoritou, interaktivní cvičení za využití příkladů
		Dokáže posoudit širší psychologické aspekty života jedince.	cvičení za využití kazuistik, nácvik akcentace psychologických specifik jedince
4. Práva a spravedlnost			
4.4 Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v praxi	Ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívá nové poznatky z psychologie i aktuální praxe.	Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	individuální i skupinová cvičení se zaměřením na odlišné potřeby a vzájemně si konkurující práva umožňující účinnější sebereflexi
		Zná a umí využívat odbornou diskusi.	cvičení zaměřené na procvičení odborné diskuse, cvičení zaměřené na etická dilemata

		Má dostatečné schopnosti v oblasti komunikace.	interaktivní cvičení za využití příkladů
4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje	Dokáže správně vyhodnotit situaci jedince a navrhnout možná řešení při zohlednění jeho individuality. Dále dovede jedince podpořit při vlastním řešení této jeho situace.	Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	individuální i skupinová cvičení zaměřená na různá řešení ekonomické situace
		Umí vyhodnotit aktuální situaci jedince a analyzovat možná řešení.	nácvik hodnocení aktuální situace jedince
		Má schopnost flexibilního rozhodování.	skupinová diskuse, interaktivní cvičení za využití příkladů
		Umí poskytnout podporu a vedení.	skupinové cvičení zaměřené na poskytování podpory a vedení jedince
5. Znalosti			
5.1 Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe	Prokazuje znalosti z oblasti psychologie jak na teoretické, tak i na praktické úrovni. Ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívá nové poznatky z psychologie i aktuální praxe.	Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	přednášky a samostudium k zprostředkování kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe, skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů v praxi cvičení zaměřené na kritického myšlení nácvik analýzy aktuálních zdrojů
		Zná a umí využívat odbornou diskusi.	skupinová práce nácvik obhajoby vlastních názorů na odborná témata
5.3 V praxi projevuje a uplatňuje praktické znalosti z oblasti poznatků		Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je	samostudium, skupinové diskuse k zprostředkování kritického nahlížení aktuálních problémů

o vývoji lidského jedince a celoživotního růstu a rozvoje	Má znalosti z oblasti vývojové i sociální psychologie a umí je prakticky využívat v praxi.	pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe
		Umí aplikovat aktuální psychologické poznatky v praxi.	Cvičení zaměřené na propojování teoretických poznatků s jejich praktickým využitím.
5.4 Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socio- ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince, a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi	Má schopnost rozpoznat hlavní psychologické faktory, které mají dopad na život jedince. Vždy bere zřetel na individualitu jedince.	Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	skupinové diskuse k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů dlouhodobých dopadů psychologických, socio- ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy jedinců
		Zná a umí využívat odbornou diskusi.	cvičení zaměřené na procvičení si odborné diskuse
		Umí rozpoznat hlavní psychologické aspekty života jedince a chápe možné dopady těchto aspektů za současného akcentování individuality jedince.	skupinová Ráče s kazuistikou skupinová práce zaměřená na rozpoznávání hlavních psychologických aspektů života jedince
5.5 Je schopen posoudit, jakým způsobem lze použít systémové přístupy k lepšímu porozumění statutu jednotlivce v daném prostředí a využít tyto poznatky v konkrétní praxi	Ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívá nové poznatky z psychologie i aktuální praxe.	Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů v daném prostředí
		Umí aplikovat psychologické poznatky v praxi.	praktická cvičení prověřující schopnost aplikace teoretických poznatků v praxi
		Zná a umí využívat odbornou diskusi.	cvičení zaměřené na procvičení si odborné diskuse

5.6 Respektuje ústřední roli vztahů v životě člověka/fakt stěžejního významu vztahů v životě člověka pro lidi a klíčové koncepty citové vazby (teorie attachmentu), separace, ztráty, změny, odolnosti/zvládání (resilience).	Poznatky sociální psychologie používá k pochopení a respektování vztahů v životě jedince v širších konsekvencích.	Chápe vztahy jedince v jeho sociálním prostředí.	nácvik analýzy vztahů jedince v jeho sociálním prostředí, využití sociogramu v praxi interaktivní cvičení za využití příkladů
6. Kritická reflexe			
6.1 Každodenně a účinně uplatňuje kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy	Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko.	Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	skupinová cvičení zaměřená na kritické uvažování
		Zná a umí využívat odbornou diskusi.	skupinová práce zaměřená na odbornou diskusi na vybraná témata
		Umí analyzovat i složité případy.	individuální práce s kazuistikou prezentace vzorových případů
6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování	Má schopnost zvolit vybrat kvalitní zdroje na jejichž základě následně postaví své rozhodnutí.	Umí vyhledávat aktuální psychologické poznatky a své rozhodnutí dokáže efektivně argumentačně podpořit.	přednášky a skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů souvisejících s rozhodováním
		Má schopnost efektivní komunikace a aktivního naslouchání.	skupinová práce nácviku komunikace a aktivního naslouchání, interaktivní cvičení zaměřené na odhalování chyb v komunikaci a aktivním naslouchání
7. Intervence a dovednosti			
	Umí rychle analyzovat situaci a při jednání s jedincem využívá efektivně	Má schopnosti v oblasti podpory a empatického jednání s jedincem.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů

7.1 S osobami v odporu a v podobně náročných situacích komunikuje se soucitem a náležitou autoritou.	empatii i autoritu, a to přiměřeně dle aktuálních potřeb situace.		zaměřená na náročné situace a komunikaci se soucitem
		Umí přiměřeně využívat autoritu při práci s jedinci, tak aby bylo dosahováno stanovených cílů.	cvičení zaměřené na použití náležité autority
		Ovládá komunikaci i v komplikovaných situacích.	skupinové cvičení zaměřené na komunikaci jedince v zátěžovém prostředí
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Umí konstruktivně vysvětlovat a obhajovat svá stanoviska.	Má schopnost efektivní komunikace včetně argumentace.	cvičení zaměřené na procvičení argumentačních dovedností cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů i obhajoby vlastních rozhodnutí
7.3 Je schopen efektivního budování vztahů s lidmi ve složitých životních situacích, a to jak při krátkodobé spolupráci, tak i dlouhodobě	Umí budovat vztahy s jedinci i ve složitých životních situacích.	Umí navazovat a prohlubovat vztahy s jedinci i skupinami.	individuální i skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů souvisejících s rozhodováním nácvik navazování a prohlubování vztahů modelové situace
7.4 Shromažďuje důležité informace, které následně uplatní při tvorbě úsudku v rámci náročných intervencí i při reakci na náročné úkoly (výzvy).	Umí získat i objektivně vyhodnotit získané informace a učinit z nich závěr, a to i v náročných situacích.	Umí získávat a vyhodnocovat potřebné informace.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů i náročných intervencí práce s kazuistikou
		Zvládá práci v náročných podmínkách.	cvičení zaměřené na zvládání obtížných situací, cvičení zaměřené na práci se stresem nácvik psychohygieny
7.5 Posuzovací postupy využívá kriticky tak, aby výsledné posouzení	Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy	Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů

bylo provedeno odpovídajícím způsobem a na základě všech možných dostupných informací	a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko.	odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	s využitím možných dostupných informací
		Zná a umí využívat odbornou diskusi.	modelové situace s následnou odbornou diskusí
7.6 Rozvíjí různé intervence; využívá je efektivně a vyhodnocuje je v praxi	Rozvíjí různé intervence, přičemž vždy zohledňuje psychologické aspekty daného jedince.	Dokáže propojovat psychologické poznatky v rámci různých intervencí.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení i kritického posouzení aktuálních problémů, cvičení zaměřené na aplikaci psychologických poznatků v konkrétních případech
		Klade důraz na individualitu každého jedince.	samostudium zaměřené na různé aspekty individuality osobnosti práce s kazuistikou
7.8 Je schopen po určitém čase činit rozhodnutí, pokud nedochází k pozitivní změně	Umí objektivně vyhodnotit situaci jedince a v případě potřeby přehodnotit postup práce s tímto jedincem. Rovněž umí zvládat vlastní frustraci související s překážkami v dosažení vytyčeného cíle.	Umí flexibilně reagovat a přizpůsobovat postup práce aktuálním požadavkům.	skupinová diskuse k zprostředkování a pochopení rozhodování, kdy nedochází k pozitivní změně práce s kazuistikou klienta, u něž nedochází k pozitivní změně
		Umí pracovat s vlastní frustrací.	cvičení na vyrovnání se frustrací
7.11 Přiměřeným a vhodným způsobem sdílí informace	Umí efektivně sdílet informace s dalšími jedinci. Minimalizuje faktory, které by mohly vést ke zkreslení těchto informací.	Umí efektivně předávat informace.	cvičení zaměřené na efektivní předávání informací jedincům, modelové situace
		Umí minimalizovat riziko zkreslení předávaných informací.	skupinové cvičení zaměřená na ukázkou souvisejících hlavních problémy souvisejících hlavních problémů
		Dokáže rozlišovat různé sociální pozice.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení sociálních pozic a rolí

7.13 Uvědomuje si autoritu, která vychází z jeho pozice a role a vhodně s ní zachází	Uvědomuje si hlavní psychologické aspekty práce s autoritou a dokáže jich v praxi efektivně využívat.	Chápe význam autority v praxi a umí ji efektivně využívat.	praktické cvičení na uplatnění autority v praxi
7.14 Projevuje integritu a efektivní úsudek při zvažování rizik a odpovědnosti za svá rozhodnutí	Jeho rozhodnutí zohledňují hlavní psychologické aspekty života jedince. Rovněž je schopen přijmout zodpovědnost za svá rozhodnutí.	Chápe individuální psychologické aspekty jedince.	interaktivní cvičení k prověření pochopení individuality jedince test sociální percepce
		Chápe svou odpovědnost a umí nést následky vyplývající z vlastních rozhodnutí.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů při zvažování rizik a odpovědnosti za svá rozhodnutí modelové situace
7.15 Pravidelně vyhodnocuje možná rizika a vytváří plány pro jejich předcházení, eliminaci nebo zabezpečení	Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a efektivně předcházet nebo minimalizovat možná rizika.	Umí identifikovat možná rizika vyplývající ze situace i životní role jedince.	skupinová diskuse k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů zaměřených na rizika práce s kazuistikou
		Umí vytvářet plány zaměřené na minimalizaci rizik vyplývajících ze situace i životní role jedince.	cvičení zaměřené na tvorbu plánu možných rizik u vybraných jedinců samostudium možných rizik
8. Kontexty a organizace			
8.2 Projevuje schopnost pracovat v rámci vlastní organizace, identifikuje se s ní a pracuje na vztahu mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi	Uvědomuje si důležitost své identifikace se svou organizací v širších konsekvencích.	Chápe pojem identifikace a její význam v praxi.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů se zaměřením na vztahy mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi
8.5 Funguje v souladu s měnícími se rolemi v rámci organizace; respektuje odborné názory ostatních, váží si jich a má zájem se o nich dovídat	Flexibilně reaguje na aktuální změny a otevřeně přijímá zpětnou vazbu a nové informace od okolí.	Umí flexibilně reagovat na nově vzniklé situace.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů měnících se rolí v rámci organizace, interaktivní cvičení na rozhodování ve vybraných případech

		Umí přijmout i poskytnout zpětnou vazbu a má sebereflexi.	individuální cvičení zaměřené na práci se sebereflexí, skupinová práce zaměřená na procvičení si poskytování a přijímání zpětné vazby
8.6 Ve své roli v rámci týmu vystupuje sebejistě, snaží se o pozitivní vztah s ostatními; vychází co nejvíce z týmové práce a kolektivní podpory a přispívá k nim	Pracuje na své sebedůvěře a pozitivním přístupem zlepšuje atmosféru na pracovišti.	Pracuje na rozvoji své sebedůvěry.	testy sebedůvěry jedince, skupinové cvičení zaměřené na rozvoj sebedůvěry
		Umí vytvářet pozitivní atmosféru ve svém okolí.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů v týmové práci a kolektivní podpory
9. Profesionální vedení			
9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy	Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko.	Umí vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění.	skupinová cvičení k zprostředkování a pochopení aktuálních problémů při prověřování nových přístupů
		Má schopnost kritického myšlení a odborné diskuse.	práce s odbornými zdroji a samostudium, zpracování eseje zaměřené na prokázání schopnosti kritického myšlení
		Umí začlenit nové psychologické poznatky do praxe.	skupinové cvičení zaměřená na aplikaci teoretických poznatků do praxe
9.2 Přispívá k učení druhých	Podporuje ostatní a předává jim své zkušenosti z praxe.	Umí poskytnout podporu a předávat i získávat nové zkušenosti.	interaktivní cvičení za využití příkladů, cvičení zaměřené na práci s vlastní zkušeností
		Ovládá efektivní komunikaci a aktivní naslouchání.	nácvik efektivní komunikace nácvik aktivního naslouchání

SUPERVIZE

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.3 Zajišťuje si pravidelnou supervizi, aby tak dosáhl efektivnosti praxe, reflexe a kariérního rozvoje	Uvědomuje si význam pravidelné supervize, aby tak dosáhl efektivnosti praxe, reflexe a kariérního rozvoje	Umí si zajistit skupinovou supervizi a využít možností individuální tutoringu jako adekvátní forma individuální supervize	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe
1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích	Uvědomuje si význam profesionality v náročných situacích	Zná a umí aplikovat pravidla a principy přijímané supervize. Umí zachovat bezpečné prostředí poskytované supervize. Umí přinášet náročné situace do supervizního prostoru.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe, skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací
1.5 Nezávisle zvládá pracovní vytížení, vyhledává podporu a navrhuje řešení pro obtíže spojené s pracovním vytížením	Rozpoznává obtíže spojené s pracovním vytížením. Uvědomuje si význam podpory při pracovním vytížení	umí definovat a zvládat obtíže při pracovním vytížení a umí vyhledávat oblasti možné podpory (individuální tutoring, intervize, kazuistické semináře...)	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací
1.6 Zachovává náležité osobní/profesní meze ve stále náročnějších situacích	Uvědomuje si důležitost zachovávání osobních / profesních mezí v náročných situacích	umí najít a zachovat si osobní / profesní meze v náročných situacích	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací
1.7 Kvalifikovaně využívá vlastní síly jako součást své intervence	Dokáže rozpoznat vlastní síly jako součást své intervence	umí identifikovat a využívat vlastní síly jako součást své intervence	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.8 Pamatuje na vlastní profesní limity a mezery ve znalostech. Buduje si síť interních a externích kolegů, od nichž může získat radu a odbornou pomoc	Umí objektivně vyhodnotit vlastní profesní limity. Uvědomuje si důležitost budování sítě interních a externích kolegů pro význam podpory	umí hledat vlastní profesní limity, umí používat podporu od interních a externích kolegů	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací
1.9 Identifikuje své aktuální potřeby pro další profesní rozvoj a reaguje na ně prostřednictvím dalšího vzdělávání, včetně supervize.	Dokáže identifikovat vlastní potřeby v oblasti dalšího vzdělávání	pomocí supervize dokáže zjistit své aktuální potřeby pro svůj další rozvoj a vzdělávání	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací
1.10 V práci neustále podporuje a zasazuje se o celkovou pohodu (well-being)	Využívá znalostí v oblasti psychohygieny a prevence syndromu vyhoření a umí efektivně řešit náročné situace vzniklé na pracovištích odborných praxí, přičemž současně umí poskytnout i oporu či podporu svým kolegům.	pomocí supervize umí podporovat a zasazovat se o celkovou pohodu	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	Dovede formulovat a rozlišit vhodnou etickou argumentaci, v otázkách práv a nároků	Umí využít prostor supervize k formulování vhodné etické argumentace, v otázkách práv a nároků	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
2.2 Kriticky reflektuje a koriguje vliv a dopad vlastních i cizích hodnot na profesionální praxi	Pomocí supervize dokáže rozpoznat vlastní i cizí hodnoty a jejich vliv na profesionální praxi	Umí rozpoznat a korigovat vlastní a cizí hodnoty a jejich vliv na profesionální práci.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací
2.3 Rozpozná a umí zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy; v praxi se tak děje za pomoci supervize a týmové diskuse, dotazováním a vznášením námitek vůči ostatním, včetně pracovníků z jiných profesí	Pomocí supervize dokáže rozpoznat protichůdné hodnoty a etická dilemata	Umí rozpoznat a zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek.
3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi	Uvědomuje si jedinečnost každého člověka a uplatňuje své zkušenosti v praxi prostřednictvím supervize.	Dokáže posoudit jedinečnost člověka a aplikovat do praxe své zkušenosti. Zná základní hodnoty supervize a řídí se jimi v praxi.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška
3.3 Kriticky reflektuje a náležitě zachází se svou autoritou vyplývající z jeho profesní role ve vztahu k ostatním lidem	Umí být vůči své osobě kritický a umí zacházet se svou mocenskou pozicí vůči klientům, kolegům.	Definuje základní smysl a cíl supervize, umí být kritický ke své osobě a rozpozná svou pozici vůči klientům.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námitky	Využívá supervizi k hledání řešení situací klientů, kdy je ohrožena nebo narušena sociální spravedlnost, bráněno sociální inkluzi a rovnému přístupu.	Absolvuje případovou supervizi, kde je její zakázkou případ porušení spravedlivého zacházení, sociální inkluze nebo rovného přístupu. Řešení, které vyplýne ze supervize aplikuje v praxi/v rámci kazuistického cvičení konzultuje s odborníkem z praxe/učitelem.	Účast na případové supervizi, konzultace s odborníkem, písemná/ústní reflexe.
4.4 Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v praxi	Využívá supervizi k analýze odlišných potřeb, perspektiv a vzájemně si konkurujících práv a uplatňuje tento přístup v praxi.	Absolvuje případovou supervizi, kde je její zakázkou případ kolize rozdílných potřeb, vzájemně si konkurujících práv a perspektiv. Řešení, které vyplýne ze supervize aplikuje v praxi/v rámci kazuistického cvičení konzultuje s odborníkem z praxe/učitelem.	Účast na případové supervizi, konzultace s odborníkem, písemná/ústní reflexe.
5.1 Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe	Má teoretické i praktické poznatky z oblasti supervize. Uplatňuje své znalosti supervize v praxi. Umí využít v praxi nové poznatky získané v supervizním kontraktu a nahlížet komplexně na aktuální problémy.	Umí vysvětlit, co je to supervize a přistane k ní jako k důležité součásti profese. Zná aktuální trendy v supervizi a umí spojit teoretické poznatky s praxí.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
6.1 Každodenně a účinně uplatňuje kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy	Umí uplatňovat své kritické myšlení u problémových a složitých případů.	Umí posoudit význam supervize pro vyrovnání se s náročnými situacemi v praxi. Definuje základní smysl a cíl supervize, umí být kritický ke své osobě a rozpozná svou pozici vůči klientům.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Dokáže vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Využívá reflexi, hodnocení a získanou zpětnou vazbu pro svůj profesní a osobní růst.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška, skupinová výuka
7.3 Je schopen efektivního budování vztahů s lidmi ve složitých životních situacích, a to jak při krátkodobé spolupráci, tak i dlouhodobě	Dokáže efektivně budovat vztahy s lidmi ve složitých životních situacích.	Dokáže vysvětlit základní prvky supervizního kontraktu, umí aktivně využít výsledky supervize ve složitých životních situacích.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška
7.7 Rozšiřuje metody práce s klientem a prohlubuje si odborné znalosti v jedné či více specifických metodách v dané oblasti svého profesního působení	Aktivně si prohlubuje své odborné znalosti. Využívá při své práci s klientem jednu nebo dvě metody práce a aktivně si prohlubuje znalosti v této oblasti.	Zná různé přístupy v práci s klientem a umí je aplikovat do praxe. Zná další možnosti vzdělávání v supervizi.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.8 Je schopen po určitém čase činit rozhodnutí, pokud nedochází k pozitivní změně	Dovede měnit metody práce a přístup ke klientovi, pokud nedochází k pozitivní změně	Umí popsat cíl, funkce a formy supervize. Na základě supervize dokáže správně posoudit vhodnost zvolené metody práce s klientem.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška
7.11 Přiměřeným a vhodným způsobem sdílí informace	Dokáže sdílet informace o případu přiměřeným a vhodným způsobem	Umí popsat cíl, funkce a formy supervize. Respektuje možnosti supervize a její rizika. Umí správně interpretovat údaje o případu na supervizním sezení.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška
7.13 Uvědomuje si autoritu, která vychází z jeho pozice a role a vhodně s ní zachází	Je schopen vhodně zacházet se svou autoritou.	Rozumí supervizi jako součásti profese sociálního pracovníka, zná etický kodex supervize. Dokáže aplikovat v praxi zásady vztahu pracovníka a klienta. Je	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
8.5 Funguje v souladu s měnícími se rolemi v rámci organizace; respektuje odborné názory ostatních, váží si jich a má zájem se o nich dovídat	Dokáže respektovat své kolegy, jejich odborné názory a projevuje o ně zájem.	Rozumí supervizi jako součásti profese sociálního pracovníka, zná etický kodex supervize. Umí aplikovat tyto poznatky do vzájemné spolupráce s kolegy. Zná pravidla sociální interakce a komunikace a využívá tyto znalosti v týmové práci.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška
8.6 Ve své roli v rámci týmu vystupuje sebejistě, snaží se o pozitivní vztah s ostatními; vychází co nejvíce z týmové práce a kolektivní podpory a přispívá k nim	Umí spolupracovat se svými kolegy a budovat s nimi pozitivní vztah. Dokáže pracovat v týmu.	Dokáže organizovat supervizní setkání, zná pravidla supervizního kontraktu, dokáže se svými kolegy diskutovat a zdravě argumentovat. Zná pravidla sociální interakce a komunikace a využívá tyto znalosti v týmové práci. Rozumí supervizi jako součásti profese sociálního pracovníka, zná etický kodex supervize.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška
9.2 Přispívá k učení druhých	Svým chováním je inspirací pro své kolegy, dokáže prezentovat své případy a zkušenosti před kolegy.	Zná možnosti a hodnoty supervize, rozumí supervizi jako součásti své profese. Umí organizovat supervizní setkání, dokáže se svými kolegy diskutovat a zdravě argumentovat.	skupinová supervize, skupinová reflexe a sebereflexe skupinová diskuse, bálintovská skupina, reflexe vztahů, rolí, hodnot a náročných situací, týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, skupinová výuka, diskuse, přednáška

SOCIÁLNÍ POLITIKA

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů	Rozumí vzájemnému vlivu sociální politiky a kontextu, ve kterém působí a v daném prostředí prosazuje vhodné nástroje k dosažení cílů sociální práce	<ul style="list-style-type: none"> - Je schopen analyzovat kontext, ve kterém působí aktéři SP - Zná trendy vývoje a změn ve společnosti - zná faktory, které mohou ovlivňovat stav společnosti v dané době a daném prostředí - zná trendy vývoje a změn v profesi - dovede vysvětlit vzájemný vztah sociální politiky a prostředí (kontextu) 	<ul style="list-style-type: none"> - analýza dat a trendů - případové studie - poučení (lessons learned) z minulosti - diskuse - pozorování - analýza sekundárních zdrojů - simulace
1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích	Zná, na jakých principech funguje sociální politika – systém sociálního zabezpečení/sociální ochrany v ČR, má přehled v dávkovém systému a umí poradit klientovi.	<ul style="list-style-type: none"> - zná principy soc. politiky a jejich východiska - zná hodnoty soc. politiky a umí zajistit jejich naplňování v praxi - umí problematiku soc. zabezpečení a aplikovat ji do praxe - je schopen poskytnout odbornou informaci, nasměrovat klienta, aby si uměl požádat o co má v rámci SZB nárok 	<ul style="list-style-type: none"> - přednáška propojená s řízenou diskusí – příklady dobré praxe – analýza informací – rozbor kazuistik

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.9 Identifikuje své aktuální potřeby pro další profesní rozvoj a reaguje na ně prostřednictvím dalšího vzdělávání, včetně supervize.	Orientuje se v cílech a nástrojích sociální politiky. Umí rozpoznat jejich změny v čase a uvědomuje si nezbytnost svého průběžného vzdělávání v této souvislosti. Ví, že při práci s klienty potřebuje odborné znalosti, které odpovídají aktuální realitě a že si je musí průběžně doplňovat v závislosti nato, jak nastávají.	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí cílům a nástrojům soc. politiky - umí cíle a nástroje identifikovat v praxi, rozpoznat jejich vývoj, změny a posoudit, co je třeba si dostudovat, aby zefektivnil práci s klientem 	<ul style="list-style-type: none"> - analýza trendů - přednáška propojená s řízenou diskusí - poučení (lessons learned) z minulosti
1.11 Upozorňuje na problémy s nekvalitní praxí a řeší je, a to jak na úrovni organizace, tak i celkově nezávisle dle potřeby.	Rozeznává nekvalitní praxi a přichází s návrhy řešení z hlediska sociální politiky	<ul style="list-style-type: none"> - Zná základní kritéria pro rozpoznání kvalitní praxe - Orientuje se v problematice kvality sociálních služeb - Je schopen identifikovat možné efekty působení organizace či systému na klienta či řešenou sociální situaci - Na základě posouzení fungování organizace či systému umí navrhnout základní řešení pro zvýšení efektivnosti a efektivity daného opatření 	<ul style="list-style-type: none"> - přednáška - inspirativní setkání se zástupcem komerčního sektoru - náhled na problematiku ze specifické pozice (např. six thinking hats)

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	Zná cíle sociální politiky, její historický kontext a principy. Rozumí návaznosti soc. politiky na LZPS.	- propojí znalosti základních lidských práv a sociálního práva (práva soc. zabezpečení) s cíli sociální politiky - základní lidská práva se snaží uplatnit v praxi v kontextu stávajících i možných podob sociálních systémů, dodržuje etická pravidla	- přednáška - diskuse - simulace - odborník z praxe ve výuce
2.5 Zajistí, aby byla praxe řádně podložena politikou, postupy a pravidly chování (kodexem), které respektují a prosazují práva jednotlivců na určení vlastních řešení a podporují potřebné dovednosti vedoucí k těmto řešením. Rozpozná, jak a kdy může být seburčení omezováno (např. zákonem)	Uplatňuje principy sociální politiky v praxi. Orientuje se a umí poradit.	Ovládá principy soc. politiky a aplikuje je do praxe v zájmu klienta	- příklady dobré praxe - rozbor kazuistik - diskuse
3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi	Umí specifikovat soc. potřeby a identifikovat objekty soc. politiky.	- umí identifikovat objekt soc. politiky, jeho specifika a potřeby - umí zaujmout adekvátní postoj s ohledem na specifika objektu - umí pomoci klientovi dle jeho soc. situace	- přednáška - diskuse - pozorování

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námitky	Uváženě aplikuje znalosti základních principů sociální politiky na situace, kde mohou být tyto principy upozaděny, v rozporu s jinými hodnotami či v rozporu mezi sebou samými.	<ul style="list-style-type: none"> - zná principy, na kterých stojí sociální politika a umí vysvětlit jejich vzájemnou vazbu a provázanost s funkcemi, cíli a modely sociální politiky. - dovede identifikovat dilemata či problémy, které mohou vzniknout při uplatňování daných principů - zná způsoby prosazování určité agendy i jejich možné důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - analýza videa a textu - skupinová diskuse - případové studie
4.4 Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v praxi	Uplatňuje vnímání odlišných potřeb a preferencí jednotlivých aktérů sociální politiky na návrhy všestranně akceptovatelných řešení	<ul style="list-style-type: none"> - zná aktéry sociální politiky, jejich roli a jejich vzájemné působení - dovede analyzovat zájmy a kapacity jednotlivých aktérů, zjistit jejich explicitní potřeby a preference - umí facilitovat diskusi mezi aktéry s rozdílnými stanovisky a přispívá k hledání vyhovujících řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - disruptive workshop - skupinová diskuse - hraní rolí

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
<p>4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje</p>	<p>Využívá znalostí principů, nástrojů a cílů dílčích oborů sociální politiky k řešení sociálních situací a ke zplnomocnění klienta v řešení vlastní situace.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí nabídnout klientovi řešení jeho ekonomické situace v rámci systému soc. zabezpečení v ČR, - umí zorientovat klienta v systému dávek a upozornit jej na jeho nároky - umí pomoci klientovi se sepsáním a podáním žádosti o adekvátní dávku - dovede motivovat klienta, aby zlepšil své postavení na trhu práce za využití znalosti politiky vzdělávání - umí vysvětlit klientovi i dalším aktérům význam vzdělání a celoživotního vzdělávání - se znalostí zdravotní politiky je schopen podporovat klienta, aby dbal o své zdraví s důrazem na propojenost s ekonomikou rodiny - zná a umí vysvětlit možnosti, které nabízejí politika bydlení, rodinná politika, vzdělávací politika a politika zaměstnanosti k řešení sociální situací 	<ul style="list-style-type: none"> - přednáška -návěst situací - hraní rolí - kazuistiky - příklady z praxe

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.6 V případě potřeby nastavuje nebo přímo umožňuje přístup k efektivnímu a nezávislému obhajování práv	Je schopen identifikovat zranitelné skupiny a pomoci jim v obhajobě jejich práv	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v problematice zranitelných a marginalizovaných skupin a sociálního vyloučení - zná základní sociální práva a dovede je aplikovat na situaci dané skupiny/jednotlivce v daném kontextu - zná nástroje efektivního a nezávislého obhajování sociálních práv 	<ul style="list-style-type: none"> - případová studie - reflexe praxe - hraní rolí - přednáška - studijní návštěva/exkurze
5.4 Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socio-ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince, a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi	Znalosti dílčích oborů sociální politiky a faktorů ovlivňujících životní situace jednotlivce využívá jako základ pro prevenci a řešení problémů.	<ul style="list-style-type: none"> - zná, čím je soc. politika ovlivněna a jak je utvářena - zná trendy sociální politiky - orientuje se v dílčí oborech sociální politiky, zejména zdravotní a rodinné politice - umí znalosti dílčích oborů aplikovat do praxe a vyvodit důsledky pro klienty s důrazem na jejich individualitu a specifické potřeby - dovede se zorientovat v sociálních problémech a identifikovat možné příčiny - zná možné důsledky opatření sociální politiky i dalších faktorů na situaci ve společnosti a umí zaujmout stanovisko ke zmírnění negativních dopadů 	<ul style="list-style-type: none"> - přednáška propojená s řízenou diskusí - nácvik situací - kazuistiky - reflexe praxe

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
5.7 Rozumí různým formám újmy, jejich dopadu na jednotlivce a důsledkům pro praxi; vychází přitom z konceptů moci silných stránek, odolnosti/zvládání (resilience), zranitelnosti, rizika a odporu resistance, zmíněné poznatky aplikuje v praxi	Ví, co jsou sociální události, zná jejich třídění, dopady a postupy pro zahájení jejich řešení.	<ul style="list-style-type: none"> - zná příčiny soc. událostí - umí vymezit soc. událost a zařadit ji v rámci jejich třídění a na základě tohoto zaujmout vůči ní adekvátní postoj - umí navrhnout způsoby jejich řešení nebo alespoň zmírnění s důrazem na prevenci vzniku soc. událostí, či prohloubení jejich důsledků – ví, jak dbát na prevenci vzniku soc. události, včas identifikuje možná rizika 	přednáška propojená s řízenou diskusí pozorování analýza situací příklady z praxe
5.9 Kriticky nahlíží politiku sociálního zabezpečení, její vývoj, realizaci a dopad na jednotlivce, sociální práci, ostatní profese a mezisektorovou (mezi agenturní) práci.	Ovládá problematiku sociálního zabezpečení, zná principy sociálních služeb, návaznost na trh práce, politiku zaměstnanosti k její kritické reflexi a usiluje o změny k lepšímu	<ul style="list-style-type: none"> - zná historický vývoj a kontext soc. politiky v přímé návaznosti na vývoj soc. práce orientuje se v problematice soc. zabezpečení - umí poradit klientovi, co může v rámci SZB využít, jak uplatnit své právo, - umí v rámci 3. pilíře SZB specifikovat soc. služby, zná podmínky pro jejich poskytování, třídění - umí klienta zorientovat v sociálních službách a zajistit pro něj adekvátní soc. službu 	- přednáška propojená s řízenou diskusí

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování	Při posouzení problému/sociální situace získává, zpracovává a kriticky reflektuje informace od relevantních zdrojů.	<ul style="list-style-type: none"> - dovede analyzovat příčiny daného sociálního problému a jeho důsledky - je schopen identifikovat aktéry, kteří ovlivňují určitou sociální situaci/problém - umí identifikovat vhodné zdroje informací nutných k pochopení dané situace - umí vyhledávat a získávat, zorientovat se, pochopit a vyhodnotit dostupné informace 	<ul style="list-style-type: none"> - praktické cvičení – simulace - cvičení na počítači - případová studie
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Přináší návrhy a argumenty, které jsou založené na důkazech a snaží se o maximální objektivitu	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen kriticky přemýšlet o vlastních názorech - své argumenty dovede opřít o relevantní teorie či důkazy 	<ul style="list-style-type: none"> - náhled na problematiku ze specifické pozice (např. six thinking hats) - interaktivní diskuse (např. fishbowl) - introspekce
8.1 Drží krok s měnícími se kontexty na místní i celostátní úrovni. V praxi tyto změny náležitě zohledňuje	Sleduje trendy, připravuje se na změny a je schopen reagovat v novém kontextu.	<ul style="list-style-type: none"> - zná trendy vývoje a změn ve společnosti - zná faktory, které mohou ovlivňovat stav společnosti v dané době a daném prostředí - zná trendy vývoje a změn v profesi - dovede vysvětlit vzájemný vztah sociální politiky a prostředí (kontextu) - umí reagovat na vývoj prostředí či parametrů řešené situace 	<ul style="list-style-type: none"> - analýza dat a trendů - případové studie - poučení (lessons learned) z minulosti - diskuse

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
8.2 Projevuje schopnost pracovat v rámci vlastní organizace, identifikujte se s ní a pracuje na vztahu mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi	Rozumí roli vlastní organizace v kontextu dalších aktérů a řešenými situacemi.	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen identifikovat aktéry, kteří ovlivňují určitou sociální situaci/problém - je schopen analyzovat poslání, hodnoty, vizi, strategii i aktivity vlastní organizace v kontextu principů, funkcí, cílů a nástrojů sociální politiky 	<ul style="list-style-type: none"> - diskuse - případová studie - analýza dokumentů
9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy	Identifikuje příležitosti pro rozvoj a zlepšení v rámci sociální politiky	<ul style="list-style-type: none"> - zná příklady dobré praxe z jiného kontextu či oboru - umí se podívat na zkoumaný problém z nadhledu - dovede identifikovat nefunkční programy 	<ul style="list-style-type: none"> - disruptive workshop - případové studie - simulace - reflexe praxe
9.2 Přispívá k učení druhých	Motivuje klienty na základě znalostí principů soc. politiky a vzdělávací a rodinné politiky s cílem zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce nebo zvýšit jejich soběstačnost, orientaci v nárocích a právech, finanční gramotnost.	uvědomuje si důležitost vzdělání a dalšího vzdělávání pro rozvoj jedince a jeho hmotného zabezpečení (návaznost na uplatitelnost na trhu práce, princip rovných příležitostí) a umí vysvětlit klientovi důležitost vzdělání, motivuje klienta k soběstačnosti prostřednictvím neustálého učení, učí klienta soc. dovednostem	<ul style="list-style-type: none"> - případová studie - diskuse

SOCIÁLNÍ PATOLOGIE

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1. Profesionalita	.		
1.1 Je schopen plnit požadavky profesní regulační autority	Je si vědom toho, jakou má sociální patologie roli v oboru sociální práce a že tvoří nedílnou součást požadavků kladených na výkon profese sociálního pracovníka stanovených regulační autoritou.	Rozumí významu sociální patologie pro obor sociální práce	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.
1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů	Umí použít informace ze sociální patologie k tomu, aby ukázal, jak profese přispívá k řešení společenských problémů v měnící se společnosti.	Dokáže srozumitelně použít informace ze sociální patologie v diskusi k společenským problémům	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.
1.3 Zajišťuje si pravidelnou supervizi, aby tak dosáhl efektivnosti praxe, reflexe a kariérního rozvoje	Umí využívat supervizi k reflexi efektivnosti své práce a svého kariérního rozvoje	Dokáže srozumitelně použít informace se sociální patologie k reflexi efektivity své práce v rámci supervize	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.
1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích	Dokáže identifikovat náročné situace a pojmenovat jejich vliv na profesionalitu	Umí v kontextu témat sociální patologie vyhledávat a analyzovat náročné situace, které mají vliv na profesionalitu	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.5 Nezávisle zvládá pracovní vytížení, vyhledává podporu a navrhuje řešení pro obtíže spojené s pracovním vytížením	Dokáže identifikovat situace pracovního vytížení sociálního pracovníka u jednotlivých skupin sociální patologie a oblasti vyžadující oporu	Umí v kontextu témat sociální patologie identifikovat situace náročné pro pracovníky	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.
1.6 Zachovává náležitě osobní/profesionální meze ve stále náročnějších situacích	Dokáže pojmenovat osobní a profesionální meze náročných situací sociálního pracovníka cílových skupin sociální patologie	Umí v kontextu cílových skupin sociální patologie identifikovat osobní a profesionální meze pracovníků	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.
1.7 Kvalifikovaně využívá vlastní síly jako součást své intervence	Umí hledat zdroje vlastních sil a možností v intervencích (ve spolupráci s odbornými praxemi)	Na základě specifik práce s cílovými skupinami sociální patologie dokáže identifikovat zdroje vlastních sil a možností (ve spolupráci s odbornou praxí)	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.
1.8 Pamatuje na vlastní profesionální limity a mezery ve znalostech. Buduje si síť interních a externích kolegů, od nichž může získat radu a odbornou pomoc	Umí objektivně vyhodnotit vlastní profesionální limity a mezery ve znalostech, rozumí důležitosti interní a externí spolupráce v oblastech podpory (ve spolupráci s odbornou praxí)	Na základě specifik práce s cílovými skupinami sociální patologie dokáže identifikovat profesionální limity a rozumí významu spolupráce (ve spolupráci s odbornou praxí)	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.9 Identifikuje své aktuální potřeby pro další profesní rozvoj a reaguje na ně prostřednictvím dalšího vzdělávání, včetně supervize.	Dokáže identifikovat své aktuální potřeby dalšího profesního rozvoje v oblasti sociální patologie (ve spolupráci se supervizí a odbornou praxí)	Umí identifikovat a reagovat na potřeby dalšího profesního rozvoje sociálních pracovníků v oblasti sociální patologie (ve spolupráci se supervizí a odbornou praxí)	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv.
2. Hodnoty a etické principy:			
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv	Dokáže využít poznatků ze sociální patologie k etické argumentaci, v oblasti práv a nároků	Dokáže porozumět a uplatňovat etickou argumentaci u jednotlivých cílových skupin sociální patologie	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
2.3 Rozpozná a umí zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy; v praxi se tak děje za pomoci supervize a týmové diskuse, dotazováním a vznášením námitek vůči ostatním, včetně pracovníků z jiných profesí	Umí hledat etická dilemata v praxi sociální patologie	Umí reflektovat protichůdné hodnoty a etická dilemata-Je vnímavý k možným střetům zájmů v prostředí klienta. - Zná charakteristiky a odlišnosti jednotlivých skupin sociální patologie-Umí o svých náhledech na situaci klienta diskutovat s oponenty a využívat k reflexi také supervize.	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor klientských kazuistik.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
2.5 Zajistí, aby byla praxe řádně podložena politikou, postupy a pravidly chování (kodexem), které respektují a prosazují práva jednotlivců na určení vlastních řešení a podporují potřebné dovednosti vedoucí k těmto řešením. Rozpozná, jak a kdy může být sebeurčení omezováno (např. zákonem)	Umí hledat oblasti/témata sociální patologie, kdy je praxe podložena právem, politikou a jsou respektovány práva jednotlivců a zároveň ale je schopen rozpoznat, kdy už jde o omezování práva na sebeurčení (např. v kontextu oprese)	Dokáže pojmenovat důležitá témata propojení politiky, pravidel chování a zákonných norem s praxí sociální patologie a zároveň rozpoznat a popsat oblasti kdy už jde o omezování práva na sebeurčení (např. v kontextu oprese)	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor klientských kazuistik.
3. Diverzita:			
3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi	Vytváří prostor pro projevení jedinečnosti založené na individuální zkušenosti a identitě.	- Rozumí pojmu identita, menšina. Umí komunikovat s respektem k druhému.	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
3.2 Rozeznává diskriminační praktiky a vyvíjí různé přístupy, kterými je schopen náležitě oponovat uživatelům služeb, kolegům i pracovníkům ve vyšších funkcích	Pomocí znalostí ze sociální patologie dokáže rozpoznat diskriminační praktiky a umí na základě informací ze sociální patologie argumentovat.	Umí rozeznat diskriminační praktiky a využít poznatků ze sociální patologie k argumentaci.	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
3.3 Kriticky reflektuje a náležitě zachází se svou autoritou vyplývající z jeho profesní role ve vztahu k ostatním lidem	Rozumí významu kritické reflexe, významu profesní role ve vztahu k ostatním lidem	Dokáže pojmenovat význam kritické reflexe a profesní autority a dokáže kriticky reflektovat	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
4. Práva, spravedlnost a ekonomický blahobyt			
4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námítky	Pomocí sociální patologie rozumí významu zapojení do praxe principů sociální spravedlnosti, sociální inkluzi a rovnosti	Umí rozeznat význam principu sociální spravedlnosti, sociální inkluzi a rovnosti především v klientských kazuistikách	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje	Umí hledat a zvažovat různá řešení, které mohou posílit ekonomickou situaci klientů zasažených/ohrožených sociálně-patologickými jevy	Umí rozeznat a realizovat různá řešení, která mohou posílit ekonomickou situaci klientů, především prostřednictvím klientských kazuistik	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
5. Znalosti: Sociální pracovník:			

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
5.1 Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe.	Využívá nové poznatky z oblasti sociální patologie ke kritickému nahlížení aktuálních problémů sociální práce	Umí vyhledat, analyzovat a vyhodnotit výsledky z aktuálních otázek sociální patologie a poznatky promítat do praxe. Prohlubuje a rozvíjí kritické myšlení.	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
5.3 V praxi projevuje a uplatňuje praktické znalosti z oblasti poznatků vývoje jedince v předmětu sociální patologie	Ví, jakou mají roli praktické znalosti z oblasti poznatků vývoje jedince v předmětu sociální patologie	Rozumí a uplatňuje praktických znalostí z oblasti vývoje jedince	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
5.4 Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socio-ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince, a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi	Umí objektivně využít znalosti dílčích oborů sociální patologie. Faktory, ovlivňujících životní situaci jednotlivce, využívá jako základ pro prevenci a řešení problémů.	Umí být součástí odborné diskuse nad dopady jevů ve společnosti na klienty sociální patologie	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
5.5 Je schopen posoudit, jakým způsobem lze použít systémové přístupy k lepšímu porozumění statutu jednotlivce v daném prostředí a využít tyto poznatky v konkrétní praxi	Umí nalézt a zhodnotit využití systémových přístupů k lepšímu porozumění jedinci v daném prostředí. Využívá poznatky ze sociální patologie	Je obeznámen s ekologickou perspektivou a anti opresivním přístupem v rámci sociální práce a umí z jejího pohledu reflektovat situaci klienta zasaženého/ohroženého sociálně patologickými jevy. Umí posoudit použití systémových přístupů u životní situace klientů zasažených /ohrožených sociálně-patologickými jevy.	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
5.6 Respektuje ústřední roli vztahů v životě člověka/fakt stěžejního významu vztahů v životě člověka pro lidi a klíčové koncepty citové vazby (teorie attachmentu), separace, ztráty, změny, odolnosti/zvládání (resilience)	Pomocí poznatků ze sociální patologie umí vyhodnotit význam vztahů, separace, ztráty a změny v životě člověka."	Je obeznámen a umí uplatňovat především v práci s kazuistikami a příběhy klientů zasažených /ohrožených sociálně-patologickými jevy význam vztahů, ztráty a změny v životě člověka.	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
5.7 Rozumí různým formám újmy, jejich dopadu na jednotlivce a důsledkům pro praxi, vychází přitom z konceptů moci silných stránek, odolnosti/zvládání (resilience), zranitelnosti, rizika a odporu resistance, zmíněné poznatky aplikuje v praxi	Pomocí poznatků ze sociální patologie rozumí významu a různým formám pojmu újma, jejich dopadu na jedince, významu konceptů silných stránek, zranitelnosti a rizik u jedinců a jednotlivých témat sociální patologie.	Umí pojmenovat sociální dopady, silné a slabé stránky, zranitelnost a rizika jednotlivých témat a klientů zasažených /ohrožených sociálně-patologickými jevy v kontextu společenských změn a vývoje společnosti. Umí vést odbornou diskusi.	Přednášky, skupinová cvičení. Týmová diskuse, dotazování, vznášení námitek, rozbor eticky náročných situací. Rozbor dokumentů, kritická reflexe odborných textů a mediálních zpráv. Rozbor klientských kazuistik.
6. Kritická reflexe a analýza:			

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
6.1 Každodenně a účinně uplatňuje kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy	Umí objektivně vyhodnotit rizikové situace a poskytnout odborné stanovisko/pomoc	Je schopen odborné diskuse, umí analyzovat i složité případy	Skupinové semináře, reflexe/sebereflexe, analýza odborných textů, analýza případových studií, přednášky
6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro svá rozhodování	Umí pracovat s odbornými informacemi a zdroji	Umí vyhledávat aktuální informace a svá rozhodnutí podpořit odbornými argumenty	Skupinové semináře, reflexe/sebereflexe, analýza odborných textů, analýza případových studií, přednášky
6.4 Je schopen poskytnout odborná stanoviska	Je schopen se v problematice rychle zorientovat a poskytnout kvalifikované stanovisko	Umí vyhledávat aktuální informace a svá rozhodnutí podpořit odbornými argumenty	Skupinové semináře, reflexe/sebereflexe, analýza odborných textů, analýza případových studií
7. Intervence a dovednosti:			
7.1 S osobami v odporu a v podobně náročných situacích komunikuje se soucitem a náležitou autoritou	Je schopen porozumění, empatie, umí si stanovit hranice, limity	Je schopen empatie a vhodné komunikace v náročných situacích. Je též schopen i stanovit si limity a hranice pomoci	Supervize, skupinové semináře, reflexe/sebereflexe, analýza odborných textů, analýza případových studií
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí	Umí obhájit své argumenty a rozhodnutí, která jsou založená na racionálním úsudku	Svá rozhodnutí je schopen podpořit odbornými argumenty a racionálním úsudkem	Supervize, skupinové semináře, reflexe/sebereflexe, analýza odborných textů, analýza případových studií
7.4 Shromažďuje důležité informace, které následně uplatní při tvorbě úsudku v rámci náročných intervencí i při reakci na náročné úkoly	Umí pracovat s důležitými zdroji informací a je schopen jich využít v praxi při řešení náročných situací	Umí získávat a vyhodnocovat potřebné informace	Supervize, skupinové semináře, reflexe/sebereflexe, analýza odborných textů, analýza případových studií, workshopy

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.5 Posuzovací postupy využívá kriticky tak, aby výsledné posouzení bylo provedeno odpovídajícím způsobem a na základě všech možných dostupných informací	Je schopen racionálního úsudku při rozhodování za předpokladu využití všech dostupných informací	Umí vyhledávat informace využívat je pro kritickou reflexi svých zjištění	Supervize, skupinové semináře, reflexe/sebereflexe, analýza odborných textů, analýza případových studií
7.6 Rozvíjí různé intervence, využívá je efektivně a vyhodnocuje je v praxi	Umí zvolit vhodnou metodu intervence	Umí zvolit vhodnou metodu intervence, přičemž klade důraz na individualitu každého jedince	Přednášky, besedy, analýza případových situací
7.7 Rozšiřuje metody práce s klientem a prohlubuje si odborné znalosti v jedné či více specifických metodách v dané oblasti svého profesního působení	Celoživotně se sebevzdělává a získané informace, dovednosti, zkušenosti umí uplatnit v praxi	Získané informace a vědomosti je schopen využít v praxi	Přednášky, besedy, workshopy, účast na odborných konferencích
7.8 Je schopen po určitém čase činit rozhodnutí, pokud nedochází k pozitivní změně	Umí se racionálně rozhodnout a radikálně situaci řešit	Umí vyhodnotit, racionálně posoudit situaci a flexibilně na ní reagovat.	Supervize, skupinové semináře, reflexe/sebereflexe, analýza odborných textů, analýza případových studií
7.10 Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, rozhodnutí	Umí písemně zpracovávat veškerou dokumentaci	Je schopen písemného projevu na odborné úrovni	Přednášky, semináře, odborná praxe
7.11 Přiměřeným a vhodným způsobem sdílí informace	Je schopen diskrétního postoje ke sdíleným informacím, je schopen stanovit hranice osobní zaangažovanosti	Umí být diskrétní ke sdíleným informacím, je schopen si stanovit limity osobní angažovanosti, respektuje možnost supervize	Přednášky, semináře, odborná praxe, supervize

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.12 Pro případy nepředvídatelných událostí používá plánování, které pomáhá předjímat problémy spojené s komplexní a měnící se realitou	Umí zpracovat plány/programy zaměřené na prevenci rizik, ohrožení a nepředvídatelných situací	Je schopen definovat možná rizika vyplývající ze situace a umí vytvořit plány/programy zaměřené na prevenci či eliminaci rizik, ohrožení a nepředvídatelných situací	Semináře, přednášky, odborná praxe
7.13 Uvědomuje si autoritu, která vychází z jeho pozice a role a vhodně s ní zachází	Je schopen si získat autoritu a vhodně s ní zacházet	9	Supervize, semináře
7.14 Projevuje integritu a efektivní úsudek při zvažování rizik a odpovědnosti za svá rozhodnutí	Je schopen předcházet rizikům, definovat případná ohrožení a za svá rozhodnutí nést odpovědnost	Chápe svou odpovědnost a umí nést následky vyplývající z vlastních rozhodnutí	Přednášky, semináře, supervize
7.15 Pravidelně vyhodnocuje možná rizika a vytváří plány pro jejich předcházení, eliminaci nebo zabezpečení	Umí vyhodnotit možná rizika, analyzovat je a zpracovat programy/plány pro jejich prevenci	Je schopen definovat možná rizika vyplývající ze situace a umí vytvořit plány/programy zaměřené na prevenci či eliminaci rizik a rizikového chování	Přednášky, semináře, supervize
8. Kontexty a organizace:			
8.1 Drží krok s měnícími se kontexty na místní i celostátní úrovni. V praxi tyto změny náležitě zohledňuje	Umí se přizpůsobit změnám ve společnosti a flexibilně na ně reagovat. Umí tyto změny využít pro rozvoj praxe	Chápe změny ve společnosti a umí tyto změny využít pro rozvoj praxe	Skupinová cvičení, diskuse
8.2 Projevuje schopnost pracovat v rámci vlastní organizace, identifikuje se s ní a pracuje na vztahu mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi	Je si vědom důležitosti své organizace, identifikuje se s ní a podílí se na spolupráci v širších souvislostech	Chápe pojem identifikace a její význam v praxi, rozumí vybraným etickým dilematům	Skupinová cvičení, diskuse, semináře

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
8.4 Neustále zkoumá a zjišťuje, jakým způsobem může organizační praxe podpořit dobrou praxi sociální práce	Je schopen flexibility, kreativity a týmové a multidisciplinární spolupráce v rámci dobré praxe	Je schopen týmové práce a mezioborové spolupráce	Workshopy, účast na odborných konferencích a dalších akcích
8.5 Funguje v souladu s měnícími se rolemi v rámci organizace, respektuje odborné názor ostatních, váží si jich a má zájem se o nich dovídat	Dokáže respektovat nadřazené, odborné rady a názory svých kolegů a operativně reaguje na nové změny v rámci organizace	Umí flexibilně reagovat na nově vzniklé situace, umí přijmout i poskytnout zpětnou vazbu. Je schopen sebereflexe.	
8.7 Je aktivní v rámci mezioborové a mezisektorové práce, buduje i vlastní síť a kolektivní spolupráci	Umí pracovat v rámci multidisciplinárních týmů a orientuje se v obsahové náplni ostatních oborů	Je schopen týmové práce a mezioborové spolupráce	Workshopy, účast na odborných stážích, odborných konferencích
9. Profesionální vedení:			
9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy	Je schopen iniciativně rozvíjet inovativní metody dobré praxe	Je tvořivý, komunikativní, má schopnost racionálního myšlení a odborné spolupráce. Umí začlenit nové poznatky do praxe	Workshopy, účast na odborných konferencích, odborných stážích
9.2 Přispívá k učení druhých	Svých chováním a jednáním umí jít příkladem druhým. Umí podpořit, na základě svých znalostí a zkušeností, po odborné stránce	Umí poskytnout podporu a předávat nové poznatky a zkušenosti druhým	Workshopy, účast na odborných konferencích, odborných stážích

METODY VÝZKUMU

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.1 Je schopen plnit požadavky profesní regulační autority	Ví, jakou má výzkum roli v oboru a že tvoří nedílnou součást požadavků kladených na výkon profese sociálního pracovníka stanovených regulační autoritou	- rozumí a dokážou vysvětlit, jak sociální výzkum rozvíjí obor sociální práce	Práce ve skupině – analýza odborných článků, diskuse nad zdroji, ověřování jejich platnosti
1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů	Umí použít výsledky výzkumu, aby ukázal, jak profese přispívá k řešení společenských problémů v měnící se společnosti.	Dokáže napsat např. článek do odborného časopisu, sestavit podklady do Výroční zprávy, zpracovat krátký příspěvek o činnosti organizace ve které pracuje.	Projektová výuka – společné psaní závěrečné zprávy
1.11 Upozorňuje na problémy s nekvalitní praxí a řeší je, a to jak na úrovni organizace, tak i celkově nezávisle dle potřeby.	Umí využít výzkumu k identifikaci problému s nekvalitní praxí a pomocí výsledků výzkumu navrhnout řešení, a to jak na úrovni organizace, tak v jiných institucích a systémech.	- umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum - umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury	Práce ve skupině – debata nad prezentovaným výzkumem. Sdílení zkušeností ze své praxe. Prezentace výsledků výzkumu před veřejností např. konference. Projektová výuka

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	Dovede formulovat a rozlišit argumenty založené na důkazech (evidence-based) při řešení eticky nejasných situací.	Umí navrhnout design svého výzkumu a zaměřit se na oblasti, ve kterých by mohlo dojít k etickým konfrontacím. Příp. dokáže odborně argumentovat. Umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky. Umí realizovat etický výzkum.	Práce ve skupině – cvičení směřující k etickým problémům výzkumu. Diskuse nad vlastním designem výzkumu.
2.2 Kriticky reflektuje a řídí/koriguje vliv a dopad vlastních i cizích hodnot na profesionální praxi	Dokáže rozeznat vliv vlastních a cizích hodnot a reflektovat jejich dopad na profesionální praxi (výstupy z výzkumu)	- umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum - umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury	Seminář k MSV – retrospektiva např. k vedení rozhovoru, procházení modelovou situací apod. Projektová výuka

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
3.2 Rozeznává diskriminační praktiky a vyvíjí různé přístupy, kterými je schopen náležitě oponovat uživatelům služeb, kolegům i pracovníkům ve vyšších funkcích.	Pomocí výzkumu dokáže rozpoznat diskriminační praktiky a umí na základě výsledků výzkumu argumentovat.	<ul style="list-style-type: none"> - umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum - umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury 	Diskuse nad modelovou situací a nad ukázkami výzkumu
4.3 Uplatňuje principy a nároky vyplývající z lidských a občanských práv na analýzu, hodnocení a rozporování intervencí, které jsou nezákonné nebo nepřiměřené	Pomocí výzkumu umí zhodnotit intervence, které jsou nezákonné nebo nepřiměřené a umí použít argumenty založené na důkazech	<ul style="list-style-type: none"> umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum - umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury 	Diskuse nad modelovou situací a nad ukázkami výzkumu

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.4 Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v praxi	Dokáže udržet nadhled nad zkoumanou problematikou, dokáže zpracovat různé aspekty. Pomocí výzkumu dokáže identifikovat odlišné potřeby a perspektivy zainteresovaných subjektů.	- umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum	Projektová výuka – práce na společném projektu, diskuse.
5.1 Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe.	Dokáže vyhledat a porozumět novým poznatkům z výzkumu aktuální praxe.	Umí vyhledat, analyzovat a vyhodnotit výsledky z aktuálních výzkumů a poznatky implementovat do praxe. Prohlubuje a rozvíjí kritické myšlení.	Práce ve skupině, diskuse nad akademickými články. V rámci diskuse kritické nahlížení na praxi z perspektivy výstupů z výzkumu.
5.10 Je si vědom přínosu výzkumů a aktivně poznatky z výzkumu využívá pro svou praxi.	Umí kriticky hodnotit výzkumnou zprávu, vybrat relevantní výzkumnou zprávu pro svou praxi a výstupy aplikovat do praxe.	- rozumí, jak sociální výzkum rozvíjí obor sociální práce - umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury - zná a umí používat logiku odborné debaty	Práce ve skupině – čtení a diskuse nad výzkumnou zprávou. Skupinová diskuse nad použitou metodologií a možnostmi využití zprávy pro konkrétní praxi.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
5.11 Rozumí výzkumným metodám a je schopen jejich kritické reflexe.	Umí navrhnout design výzkumu. Dokáže definovat cíl výzkumu, výzkumné otázky, dílčí výzkumné otázky	Na základě výzkumného problému, cíle výzkumu a výzkumných otázek dokáže navrhnout relevantní výzkumnou metodu. Zná jednotlivé výzkumné metody a dokáže je využít pro konkrétní výzkum	Projektová výuka – menší skupina studentů společně s lektorem navrhne a posléze realizuje výzkum na společně domluvené téma. Díky skupinové diskusi volí adekvátní výzkumnou metodu. Skrze diskusi se seznamují i s ostatními metodami.
5.12 Respektuje a využívá zkušenosti a znalosti uživatelů služeb, pečovatелů i odborných pracovníků, jako expertů na vlastní situaci a zkušenost.	Dokáže se pohybovat v terénu při sběru dat. Respektuje uvedené osoby jako informanty. Sbírá data relevantní pro jeho odborný výzkum. Výše uvedené osoby nehodnotí, respektuje je jako experty na vlastní situaci a zkušenost	Osvojí si základní zásady pro vstup a pohyb v terénu. Získá informace o tom, jak navázat kontakt, vést rozhovor s respondentem a respektovat jej jako jedinečnou osobnost. - umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum	Skupinová práce, nácvik situací, do kterých se může student při pohybu v terénu dostat. Formou nácviku se učit klást otázky, pracovat s tichem. V menší skupině má prostor vyjádřit svoje zkušenosti vyplývající z kontaktu s respondentem

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování.	Umí nalézt, zhodnotit a využít informace a znalosti z různých zdrojů a použít je pro své profesionální rozhodnutí.	Dokáže se rozhodnout na základě odborné metodologické literatury jakou výzkumnou strategii zvolí pro realizaci svého výzkumu (studie). - umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury - zná a umí používat logiku odborné debaty	Přednáška spojená s ukázkou vybraných výzkumných strategií.
6.3 Zajistí řádnou revizi hypotéz a variant, aby bylo jeho posuzování a rozhodování řádně podloženo.	Umí vyhodnotit kvalitu informací a možných vysvětlení, aby mohl podložit řádně své rozhodnutí.	umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury - zná a umí používat logiku odborné debaty	Četba odborné literatury, výzkumných šetření, doplněná o diskusi ve skupině.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
6.4 Je schopen poskytnout odborná stanoviska.	Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko.	<p>umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy)</p> <p>-umí realizovat etický výzkum</p> <p>- umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury</p> <p>- zná a umí používat logiku odborné debaty</p>	Zkušenost v semináři - "psaní odborných textů"
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Argumenty dokáže opřít o odbornou literaturu, umí si obhájit svá rozhodnutí pro volbu výzkumné metodologie	Umí sestavit design výzkumu, argumentovat pro volbu určité výzkumné metody a techniky, činit rozhodnutí směřující k dalšímu postupu ve výzkumu.	Četba odborné literatury, projektová výuka – tvorba vlastního výzkumného projektu pro skupinu studentů – diskuse ve skupině, argumentace v oblasti výzkumných strategií

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.4 Shromažďuje důležité informace, které následně uplatní při tvorbě úsudku v rámci náročných intervencí i při reakci na náročné úkoly (výzvy).	Umí nalézt, analyzovat a prezentovat informace a vysvětlení svých argumentů při řešení náročných intervencí či úkolů.	<ul style="list-style-type: none"> - umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum - umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury - zná a umí používat logiku odborné debaty 	Argumentační diskuse na základě realizovaného výzkumu
7.5 Posuzovací postupy využívá kriticky tak, aby výsledné posouzení bylo provedeno odpovídajícím způsobem a na základě všech možných dostupných informací.	Při posuzování umí využít více metod a technik např. pozorování, rozhovor, analýzu dokumentů. Posuzuje s co největší mírou objektivity.	Při pohybu v terénu dokáže využít celé škály výzkumných metod a technik	Nácvik – ve skupině – posuzování jedné události / situace / klienta – s následným porovnáním výstupů
7.6 Rozvíjí různé intervence; využívá je efektivně a vyhodnocuje je v praxi.	Umí využít výzkum pro zhodnocení intervencí a umí výsledky zhodnocení využít pro rozvoj praxe.	<ul style="list-style-type: none"> - umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum - zná a umí používat logiku odborné debaty 	Příklady dobré praxe a diskuse nad nimi

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.8 Je schopen po určitém čase činit rozhodnutí, pokud nedochází k pozitivní změně.	Umí systematicky sledovat a hodnotit intervence a využít poznatky pro návrh změny.	- umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design, výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum - zná a umí používat logiku odborné debaty	Přednáška odborníka / výzkumníka z praxe
7.10 Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, úsudky rozhodnutí	Student umí pracovat s odborným textem, zná pravidla a postup psaní závěrečné zprávy, dokáže napsat krátkou zprávu např. do odborného časopisu	Osvojí si pravidla a strukturu psaní závěrečné zprávy, sestavuje krátké zprávy	Studenti napíší výzkumnou zprávu
7.15 Pravidelně vyhodnocuje možná rizika a vytváří plány pro jejich předcházení, eliminaci nebo zabezpečení.	Dokáže vyhodnocovat možná rizika v oblasti výzkumu – pohyb v terénu, etická dilemata, mapuje střety zájmů. Na základě analýzy tvoří plány pro eliminaci rizik. Umí systematicky analyzovat informace pro identifikaci rizik v praxi.	Kriticky hodnotí design svého výzkumu, v průběhu práce v terénu kriticky reflektuje své působení na respondenty - umí využívat výzkumné metody pro zkoumání problematiky (kvalitativní, kvantitativní, smíšené metody, design výzkumu, výběr metodologie, operacionalizace, sběr dat, analýza dat, psaní výzkumné zprávy) -umí realizovat etický výzkum	Příklady dobré praxe pro využití výzkumu pro praxi

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
8.1 Drží krok s měnícími se kontexty na místní i celostátní úrovni. V praxi tyto změny náležitě zohledňuje	Ví, že pomocí výzkumu lze získat kvalitní informace o vývoji ve společnosti a společenských problémech na místní a celostátní úrovni. Ví, jak tyto informace využít pro rozvoj své praxe.	Ví, jak výstupy interpretovat. Umí pracovat s odbornou literaturou	Skupinová diskuse nad realizovanými výzkumy
8.4 Neustále zkoumá a zjišťuje, jakým způsobem může organizační praxe podpořit dobrou praxi sociální práce	Dokáže vyhledávat relevantní zdroje, dokáže přispívat k organizační praxi a vyhodnocovat její vliv na praxi sociální práce. Umí využít sociální výzkum pro analýzu organizační praxe a pomocí výsledků založených na důkazech rozvíjet praxi.	Umí propojit praktické poznatky a teoreticky je ukotvit. Umí využít výzkumné metody pro zkoumání problematiky.	Skupinová diskuse nad příklady z dobré praxe.
9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy	Kriticky nahlíží na nové přístupy, dokáže je vyhodnotit a případně využít pro rozvoj praxe.	Umí hledat a vyhodnocovat nové přístupy. Umí analyzovat výsledky odborného výzkumu.	Práce ve skupině – analýza a hodnocení nových přístupů a snaha o jejich implementaci do praxe.
9.2 Přispívá k učení druhých	Umí využít výsledků výzkumu a kvalitních zdrojů pro rozvoj dalších odborníků.	umí hledat, vyhodnocovat a analyzovat výsledky cizích výzkumů, popřípadě odborné literatury - zná a umí používat logiku odborné debaty	Projektová výuka – práce studentů ve skupině – na společném výzkumném projektu.

PRÁVO

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.11 Upozorňuje na problémy s nekvalitní praxí a řeší je, a to jak na úrovni organizace, tak i celkově nezávisle dle potřeby.	Rozpozná nesprávnou aplikaci příslušných právních norem ve své profesní praxi a navrhuje vhodná řešení.	Umí rozlišit nekvalitní aplikaci právních norem ve své profesní praxi a navrhnout řešení.	Řešení kazuistik, skupinová diskuse, sdílení zkušeností ze své praxe.
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	Při řešení etických dilemat ve své profesní praxi uplatňuje zákonné normy včetně těch upravujících základní práva a svobody.	Při řešení etických dilemat uplatňuje zákonné normy včetně těch upravujících základní práva a svobody.	Přednášky a samostudium, skupinová diskuse, řešení kazuistik, studium právních předpisů.
2.5 Zajistí, aby byla praxe řádně podložena politikou, postupy a pravidly chování (kodexem), které respektují a prosazují práva jednotlivců na určení vlastních řešení a podporují potřebné dovednosti vedoucí k těmto řešením. Rozpozná, jak a kdy může být sebeurčení omezováno (např. Zákonem)	Za pomoci znalosti právních norem vnímá důležitost propojení praxe s postupy respektujícími práva jedinců na vlastní řešení, jsou-li v souladu s právní úpravou.	Je schopen hájit práva jedinců na nalezení vlastního řešení praktické situace, které je podloženo právní úpravou a relevantním postupem.	Přednášky a samostudium, skupinová diskuse, řešení kazuistik.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
2.6 Svou prací se snaží chránit soukromí a prosazovat důvěru, zároveň je schopen odůvodnit, vysvětlit a uplatnit náležité kroky v případech, kdy je právo na soukromí podřízeno profesním nebo zákonným požadavkům	Vnímá důležitost ochrany soukromí jedince a rozpozná situace, kdy je toto právo limitováno zákonnými a profesními požadavky.	Umí ve své práci hájit soukromí klientů a v konkrétních případech argumentovat, kdy ochrana soukromí je omezena právní úpravou.	Přednášky a samostudium, skupinová diskuse, řešení kazuistik, studium právních předpisů.
3.2 Rozeznává diskriminační praktiky a vyvíjí různé přístupy, kterými je schopen náležitě oponovat uživatelům služeb, kolegům i pracovníkům ve vyšších funkcích	Zná antidiskriminační legislativu a umí ji využívat ve své profesi.	Je schopen podpořit klienty v situacích, kdy jim hrozí diskriminační jednání.	Přednášky a samostudium, skupinová diskuse, řešení kazuistik, studium právních předpisů.
4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námitky	Využívá právní nástroje k prosazování práv klientů, včetně těch marginalizovaných.	Využívá právní nástroje k prosazování práv klientů, včetně těch marginalizovaných.	Přednášky, samostudium, nácvik, řešení kazuistik, skupinová diskuse.
4.2 Každodenně uplatňuje právo na ochranu a prosazování práv a nároků všech lidí, určuje a upozorňuje na situace, kdy je výklad práva nepřiměřený a/nebo nespravedlivý k uplatňování autonomie a sebeurčení jedince	Umí aplikovat na konkrétní případy relevantní právní normy a dbá u toho na uplatňování autonomie klientů	Umí aplikovat na konkrétní případy relevantní právní normy.	Přednášky, samostudium, nácvik, řešení kazuistik, skupinová diskuse.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.3 Uplatňuje principy a nároky vyplývající z lidských a občanských práv na analýzu, hodnocení a rozporování intervencí, které jsou nezákonné anebo nepřiměřené	Orientuje se v problematice ochrany lidských práv.	Orientuje se v systému ochrany lidských práv a je schopen posoudit dodržování lidských práv v konkrétním případě	Přednášky, samostudium, nácvik, řešení kazuistik, skupinová diskuse, projektová výuka.
4.4 Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v praxi	Dokáže identifikovat vzájemně si konkurující práva a posoudit jejich vzájemné postavení.	V daném případě dokáže identifikovat vzájemně si konkurující práva a posoudit jejich vzájemné postavení.	Přednášky, samostudium, nácvik, řešení kazuistik, skupinová diskuse.
4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje	Umí objasnit fungování státu a zná kompetence jeho orgánů, včetně samosprávných, tak, aby lidem dokázal pomoci najít vhodné řešení jejich situace.	<ul style="list-style-type: none"> - Umí objasnit fungování státu a dělbu moci. - Zná kompetence orgánů státu, včetně samosprávy, směřující k posílení postavení potenciálních klientů (zejména v oblastech přístupu ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám). 	Přednášky, samostudium, nácvik, řešení kazuistik, skupinová diskuse, projektová výuka.
4.6 V případě potřeby nastavuje nebo přímo umožňuje přístup k efektivnímu a nezávislému obhajování práv (advocacy)	Orientuje se v různých možnostech ochrany práv.	<ul style="list-style-type: none"> - Orientuje se v legislativním procesu. - Orientuje se v správním řízení. - Má přehled o právech potenciálních klientů v civilním i trestním řízení. 	Přednášky, samostudium, nácvik, řešení kazuistik, skupinová diskuse, projektová výuka (návštěva jednání).

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
5.2 Projevuje znalosti a uplatňování vhodných právních a politických rámců a nařízení, která poskytují vodítka a právně podkládají učiněné kroky v praxi sociální práce. Používá právní argumentaci využitím odborných právních znalostí a poradenství; kde je potřeba, určuje rámec pro profesionální úsudek.	Má orientaci v relevantních právních oborech, včetně odborné terminologie.	<ul style="list-style-type: none"> - Orientuje se v relevantních právních oborech, včetně odborné terminologie. - Je schopen podložit své rozhodnutí argumenty založenými na platném právu. 	Přednášky, samostudium, nácvik, řešení kazuistik, skupinová diskuse.
6.4 Je schopen poskytnout odborná stanoviska	Dokáže se orientovat v právních předpisech a odborné literatuře a získávat relevantní informace.	Umí na podkladě právních předpisů a odborných statí poskytnout odborné stanovisko.	Přednášky a samostudium, skupinová diskuse, studium právních předpisů.
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Svoji argumentaci dokáže opřít o odborná stanoviska a příslušnou právní úpravu.	Je schopen na podporu své argumentaci použít právní normy a odbornou literaturu.	Nácvik, skupinová diskuse, studium právních předpisů.
8.3 Rozumí a pracuje v rámci příslušné právní struktury ve své organizaci, včetně základního precedenčního práva; ví, kdy a jak využít podporu a příhodnou právní radu či konzultaci	Vnímá a rozumí organizační struktuře u svého zaměstnavatele, resp. spolupracujícího subjektu. A ví, kdy využít právní konzultaci.	Umí se orientovat v organizační struktuře své organizace. Příhodně využívá právní podpory a konzultace.	Skupinová diskuse, přednášky a samostudium, sdílení zkušeností z praxe.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy	Využívá znalosti legislativy k rozvoji praxe a k prověřování nových přístupů.	Při řešení problémové zakázky aplikuje relevantní právní předpisy. Je schopen v praxi identifikovat systémové nedostatky a je schopen na ně adekvátně reagovat na relevantní úrovni.	Případové studie, analýza legislativy, studium komentářů.
9.2 Přispívá k učení druhých	Využívá znalosti relevantní legislativy k učení druhých, ať už ve formálním či neformálním kontextu.	Identifikuje vzdělávací potřeby klientů/jiných aktérů z hlediska znalosti legislativy či praktických právních kompetencí. Formuluje odbornou problematiku jazykem srozumitelným laikovi.	Tvorba vzdělávacích materiálů Skupinové či individuální prezentace studentů

MENŠINY

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích	Je si vědom své profesní role, z které vstupuje do profesních vztahů a náročných situací.	Zná a umí aplikovat legislativní rámec své pracovní pozice a služby, kterou zastává ve vztahu ke klientům (terénní sociální práce, komunitní práce) - umí aplikovat přístupy práce s klienty v menšinovém postavení, které lze využít pro jednání v náročných situacích - umí identifikovat kritické okolnosti a souvislosti, které mohou být základem pro vznik náročné situace	Inscenační metody – hraní rolí pracovník x klient v náročných situacích s následným rozбором a skupinovou diskusí o náročných situacích. Exkurze do zařízení sociálních služeb a rozhovory s tamními pracovníky.
1.6 Zachovává náležitě osobní/profesní meze ve stále náročnějších situacích	Při vstupu do profesních vztahů s klienty v menšinovém postavení udržuje profesní vztah. Během spolupráce i při ukončování vztahu umí vyvažovat osobní/profesní meze i ve stále náročnějších situacích.	Umí reflektovat své osobní postoje a identitu, se kterými adekvátně zachází v profesním vztahu s ohledem na postoje a identitu klienta v menšinovém postavení a situaci, ve které se aktuálně nachází. - Umí adekvátně analyzovat a vyhodnocovat náročnou situaci a v ní zacházet s hranicemi v profesním vztahu s klienty v menšinovém postavení s ohledem na klientovy reálné možnosti a schopnosti a zákonné možnosti služby, kterou pracovník zastupuje.	Inscenační metody – hraní rolí pracovník x klient v náročných situacích s následným rozбором a skupinovou diskusí o náročných situacích. Rozbor klientské kazuistiky.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv	Umí se orientovat v zákonné legislativě a příslušných institucích, tak, aby znalost uměl účinně a adekvátně využít při etické argumentaci i v konfrontaci se zainteresovanými subjekty v otázkách práv a nároků klienta v menšinovém postavení. Uplatňuje při jednání vždy pravdivé informace, snaží se ověřovat zdroje a aktuální platnost těchto informací.	-Umí reflexivně posoudit situaci klienta a na základě toho vyhledat a aplikovat příslušnou legislativu k hájení práv a nároků klienta. - Dokáže se připravit na jednání se zainteresovanými subjekty tak, aby uměl při jednání použít etickou argumentaci v rámci daných zákonných norem a měl o situaci k dispozici komplexní, ověřené a aktuální informace.	Řešení klientských kazuistik. Analýza studijních textů s popisem systémových opatření a aplikace zákonných norem s následnou skupinovou diskusí./ Využití filmového dokumentu o dopadu zákonných norem/ jejich absenci na příslušníky menšin a následná skupinová diskuse
2.3 Rozpozná a umí zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy; v praxi se tak děje za pomoci supervize a týmové diskuse, dotazováním a vznášením námitek vůči ostatním, včetně pracovníků z jiných profesí	Umí zaujmout a diskutovat stanovisko v otázkách protichůdných hodnot a etických dilemat zejména v souvislosti s důsledky mechanismů vylučování menšin, při střetu hodnot osob s jiným sociokulturním prostředím.	Umí reflektovat a eliminovat mocenské aspekty v polaritě menšina vs. většina. -Je vnímavý k možným střetům zájmů v prostředí klienta. - Zná sociokulturní charakteristiky národnostních menšin v ČR, popř. oblasti, mechanismy a důsledky sociálního vyloučení a života v chudobě. -Umí o svých náhledech na situaci klienta diskutovat s oponenty a využívat k reflexi také supervize.	Projektové cvičení v menších skupinách – samostatná návštěva sociálně vyloučené lokality a rozhovor s jejím obyvatelem a reflexe a posouzení jeho situace a sestavení jeho příběhu (kazuistiky) a informací o lokalitě s návrhy na možnosti zlepšení jeho situace – představení výsledků a diskuse s kolegy. / Cvičení s kazuistikami. Samostudium odborných článků a knih./ Frontální přednáška

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi	Vytváří prostor pro projevení jedinečnosti založené na individuální zkušenosti a identitě.	- Rozumí pojmu identita, menšina, interkulturalita, multikulturalita, etnocentrismus, kulturní relativismus, předsudek, stereotyp, kulturně standardní a transkulturní přístup... - Umí komunikovat s respektem k druhému.	Přednáška/ filmový dokument – zkušenosti příslušníků menšin (přednáška představitele menšiny ve výuce) / inscenační metody – hraní rolí
3.2 Rozeznává diskriminační praktiky a vyvíjí různé přístupy, kterými je schopen náležitě oponovat uživatelům služeb, kolegům i pracovníkům ve vyšších funkcích	Umí identifikovat situace a mechanismy, prostřednictvím kterých může dojít k diskriminaci a vylučování jedinců ze společnosti odepřením možnosti uplatnění svých práv a dokáže intervenovat prostřednictvím vyjednávání, uplatněním příslušné legislativy a osvětovou aktivitou tak, aby diskriminaci / vylučování jedinců ze společnosti eliminoval, popř. negativní praxi zcela zabránil.	- Je obeznámen s anti opresivním přístupem v rámci sociální práce a snaží se jej v identifikovaných situacích uplatnit. - Zná pojem diskriminace a pojmy související – Umí aplikovat příslušnou legislativu a využít instituce, díky kterým lze uplatnit podporu pro diskriminované.- Zná a umí aplikovat mechanismy, kterými lze ve společnosti uplatňovat tolerantní přístup (hypotéza kontaktu, kampaně.)	Uvedení příkladů dobré praxe a úspěšných kauz vyučujícím (přednáška). / filmový dokument o zkušenosti s diskriminací/ inscenační metody – hraní rolí

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námitky	Je obeznámen se základními principy a nároky na sociální spravedlnost, inkluzi a rovnost, je v praxi k těmto aspektům vnímavý a snaží se o jejich aktivní uplatňování za využití prvků dostupných systémových opatření a přístupů v sociální práci.	- Zná a umí aplikovat základní principy sociální inkluze, prostřednictvím kterých dokáže nahlédnout na klientovu situaci a vyhodnotit ji. Je obeznámen s možnou škálou systémových inkluzivních opatření a zná instituce a lokální organizační uskupení a platformy (např. KPSS, lokální partnerství), kde může uplatnit námitky, vznést nové návrhy.	Práce s texty s příklady z praxe, jak mohou být principy sociální inkluze zapracovány a následná skupinová diskuse. Přednáška – uvedení příkladů systémových inkluzivních opatření pod záštitou různých institucí. Představení reportáží o uplatnění inkluzivních opatření a následná skupinová diskuse o jejich reálném uplatnění v praxi a možné podpoře v rámci sociální práce.
4.2 Každodenně uplatňuje právo na ochranu a prosazování práv a nároků všech lidí, určuje a upozorňuje na situace, kdy je výklad práva nepřiměřený a/nebo nespravedlivý k uplatňování autonomie a sebeurčení jedince	Dokáže identifikovat situace, kde je výklad práva nepřiměřený a/ nebo nespravedlivý ve vztahu k menšinovému postavení klienta, případně v souvislosti s jeho sociálním vyloučením a uplatňování jeho autonomie a sebeurčení. Dokáže každodenně reflektovat a uplatňovat právo na ochranu a prosazování nároků všech lidí.	- Zná stěžejní legislativu a instituce zabývající se lidsko-právní problematikou a hájením práv menšin na národní a částečně i nadnárodní úrovni. - Dokáže analyzovat a kriticky nahlédnout dokumenty a situace, ze kterých může vyplývat nespravedlivý výklad práva. - Zná a dokáže uplatnit anti opresivní přístup v situacích, ve kterých rozpozná omezení v prosazování práv a nároků klienta.	Přednáška – Představení webových stránek stěžejních lidskoprávních institucí a jejich činnosti. Rozbor textů, např. kauz z činnosti Ombudsmana a diskuse o nich. diskuse o možnostech intervencí v rámci sociální práce.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.3 Uplatňuje principy a nároky vyplývající z lidských a občanských práv na analýzu, hodnocení a rozporování intervencí, které jsou nezákonné anebo nepřiměřené	Zná principy a nároky vyplývající z lidských a občanských práv, včetně práv národnostních menšin a jejich optikou nahlíží na realizované intervence, které podrobuje analýze a hodnocení a v případě nesouladu s příslušnou legislativou je rozporuje.	- Zná příklady dobré i špatné praxe u realizovaných intervencí, aby je dokázal rozpoznat ve vztahu k cílové skupině menšin a sociálně vyloučených jedinců	diskuse nad kontroverzním příkladem z praxe - např. vystěhování vsetínských Romů, představení reportáží/ textů s dobrou praxí intervencí v rámci sociální práce
4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje	Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, která mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám) s ohledem na jejich sociokulturní zázemí, při této činnosti je také náležitě podporuje.	- Přistupuje k rozhodnutím klienta s respektem k jeho individuální (menšinové) zkušenosti, udržuje si obecný přehled o aktuálních možnostech a nástrojích řešení tíživé sociální situace v různých oblastech sociálního vyloučení (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám) a informováním o možných dopadech vybraných řešení případně svou další angažovaností klienta podporuje	Rozbor klientských kazuistik
5.5 Je schopen posoudit, jakým způsobem lze použít systémové přístupy k lepšímu porozumění statutu jednotlivce v daném prostředí a využít tyto poznatky v konkrétní praxi	Porozumí systémovým přístupům, které uplatňuje v praxi při práci s klientem.	- Je obeznámen s ekologickou perspektivou a anti opresivním přístupem v rámci sociální práce a umí z jejího pohledu reflektovat klientovu situaci, také ve spojení s aplikací systémových opatření a sociální politiky	Představení ekologické perspektivy a anti opresivního přístupu formou přednášky. Posouzení situace klienta na příkladu klientské kazuistiky

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
5.8 Disponuje znalostmi různých teorií a modelů při intervenci s jednotlivci, rodinami, skupinami a komunitami a znalostmi metod z nich odvozených, přičemž je podrobuje kritické reflexi	Orientuje se v teoriích a modelech využitelných pro práci s jednotlivcem i s různými sociálními skupinami.	- Zná teorie ekologické perspektivy, anti opresivního přístupu a komunitní práce, které lze aplikovat při práci s menšinami a hájení jejich zájmů a umí je vhodně použít – zná specifika terénní sociální práce v souvislosti se sociálním vyloučením/ práce s menšinami	Přednáška. Exkurze do zařízení, která uvedené modely aplikuje, kritická diskuse s pracovníky nad využitím teorií a modelů v praxi.
5.9 Kriticky nahlíží na politiku sociálního zabezpečení, její vývoj, realizaci a dopad na jednotlivce, sociální práci, ostatní profese a mezisektorovou (mezi agenturní) práci.	Orientuje se v aktuálních sociálně politických opatřeních a kriticky nahlíží na politiku sociálního zabezpečení, její vývoj, realizaci a dopad na jednotlivce, sociální práci, ostatní profese a mezisektorovou (mezi agenturní) práci s ohledem na situaci menšin/ situaci sociálně vyloučených osob.	- Zná sociální politiku i vývoj v souvislosti s dopady na situaci menšin/ sociálně vyloučených, zná ostatní souvislosti s ohledem na další zainteresované aktéry	Ilustrace dopadu politiky sociálního zabezpečení na klienty formou rozboru klientských kazuistik/ představení reportážních pořadů/ dokumentu o politických opatřeních a možném dopadu na sociální práci i klienty
6.1 Každodenně a účinně uplatňuje kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy	Dokáže se zorientovat ve složitějších případech zahrnujících zejména mnoho problémovost klienta s ohledem na jeho nestabilní situaci případně jiné sociokulturní zázemí.	- Zná specifika etnických menšin/ osob žijících v sociálním vyloučení a škálu možných problémů, se kterými se v rámci nastavených systémových opatření a politik mohou nejčastěji potýkat – umí komunikovat a získat informace od osob se zhoršenou komunikační schopností (negramotný klient, klient, který nemluví dobře česky.)	Přednáška o nejčastěji řešených kauzách a systémových překážkách v různých oblastech sociálního vyloučení a problematiky menšin v rámci terénní sociální práce. Rozbor klientských kazuistik/ inscenační metody – hraní rolí

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování	Informace pro své rozhodování neustále kriticky nahlíží a ověřuje, vyhledává je ve více zdrojích, zjišťuje jejich aktuálnost a platnost.	Umí rychle a efektivně získávat informace pro svůj úsudek, ví, kde má ověřené a platné informace hledat, umí se orientovat v úředních a právních dokumentech.	Ukázky správních rozhodnutí, odborných textů, se kterými se studenti mohou při práci s menšinami/ sociálně vyloučenými setkat. Ukázky užitečných odkazů, kde lze dohledat legislativní aktuality, vzory podání apod.
6.4 Je schopen poskytnout odborná stanoviska	Dokáže se kvalifikovaně a objektivně vyjádřit k problematice menšin a sociálně vyloučených.	- Umí komplexně a objektivně posoudit situaci/ určitý jev a na základě vyhodnocení dostupných informací z ověřených zdrojů/ vlastní zkušenosti dokáže vyvodit strukturované a konstruktivní závěry.	Prezentace výsledků projektové aktivity v terénu "návštěva sociálně vyloučené lokality" a následná diskuse s kolegy.
7.1 S osobami v odporu a v podobně náročných situacích komunikuje se soucitem a náležitou autoritou.	Umí rozpoznat osoby v odporu, vyslechnout je, zanalyzovat situaci (zjistit možné bariéry a příčiny odporu) a nabídnout možnosti dalšího postupu.	- Umí jednat s rozvahou a s respektem k možné nedůvěře, předsudkům a bariérám ze strany lidí, - zná vlastní osobní nastavení a profesní roli, ze které s klientem jedná a dle toho uplatňuje svůj přístup a autoritu.	Inscenační metody – hraní rolí, rozbor klientských kazuistik a skupinová diskuse
7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.	Umí vysvětlit své uvažování o situaci a následný návrh postupu svým klientům (příslušníkům menšin/ sociálně vyloučeným) a zároveň argumentovat svá stanoviska veřejnosti (majoritě).	- Umí najít a zvládat způsob, jak komunikovat s klienty se zhoršenou komunikační schopností/ jazykovou bariérou; umí si rozmyslet, obhajovat a argumentovat svá stanoviska, opřená o svou expertní znalost a odborné zdroje.	Inscenační metody – hraní rolí, rozbor textů a následná skupinová diskuse

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.3 Je schopen efektivního budování vztahů s lidmi ve složitých životních situacích, a to jak při krátkodobé spolupráci, tak i dlouhodobě	Umí si vybudovat a udržet důvěru v profesním vztahu s lidmi ve složitých životních situacích, umí s respektem a empatií jednat také v jejich přirozeném prostředí a dokáže překonat potencionální bariéru jiného kulturního zázemí.	- Zná základní zásady realizace terénní sociální práce, - zná možné problémy a kontexty života v sociálním vyloučení, zná základní charakteristiky menšin, se kterými pracuje	Inscenační metody – hraní rolí, projektové cvičení "návštěva sociálně vyloučené lokality", exkurze do organizace poskytující služby dané cílové skupině a rozhovory s tamními pracovníky/ možná i klienty, přednáška
7.10 Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, rozhodnutí	Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, rozhodnutí za využití přesných pojmenování a faktů tak, aby vyzněly korektně a objektivně a nepoškodily tak případně klienty z řad menšiny/ sociálně vyloučených osob.	- Dokáže v reportovaných zprávách a analýzách, pokud možno korigovat, na kolik a v jakých souvislostech je pro účel zprávy nezbytné zabývat se příslušností k menšině dotčených osob/ skupin. - Umí používat korektní vyjadřování a pojmenovávání.	Ukázky příkladů textových dokumentů, analýz. Rozbor textů. Přednáška o základních pojmech souvisejících s chápáním identity, pojmenování menšin na příkladu romské menšiny. Problematika deetnizace tématu sociálního vyloučení X sociální vyloučení na základě etnicity.
8.7 Je aktivní v rámci mezioborové a mezisektorové práce, buduje vlastní síť a kolektivní spolupráci.	Je aktivní v rámci mezioborové a mezisektorové práce zejména na platformách zabývajících se menšinami a sociálně vyloučenými, buduje vlastní síť a kolektivní spolupráci.	- Zná možnosti a aktivně se účastní místně i profesně příslušných platform, konferencí a vzdělávání se zaměřením na problematiku sociálního vyloučení a menšin (např. KPSS, lokální partnerství, různé komise), - zná prostředky a modely v rámci sociální práce, kterými buduje vlastní síť - např. Case management, případové konference, rodinné konference, depistáž v lokalitě	Přednáška, ukázka dokumentů, zápisů ze setkání platform a možných výsledků jejich činnosti.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
9.2 Přispívá k učení druhých	Přispívá k učení druhých prostřednictvím demonstrace tolerantního postoje a respektu k příslušníkům menšin i identitě jedince bez ohledu na příslušnost k etnické menšině.	Zná koncepty interkulturality, multikulturality, transkulturního přístupu v rámci multikulturní výchovy a vzdělávání, dokáže je vysvětlit, rozlišit a vhodně uplatnit.	Frontální přednáška

ZDRAVOTNÍ NAUKY

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.1 Je schopen plnit požadavky profesní regulační autority	Řídí se zákonem č. 108/2006 Sb., zákony a vyhláškami resortu MPSV a resortu MZ, platnou legislativou uvedenou v zákoně č. 96/2004 Sb., a vyhláškou č. 55/2011 Sb.	Umí se orientovat ve struktuře poskytované zdravotní péče. Zná činnost a kompetence zdravotně sociálního pracovníka. Dovede se orientovat ve zdravotnické organizaci, rozumí cílům a hodnotám organizace	Studium odborné literatury, zpracování struktury zdravotnického zařízení včetně zařazení zdravotně sociálního pracovníka do týmové práce – ve formě Power-point (práce studenta) -prezentace. Podpora e-learning

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích	Je si vědom své profesní role ve zdravotnickém týmu	Umí zhodnotit individuální potřeby klienta v souvislosti se zdravotními a sociálními problémy jeho i jeho rodiny ve spolupráci se zdravotnickými pracovníky a příslušnými úřady. Umí komunikovat s klientem, rodinou a dalšími pracovníky, kteří se podílejí na komplexní péči o klienta. Zná Etický kodex sociálních pracovníků, práva pacientů a další etické kodexy, které se týkají specifických zdravotních problémů. Umí sestavit plán psychosociální intervence ve vztahu k životní situaci klienta	Studium odborné literatury, kazuistika – sestavení plánu psychosociální intervence (prezentace práce studenta ve formě písemné, nebo Power Point), e-learning
1.6 Zachovává náležitě osobní/profesionální meze ve stále náročnějších situacích.	Zachovává náležitě osobní/profesionální meze ve stále náročnějších situacích.	Zná důležitost vymezení profesních rolí a hranic, jejich porušení nebo obtíže spojené s jejich dodržováním je schopen identifikovat a náležitě řešit.	Studium odborné literatury, řešení kazuistik s tématem narušení/porušení profesních a osobních hranic.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
1.7 Kvalifikovaně využívá vlastní síly jako součást své intervence.	Kvalifikovaně využívá vlastní síly jako součást své intervence.	Dokáže identifikovat své silné stránky i limity, umí s nimi pracovat při intervenci s klientem.	Studium odborné literatury, písemné sebereflexe, skupinové reflexe.
1.10 V práci neustále podporuje a zasazuje se o celkovou pohodu (well-being).	Přispívá k dobrým vztahům na pracovišti a funkčnímu pracovnímu prostředí.	Zná význam dobrých vztahů a celkového wellbeing na pracovišti, zná specifika sociální práce ve zdravotnickém zařízení, vyzná se v multidisciplinárním složení týmu.	Studium odborné literatury, písemné reflexe a sebereflexe.
2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.	Je si vědom významu týmové práce ve zdravotnickém zařízení i svých kompetencí ve zdravotnickém týmu.	Je schopen pracovat s právními normami ve zdravotně sociální oblasti, je schopen poskytovat sociálně právní poradenství klientovi a jeho rodině ve vztahu k onemocnění a jeho následkům.	Studium odborné literatury, analýza a hodnocení akademických článků v odborných časopisech (Sociální politika, Sociální práce, Listy sociální práce aj.) souvisejících s oborem a se zaměřením vyučovaného předmětu

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
4.4 Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v praxi.	Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v sociálně-zdravotní praxi.	Umí aktivně vyhledávat a uspokojovat lidské potřeby, zejména psycho-socio-spirituální; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u chronicky a dlouhodobě nemocných, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u nemocných seniorů, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u nemocných s duševním onemocněním, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi.	Studium odborné literatury, řešení kazuistik klientů vybraných cílových skupin, nácvik komunikačních dovedností.
4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, která mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje.	Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, která mohou posílit jejich ekonomickou situaci, zejména v kontextu přístupu ke zdravotním službám, při této činnosti je také náležitě podporuje.	Umí aktivně vyhledávat a uspokojovat lidské potřeby, zejména psycho-socio-spirituální;	Studium odborné literatury, webové stránky zdravotních služeb, trénink analýzy potřeb klientů se zdravotním omezením v oblasti jejich sociálního fungování.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
5.4 Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socioekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi.	Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socioekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na zdraví lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi sociálního pracovníka působícího ve zdravotnictví.	Charakterizuje fyzické, mentální, citové, osobní, sociální a duchovní zdraví. Objasní zájem společnosti na zdraví jednotlivce i celé populace. Popíše biomedicínský a ekologicko-sociální model zdraví. Uvede determinanty zdraví. Má základní poznatky z obecné epidemiologie – nákaza, epidemiologická opatření, očkování.	Studium odborné literatury, výzkumů v oblasti globálních faktorů lidského zdraví.
5.12 Respektuje a využívá zkušenosti a znalosti uživatelů služeb, pečovatелů i odborných pracovníků jako expertů na vlastní situaci a zkušenost.	Respektuje a využívá zkušenosti a znalosti uživatelů služeb, pečovatелů i odborných pracovníků jako expertů na vlastní situaci a zkušenost.	Umí aktivně vyhledávat a uspokojovat lidské potřeby, zejména psycho-socio-spirituální;	Studium odborné literatury, nácvik práce v multidisciplinárním týmu, nácvik rozhovoru při identifikaci potřeb klientů a jejich zapojení do hodnocení své situace a potřeb.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.6 Rozvíjí různé intervence; využívá je efektivně a vyhodnocuje je v praxi.	Rozvíjí různé intervence při řešení sociálních problémů spojených se zdravotními problémy daného jedince či skupiny; intervence efektivně využívá a vyhodnocuje.	Umí aktivně vyhledávat a uspokojovat lidské potřeby, zejména psycho-socio-spirituální; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u chronicky a dlouhodobě nemocných, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u nemocných seniorů, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u nemocných s duševním onemocněním, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi.	Studium příkladů individuálních plánů, nácvik tvorby individuálního plánu klientů a plánu rizik u klientů se zdravotním omezením.

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
7.12 Pro případy nepředvídatelných událostí používá plánování, které pomáhá předjímat problémy spojené s komplexní a měnící se realitou.	Pro případy nepředvídatelných událostí používá plánování, které pomáhá předjímat zdravotní a sociální problémy spojené s komplexní a měnící se realitou.	Umí aktivně vyhledávat a uspokojovat lidské potřeby, zejména psycho-socio-spirituální; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u chronicky a dlouhodobě nemocných, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u nemocných seniorů, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi; popíše intervenční a reflexivní činnost sociálního pracovníka u nemocných s duševním onemocněním, získané poznatky bude umět aplikovat v praxi.	Studium příkladů individuálních plánů, nácvik tvorby individuálního plánu klientů a plánu rizik u klientů se zdravotním omezením.
9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy	Orientuje se v nových možnostech poskytování zdravotně sociálních služeb a jejich prověřování v praxi	Umí reálně a objektivně zhodnotit propojení sociální a zdravotnické oblasti a kriticky přistupovat k jejich nedostatkům	diskuse, analýza a hodnocení akademických článků v odborných časopisech (Sociální politika, Sociální práce, Listy sociální práce aj.) souvisejících s oborem a se zaměřením vyučovaného předmětu

Oborová kompetence	Kontextualizace oborové kompetence	Výukové cíle/Cíle učení	Výukové nástroje, techniky výuky
9.2 Přispívá k učení druhých	Přispívá k učení druhých na základě svých odborných znalostí a dovedností získaných studiem v oblasti Zdraví a nemoc	Umí využívat poznatky k udržení a obnově zdraví vlastního i svých klientů. Umí poradit, kde vyhledat příslušnou zdravotnickou odbornou pomoc. Umí poradit v oblasti zdravého životního stylu. Umí propojit znalosti z předmětu Psychiatrie, Sociální práce s osobami se zdravotním postižením, První pomoc	Odborné přednášky v rámci předmětu Zdravotní nauky, studium odborné literatury, metoda zkušebních testů v oblasti somatologie

PŘÍLOHA 1: POSTUP PŘI INOVACI MS

Proces inovace MS perspektivou kompetencí probíhal v pěti krocích. Nejprve šlo o hledání a výběr vhodného existujícího kompetenčního rámce, dále o výběr nejdůležitějších kompetencí z tohoto rámce z pohledu zástupců jednotlivých předmětů, dále o kontextualizaci vybraných kompetencí do vyučovaných disciplín, dále stanovení cílů učení a vhodných výukových nástrojů a metod. Jednotlivé kroky jsou detailněji popsány níže. Výstupy z nich byly zanášeny do tabulky, která přehledně zachycuje celý proces a návaznost jednotlivých kroků.

HLEDÁNÍ VHODNÉHO KOMPETENČNÍHO RÁMCE

Jako první krok bylo nutné najít vhodný kompetenční rámec sociálního pracovníka. Kromě českého kompetenčního rámce SP od Zuzany Havrdové (1999) jsme měli k dispozici také britský Rámec odborných kompetencí pro profesionální výkon sociální práce dle BASW³ a americký dokument upravující soustavu odborných kompetencí sociálního pracovníka definovaných CSWE⁴. Další nalezené kompetenční rámce se nejevily jako vhodné pro naše potřeby (zpracovány spíše formou etického kodexu, případně nebyly dostatečně strukturované, ...). Zmiňované tři byly postoupeny diskusi zapojeným školám projektu, přičemž většina hlasovala pro použití Rámce odborných kompetencí pro profesionální výkon sociální práce dle BASW, který poskytoval jasnou strukturu a obsahově naplňoval aktuální trendy v profesi.

Britský Rámec odborných kompetencí pro profesionální výkon sociální práce (dále jen Rámec kompetencí) má sloužit jako nástroj poskytující vodítka pro identifikaci silných stránek sociálního pracovníka a oblastí jeho možného rozvoje.⁵ Tato soustava se skládá z 9 klíčových kompetencí, přičemž každá klíčová kompetence je detailněji rozpracována dílčími kompetencemi, které pomáhají upřesnit danou kompetenci v rovině dovedností, znalostí a postojů. Pro představu uvádíme přehled 9 klíčových kompetencí, kompletní text včetně dílčích kompetencí je uveden v Příloze č. 1.

- (1) Profesionalita: Sociální pracovník se identifikuje a chová jako profesionál a odborník a neustále usiluje o svůj profesní rozvoj
- (2) Hodnoty a etické principy: Uplatňujete etické principy a hodnoty sociální práce k vedení profesionální praxe
- (3) Diverzita: Sociální pracovník respektuje kulturní rozmanitost (diverzitu) a v praxi uplatňuje anti-diskriminační a anti-opresivní zásady
- (4) Práva, spravedlnost a ekonomický blahobyt: Sociální pracovník prosazuje lidská práva a podporuje sociální spravedlnost a ekonomický blahobyt

³ Professional Capability Framework by British Association of Social Workers (2018)

⁴ Social Work Competencies by Council on Social Work Education (2015)

⁵ V době, kdy byl v rámci projektu IVOV Rámec kompetencí dle BASW posuzován, pracoval tento materiál s jednou úrovní kompetencí sociálního pracovníka, a to pro absolventa oboru sociální práce, tzv. newly qualified professional. Mezitím však byla tato úroveň v BASW doplněna o několik dalších úrovní – a to od úrovně kompetencí studenta sociální práce v prvním ročníku Bc.studia až po vysoce kompetentního pracovníka v praxi, tzv. Strategic Social Worker. Více na: Detailed Level Descriptors in All Domains (<https://www.basw.co.uk/system/files/resources/Detailed%20level%20descriptors%20for%20all%20domains%20wi%20digital%20aug8.pdf>) Toto detailnější zpracování může být pro nás jistou inspirací, nicméně pro potřeby inovace MS v rámci projektu byla základní úroveň absolventa sociální práce dostačující.

- (5) Znalosti: Sociální pracovník uplatňuje znalosti ze sociálních věd, práva a teorie sociální práce
- (6) Kritická reflexe a analýza: Sociální pracovník aplikuje kritickou reflexi a analýzu při svém rozhodování a při zdůvodňování těchto profesionálních rozhodnutí
- (7) Intervence a dovednosti: Sociální pracovník uplatňuje úsudek a profesní autoritu při intervencích s jednotlivci, rodinami a komunitami s cílem podpořit jejich nezávislost, poskytnout podporu a zabraňovat případné újmě, zanedbání a zneužívání
- (8) Kontexty a organizace: Sociální pracovník se zapojuje do měnících se kontextů, které utvářejí praxi, informuje o nich a přizpůsobuje se jim. Efektivně operuje ve svých organizačních rámcích a přispívá k rozvoji služeb a organizací. Efektivně operuje v rámci více sektorové a mezioborové spolupráce
- (9) Profesionální vedení: Sociální pracovník přejímá odpovědnost za profesní sebevzdělání a rozvoj ostatních prostřednictvím supervize, mentoringu, výzkumu, výuky, vedení a managementu

Pro ilustraci uvádíme také příklad klíčové kompetence a dílčí kompetence:

- (2) Hodnoty a etické principy: Uplatňujte etické principy a hodnoty sociální práce k vedení profesionální praxe

Sociální pracovníci mají povinnost jednat eticky a zapojovat se do etického rozhodování a na partnerské úrovni zahrnovat do těchto rozhodování i ty, kteří využívají jejich služeb. Sociální pracovníci jsou znalí hodnot své profese, jejich etických standardů a související legislativy.

2.1 Sociální pracovník uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.

2.2....

Po celou dobu inovace jsme dbali na to, abychom zabránili slepému přebírání koncepcí ze zahraničí a jejich aplikaci na české prostředí. Během všech inovačních kroků jsme snažili reflektovat český kontext situace v profesi sociální práce i národní celospolečenská specifika.

VÝBĚR NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH KOMPETENCÍ

Dále byli ke spolupráci vyzváni zástupci disciplín MS, kteří vyučují na různých VOŠ v oboru sociální práce. Každý předmět měl minimálně dva zástupce, abychom se během inovace vyhnuli přílišnému subjektivismu. Inovace proběhla (s výjimkou předmětu Odborná praxe, který podléhá jiné projektové aktivitě), u všech disciplín, které uvádí MS, tedy: Filozofie a etika, Úvod do sociologické teorie, Psychologie v sociální práci, Teorie a metody sociální práce, Supervize, Metody a techniky sociálního výzkumu, Úvod do právní teorie a praxe, Sociální politika, Sociální patologie, Menšinové skupiny, Zdraví a nemoc.

Zástupci disciplín dostali přeložený Rámec kompetencí dle BASW, kde měli za úkol vybrat za svůj předmět ty kompetence sociálního pracovníka, které si myslí, že jsou z hlediska jejich předmětu stěžejní. Vybrané kompetence pak porovnávali se znalostmi a dovednostmi, které jsou uvedeny u stejného předmětu v existujícím MS. V případě, že zjistili, že v jimi vytvořeném seznamu kompetencí nějaká v BASW chybí, byli požádáni, aby takovou kompetenci do vytvořeného seznamu doplnili. Tyto kompetence jsme nazvali

pro potřeby dalšího zpracování *oborovými kompetencemi*. V tabulce jsou tyto kompetence uvedeny v prvním sloupci.

KONTEXTUALIZACE OBOROVÝCH KOMPETENCÍ

Poté, co byly zástupci předmětů vybrány oborové kompetence, bylo třeba jednu po druhé kontextualizovat z pohledu daného předmětu, jinými slovy formulovat co by student měl vědět a umět z daného předmětu, aby projevoval danou kompetenci. Tato kontextualizace měla zaručit, že si vyučující uvědomí souvislost dané kompetence s tématy vyučovanými v daném předmětu a své studijní materiály, způsob výuky, hodnocení nastaví tak, aby ve výsledku došlo osvojení si kompetencí, ne pouze fragmentárních znalostí a dovedností, která se jeví jako důležité pro samotný předmět více než pro výsledné kompetence sociálního pracovníka.

Z této fáze máme od zástupců disciplín velmi zajímavou zpětnou vazbu, kdy kontextualizování kompetencí do svých disciplín popisovali jako novou, velmi obohacující zkušenost, kdy si jednak poprvé význam provázanosti učiva s cílovými odbornými kompetencemi uvědomili a jednak měli možnost diskutovat své pohledy na výuku a problematiku kompetencí se svým kolegou v tandemu, což se ukázalo jako velmi cenná peer-zkušenost.

CÍLE UČENÍ

Dalším krokem v celé inovaci MS bylo formulovat konkrétní cíle učení pro kontextualizovanou kompetenci (sloupec 3). Tzn. zeptat se a odpovědět na otázku: „*Co se musí student v mém předmětu naučit, aby ovládal danou kompetenci?*“ Cíle učení se pak staly výukovými metami v jednotlivých e-learningových oporách, které pomáhají udržovat správný směr při tvorbě jejich obsahů a jsou také možné reálně ověřit.

V této fázi se v rámci zpětné vazby od zástupců disciplín ukazovalo, že je pro ně poměrně náročné umět správně formulovat cíle učení. Může jít o zajímavý podnět pro tvůrce dalšího vzdělávání pro pedagogy, kde by mohlo jít o významné a učiteli vítané téma.

VHODNÉ METODY VÝUKY

Poslední navazující krok bylo doplnění vhodných *výukových nástrojů, metod a technik*, které mají k těmto cílům učení vést a které poslouží jako databanka různých metod a nástrojů výuky při tvorbě e-learningových opor. Zástupci předmětů byli vybaveni odbornou literaturou a materiály, které jim umožnily získat možnou inspiraci. Výukovým nástrojům patří poslední sloupec tabulky Inovace MS.

Tabulka: Inovace MS

1) Oborové kompetence	➔	2) Kontextualizované oborové kompetence v daném předmětu	➔	3) Cíle učení	➔	4) Výukové nástroje, metody, techniky
-----------------------	---	--	---	---------------	---	---------------------------------------

Vybrané nejdůležitější kompetence z Rámce kompetencí BASW zástupci disciplíny Otázka: „Které kompetence z uvedených považujete z hlediska Vašeho předmětu za nejdůležitější?“	Kompetence vztažené na kontext daného předmětu Otázka: „Co by student měl vědět a umět z daného předmětu, aby projevoval danou kompetenci?“	Konkretizace ověřitelných cílových znalostí, dovedností, postojů Otázka: „Co se musí student v mém předmětu naučit, aby ovládal danou kompetenci?“	Stanovení vhodných nástrojů, metod, technik, které vedou k cílům učení Otázka: „Které výukové nástroje, metody, techniky jsou vhodné pro dosažení stanovených cílů učení?“
Příklad Metody sociálně-vědního výzkumu			
Sociální pracovník je schopen plnit požadavky profesní regulační autority	Ví, jakou má výzkum roli v oboru a že tvoří nedílnou součást požadavků kladených na výkon profese sociálního pracovníka (stanovených regulační autoritou)	Rozumí a dokáže vysvětlit, jak sociální výzkum rozvíjí obor sociální práce	Práce ve skupině – analýza odborných článků, diskuse nad zdroji, ověřování jejich platnosti
Příklad Sociální politika			
Sociální pracovník prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů	Rozumí vzájemnému vlivu sociální politiky a kontextu, ve kterém působí a v daném prostředí prosazuje vhodné nástroje k dosažení cílů sociální práce	- je schopen analyzovat kontext, ve kterém působí aktéři SP - zná trendy vývoje a změn ve společnosti - zná faktory, které mohou ovlivňovat stav společnosti v dané době a daném prostředí - zná trendy vývoje a změn v profesi - dovede vysvětlit vzájemný vztah sociální politiky a prostředí (kontextu)	- analýza dat a trendů - případové studie - poučení (lessons learned) z minulosti - diskuse - pozorování - analýza sekundárních zdrojů - simulace

Tato tabulka byla vytvořena pro všechny předměty a umístěna na společně sdíleném disku, kde měli zástupci disciplín přístup, což jim umožňovalo aktualizovat své výstupy a vzájemně se také napříč předměty inspirovat. Tato tabulka byla po dokončení inovačních prací předána dvěma nezávislým recenzentům, jejichž stanoviska uvádíme v další kapitola.

RECENZE INOVOVANÝCH MS VE VZDĚLÁVÁNÍ V SOCIÁLNÍ PRÁCI

Finální výstup znalostního standardu musel být posouzen nejméně dvěma nezávislými posuzovateli (recenzenty), z toho jeden z nich musí být odborníkem z VŠ, má VŠ vzdělání v oboru, min. 5 let praxe a nepodílel se v projektu na vypracovávání posuzovaných materiálů a neučí ani na jedné ze třech škol v projektu. Druhý recenzent musí být učitelem na VOŠ, má VŠ v oboru, min. 5 let praxe v oboru a nepodílel se v projektu na vypracovávání posuzovaných materiálů.

Na základě uvedených kritérií byli vybrány tyto recenzentky: za VOŠ PhDr. Jarmila Rollová (Evangelická Akademie Praha) a za VŠ doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD. (CMTF UPOL).

V rámci zpracování recenze odpovídaly na níže uvedené otázky.

- Jak hodnotíte propojenost/návaznost mezi stávajícím MS a MS vytvořeným v rámci projektu? Naplňuje inovovaný standard obsah Minimálního standardu ASVSP?
- Jsou jednotlivé (oborové) kompetence u každého předmětu správně vybrané/relevantní?
- Jsou jednotlivé kontextualizované (předmětové) kompetence správně vybrané/relevantní?
- Je takto zpracovaná inovace Minimálních standardů použitelná pro potřeby vzdělávání v sociální práci, resp. má takto zpracovaný MS potenciál nabídnout efektivnější perspektivu pro nastavení vzdělávacích strategií, výukových opor, systému hodnocení, metod výuky?

Z recenzních posudků zde uvádíme pouze hlavní shrnutí:

doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD. (VŠ):

„Předložený návrh inovace má potenciál být využitý pro potřeby vzdělávání v sociální práci. Vhodně propojuje oborové kompetence se vzdělávacími standardy. Zvolená strategie rozpracování – výběr oborových kompetencí, jejich kontextualizace a poté nastavení cílů učení přináší množství podnětů. Pro adresáty (zejména učitelé a studenti) bude přehledná a srozumitelná. Přispěje k lepšímu porozumění vzájemné provázanosti cílů učení a vyšší informovanosti studentů, čímž může být ovlivněna jejich motivace ke studiu.

Podnětný je i přehled vzdělávacích metod a forem. Srovnáním těchto metod v jednotlivých okruzích je možné dojít jednak k diskusi o možnosti propojit jednotlivé metody a formy (ideální jsou např. skupinové projekty, nebo inscenační hry, kazuistické semináře apod.), jednak obohatit metody uváděné v některých oblastech (např. sociologie, sociální politika, právo).

Závěrem konstatuji, že navržený Minimální standard vzdělávacího oboru sociální práce naplňuje cíle stanovené projektem. Je kvalitním podkladem pro další výstupy projektu – studijní opory.“

PhDr. Jarmila Rollová (VOŠ):

„Cíl inovace Minimálních standardů ve vzdělávání v sociální práci byl z mého pohledu splněn, v IMS se podařilo zvýšit propojení obsahů disciplín s aktuálně požadovanými kompetencemi sociálního pracovníka.

Předložený IMS je cenným základem pro obnovení diskuse o cílech a obsahu vzdělávání v sociální práci na půdě Asociace vzdělatelů v sociální práci s cílem inovovat stávající Minimální standard ASVSP.“

PŘÍLOHA 2: KOMPETENČNÍ RÁMEC DLE BASW – PŘEKLAD

Rámcem odborných kompetencí pro profesionální výkon sociální práce dle BASW (British Association of Social Work and Social Workers)⁶

Tento dokument podává přehled o odborných kompetencích pro profesionální výkon sociální práce.

Pod každou z devíti klíčových kompetencí jsou uvedeny dílčí kompetence, které pomáhají definovat/vyjádřit/upřesňují danou kompetenci v rovině dovedností, znalostí a postojů. Takto koncipovaná soustava kompetencí není považována za prostý výčet závazných kompetencí sociálního pracovníka, pro které je vyžadován důkaz. Spíše by tato soustava kompetencí měla být používána jako nástroj poskytující vodítka pro identifikaci silných stránek sociálního pracovníka a oblastí jeho možného rozvoje.

Následujících devět oblastí je interaktivních – společně popisují znalosti, dovednosti a hodnoty, které sociální pracovníci potřebují k efektivnímu výkonu své práce. Na úrovni sociální práce tohoto rámce popisují tyto oblasti míru schopností, kterou by sociální pracovník měl v praxi umět projevit.

1. PROFESIONALITA:

Sociální pracovník se identifikuje a chová jako profesionál a odborník a neustále usiluje o svůj profesní rozvoj

Sociální pracovníci jsou příslušníci mezinárodně uznávané profese, která je zakotvena v české/anglické legislativě. Sociální pracovníci projevují profesionální angažovanost, přejímají odpovědnost za vlastní jednání, praktické kroky a učení. Podporu mají zajištěnu prostřednictvím supervize. Jako představitelé profese sociální práce chrání její pověst a zodpovídají se profesní regulační autoritě.⁷

Sociální pracovník:

- 1.1 Je schopen plnit požadavky profesní regulační autority⁸
- 1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů
- 1.3 Zajišťuje si pravidelnou supervizi, aby tak dosáhl efektivnosti praxe, reflexe a kariérního rozvoje
- 1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích
- 1.5 Nezávisle zvládá pracovní vytížení, vyhledává podporu a navrhuje řešení pro obtíže spojené s pracovním vytížením
- 1.6 Zachovává náležité osobní/profesní meze ve stále náročnějších situacích

⁶ Tento dokument byl přeložen z anglického originálu Professional Capability Framework – Social Work Level Capabilities vydanou Britskou Asociací Sociálních pracovníků (BASW), a to výhradně pro potřeby projektu Inovace VOV – pedagogicko-sociální oblast. Přeložený text obsahuje drobné obsahové a stylistické úpravy, které bylo nutné provést z důvodu odlišného kontextu české sociální práce a také v zájmu srozumitelnosti textu pro české sociální pracovníky.

⁷ V ČR zatím oficiálně neexistuje subjekt, který by reguloval profesi sociální práce, jako např. profesní komora u jiných oborů.

⁸ Viz pozn.2

- 1.7 Kvalifikovaně využívá vlastní síly jako součást své intervence
- 1.8 Pamatuje na vlastní profesní limity a mezery ve znalostech. Buduje si síť interních a externích kolegů, od nichž může získat radu a odbornou pomoc
- 1.9 Identifikuje své aktuální potřeby pro další profesní rozvoj a reaguje na ně prostřednictvím dalšího vzdělávání, včetně supervize.
- 1.10 V práci neustále podporuje a zasazuje se o celkovou pohodu (well-being)
- 1.11 Upozorňuje na problémy s nekvalitní praxí a řeší je, a to jak na úrovni organizace, tak i celkově nezávisle dle potřeby.

2. HODNOTY A ETICKÉ PRINCIPY:

Uplatňujte etické principy a hodnoty sociální práce k vedení profesionální praxe

Sociální pracovníci mají povinnost jednat eticky a zapojovat se do etického rozhodování a na partnerské úrovni zahrnovat do těchto rozhodování i ty, kteří využívají jejich služeb. Sociální pracovníci jsou znalí hodnot své profese, jejích etických standardů a související legislativy.

Sociální pracovník:

- 2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.
- 2.2 Kriticky reflektuje a koriguje vliv a dopad vlastních i cizích hodnot na profesionální praxi
- 2.3 Rozpozná a umí zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy; v praxi se tak děje za pomoci supervize a týmové diskuse, dotazováním a vznášením námitek vůči ostatním, včetně pracovníků z jiných profesí
- 2.4 Transparentním a jasným způsobem vyjednává a stanovuje hranice partnerské spolupráce s uživateli služeb, pečovateli a jejich sítěmi
- 2.5 Zajistí, aby byla praxe řádně podložena politikou, postupy a pravidly chování (kodexem), které respektují a prosazují práva jednotlivců na určení vlastních řešení a podporují potřebné dovednosti vedoucí k těmto řešením. Rozpozná, jak a kdy může být seburčení omezováno (např. zákonem)
- 2.6 Svou prací se snaží chránit soukromí a prosazovat důvěru, zároveň je schopen odůvodnit, vysvětlit a uplatnit náležité kroky v případech, kdy je právo na soukromí podřízeno profesním nebo zákonným požadavkům

3. DIVERZITA:

Sociální pracovník respektuje kulturní rozmanitost (diverzitu) a v praxi uplatňuje anti-diskriminační a anti-opresivní zásady

Sociální pracovníci chápou, že diverzita charakterizuje a utváří lidskou existenci a má zásadní význam pro formování identity. Diverzita má více dimenzí a týká se rasy, postižení, společenské třídy, ekonomického postavení, věku, sexuality, gender a transgender, vyznání a přesvědčení. Sociální pracovníci si uvědomují, že v důsledku jinakosti může jedinec během svého života zakusit útlak, marginalizaci a odcizení, nebo naopak privilegované postavení, moc a uznání. Této skutečnosti jsou schopni náležitě čelit.

Sociální pracovník:

Vytvořeno v projektu „Inovace VOV_pedagogicko-sociální oblast“
CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_041/0008052”

111

- 3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi
- 3.2 Rozeznává diskriminační praktiky a vyvíjí různé přístupy, kterými je schopen náležitě oponovat uživatelům služeb, kolegům i pracovníkům ve vyšších funkcích
- 3.3 Kriticky reflektuje a náležitě zachází se svou autoritou vyplývající z jeho profesní role ve vztahu k ostatním lidem

4. PRÁVA, SPRAVEDLNOST A EKONOMICKÝ BLAHOBYT:

Sociální pracovník prosazuje lidská práva a podporuje sociální spravedlnost a ekonomický blahobyt

Sociální pracovníci uznávají základní principy lidských práv a rovnosti i skutečnost, že jsou tyto principy chráněny národním i mezinárodním právem, úmluvami a politikami. Zajišťují, aby se o tyto principy opírala jejich praxe. Sociální pracovníci chápou důležitost uplatňování principů lidských práv a rovnosti ve své praxi, jakož i využívání judikatury a jejího obohacování prostřednictvím jejich zkušeností. Chápou důsledky útlatu, diskriminace a chudoby.

Sociální pracovník:

- 4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námitky
- 4.2 Každodenně uplatňuje právo na ochranu a prosazování práv a nároků všech lidí, určuje a upozorňuje na situace, kdy je výklad práva nepřiměřený a/nebo nespravedlivý k uplatňování autonomie a sebeurčení jedince
- 4.3 Uplatňuje principy a nároky vyplývající z lidských a občanských práv na analýzu, hodnocení a rozporování intervencí, které jsou nezákonné anebo nepřiměřené
- 4.4 Analyzuje odlišné potřeby, perspektivy a vzájemně si konkurující práva a uplatňuje tento přístup v praxi
- 4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje
- 4.6 V případě potřeby nastavuje nebo přímo umožňuje přístup k efektivnímu a nezávislému obhajování práv (advocacy)⁹

5. ZNALOSTI:

Sociální pracovník uplatňuje znalosti ze sociálních věd, práva a teorie sociální práce

Sociální pracovníci chápou biologické, psychologické, sociální, kulturní, duchovní a vlivy na jedince; celoživotní rozvoj člověka a právní rámec praxe. Uplatňují tyto znalosti při své práci s jednotlivci, rodinami a komunitami. Znají a používají teorie a metody sociální práce.

⁹ Anglický termín „advocacy“ je do češtiny překládán jako „...obhajoba práv klientů, ať v širším slova smyslu zahrnujícím prosazování práv celých znevýhodněných skupin vůči veřejnosti a politikům, nebo v užším slova smyslu k prosazení práv konkrétních lidí na různých úrovních systému (organizací, komunit, veřejných politik apod.)“.

Janebová, 2014: 12, Kritická sociální práce, Gaudeamus, Hradec Králové

Sociální pracovník:

- 5.1 Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe
- 5.2 Projevuje znalosti a uplatňování vhodných právních a politických rámců a nařízení, která poskytují vodítka a právně podkládají učiněné kroky v praxi sociální práce. Používá právní argumentaci využitím odborných právních znalostí a poradenství; kde je potřeba, určuje rámec pro profesionální úsudek.
- 5.3 V praxi projevuje a uplatňuje praktické znalosti z oblasti poznatků vývoji lidského jedince a fází jeho rozvoje během života celoživotního lidského růstu a rozvoje
- 5.4 Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socio-ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince, a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi
- 5.5 Je schopen posoudit, jakým způsobem lze použít systémové přístupy k lepšímu porozumění statutu jednotlivce v daném prostředí a využít tyto poznatky v konkrétní praxi
- 5.6 Respektuje ústřední roli vztahů v životě člověka/fakt stěžejního významu vztahů v životě člověka pro lidi a klíčové koncepty citové vazby (teorie attachmentu), separace, ztráty, změny, odolnosti/zvládání (resilience).
- 5.7 Rozumí různým formám újmy, jejich dopadu na jednotlivce a důsledkům pro praxi; vychází přitom z konceptů moci silných stránek, odolnosti/zvládání (resilience), zranitelnosti, rizika a odporu resistance, zmíněné poznatky aplikuje v praxi
- 5.8 Disponuje znalostmi různých teorií a modelů při intervenci s jednotlivci, rodinami, skupinami a komunitami a znalostmi metod z nich odvozených, přičemž je podrobuje kritické reflexi
- 5.9 Kriticky nahlíží politiku sociálního zabezpečení, její vývoj, realizaci a dopad na jednotlivce, sociální práci, ostatní profese a mezisektorovou (meziagenturní) práci.
- 5.10 Je si vědom přínosu výzkumů a aktivně poznatky z výzkumu využívá pro svou praxi
- 5.11 Rozumí výzkumným metodám a je schopen jejich kritické reflexe
- 5.12 Respektuje a využívá zkušenosti a znalosti uživatelů služeb, pečovatелů i odborných pracovníků, jako expertů na vlastní situaci a zkušenost

6. KRITICKÁ REFLEXE A ANALÝZA:

Sociální pracovník aplikuje kritickou reflexi a analýzu při svém rozhodování a při zdůvodňování těchto profesionálních rozhodnutí

Sociální pracovníci dobře znají zásady kritického myšlení a logického rozlišování. Identifikují, rozlišují, hodnotí a integrují množství poznatkových zdrojů: Mezi ně patří podložené poznatky z praxe, vlastní praktické zkušenosti, zkušenosti uživatelů služeb a pečovatелů, společně se znalostmi vycházejícími z výzkumu, znalostmi organizačními, právními a znalostmi v oblasti politiky. Kromě kritického myšlení používají také kreativitu a zvědavost.

Sociální pracovník:

- 6.1 Každodenně a účinně uplatňuje kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy
- 6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování
- 6.3 Zajistí řádnou revizi hypotéz a variant, aby bylo jeho posuzování a rozhodování bylo řádně podloženo
- 6.4 Je schopen poskytnout odborná stanoviska

7. INTERVENCE A DOVEDNOSTI:

Sociální pracovník uplatňuje úsudek a profesní autoritu při intervencích s jednotlivci, rodinami a komunitami s cílem podpořit jejich nezávislost, poskytnout podporu a zabraňovat případné újmě, zanedbání a zneužívání

Sociální pracovníci přicházejí do styku s jednotlivci, rodinami, skupinami a komunitami. Pracují v přímém kontaktu s lidmi a zároveň přitom posuzují jejich situaci a intervenují v rámci řešení. Umožňují budovat a udržovat efektivní vztahy, jsou efektivní v komunikaci a využívají k tomu potřebné dovednosti. S pomocí vlastního profesionálního úsudku využívají různé intervence: prosazují nezávislost, poskytují podporu a ochranu, podnikají preventivní kroky a zajišťují bezpečnost, přičemž neustále vyvažují práva a rizika. Rozumějí a uvědomují si rozdíly v dynamiku autoritativní moci, jsou schopni přiměřeně využívat svou autoritu. Průběžně hodnotí svou vlastní praxi a výsledky své činnosti a informují o nich relevantní subjekty, s nimiž pracují.

Sociální pracovník:

- 7.1 S osobami v odporu a v podobně náročných situacích komunikuje se soucitem a náležitou autoritou.
- 7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.
- 7.3 Je schopen efektivního budování vztahů s lidmi ve složitých životních situacích, a to jak při krátkodobé spolupráci, tak i dlouhodobě
- 7.4 Shromažďuje důležité informace, které následně uplatní při tvorbě úsudku v rámci náročných intervencí i při reakci na náročné úkoly (výzvy).
- 7.5 Posuzovací postupy využívá kriticky tak, aby výsledné posouzení bylo provedeno odpovídajícím způsobem a na základě všech možných dostupných informací
- 7.6 Rozvíjí různé intervence; využívá je efektivně a vyhodnocuje je v praxi
- 7.7 Rozšiřuje metody práce s klientem a prohlubuje si odborné znalosti v jedné či více specifických metodách v dané oblasti svého profesního působení
- 7.8 Je schopen po určitém čase činit rozhodnutí, pokud nedochází k pozitivní změně
- 7.9 Aktivně podporuje a iniciuje vznik komunitních skupin a sítí, včetně těch profesionálních
- 7.10 Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, rozhodnutí
- 7.11 Přiměřeným a vhodným způsobem sdílí informace
- 7.12 Pro případy nepředvídatelných událostí používá plánování, které pomáhá předjímat problémy spojené s komplexní a měnící se realitou
- 7.13 Uvědomuje si autoritu, která vychází z jeho pozice a role a vhodně s ní zachází
- 7.14 Projevuje integritu a efektivní úsudek při zvažování rizik a odpovědnosti za svá rozhodnutí
- 7.15 Pravidelně vyhodnocuje možná rizika a vytváří plány pro jejich předcházení, eliminaci nebo zabezpečení

8. KONTEXTY A ORGANIZACE:

Sociální pracovník se zapojuje do měnících se kontextů, které utvářejí praxi, informuje o nich a přizpůsobuje se jim. Efektivně operuje ve svých organizačních rámcích a přispívá k rozvoji služeb a organizací. Efektivně operuje v rámci vícesektorového a mezioborového partnerství a prostředí

Sociální pracovníci jsou informováni a proaktivně reagují na výzvy a příležitosti, které vyvstávají se změnou sociálních kontextů a struktur. Tento úkol plní v souladu s vlastními profesionálními hodnotami a etickými zásadami, jednak jako jednotliví profesionálové a jednak jako příslušníci organizací, v nichž pracují. V rámci své práce s ostatními lidmi, profesemi a komunitami spolupracují, informují a získávají informace.

Sociální pracovník:

- 8.1 Drží krok s měnícími se kontexty na místní i celostátní úrovni. V praxi tyto změny náležitě zohledňuje
- 8.2 Projevuje schopnost pracovat v rámci vlastní organizace, identifikuje se s ní a pracuje na vztahu mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi
- 8.3 Rozumí a pracuje v rámci příslušné právní struktury ve své organizaci, včetně základního precedenčního práva; ví, kdy a jak využít podporu a příhodnou právní radu či konzultaci
- 8.4 Neustále zkoumá a zjišťuje, jakým způsobem může organizační praxe podpořit dobrou praxi sociální práce
- 8.5 Funguje v souladu s měnícími se rolemi v rámci organizace; respektuje odborné názory ostatních, váží si jich a má zájem se o nich dovídat
- 8.6 Ve své roli v rámci týmu vystupuje sebejistě, snaží se o pozitivní vztah s ostatními; vychází co nejvíce z týmové práce a kolektivní podpory a přispívá k nim
- 8.7 Je aktivní v rámci mezioborové a mezisektorové práce, buduje si vlastní síť a kolektivní spolupráci

9. PROFESIONÁLNÍ VEDENÍ:

Sociální pracovník přejímá odpovědnost za profesionální učení a rozvoj ostatních prostřednictvím supervize, mentoringu, posudků, výzkumu, výuky, vedení a managementu

Profese sociální práce se vyvíjí díky přínosu jednotlivých pracovníků během aktivit, jako jsou například: výzkum praxe, supervize, hodnocení praxe, výuka a management. Přínos jednotlivce získá na významu, pokud je přijímán jako přirozená součást učící se, prakticky orientované organizace. Učení může usnadnit celá řada jedinců, včetně kolegů z oboru sociální práce, uživatelů služeb a pečovatelských, dobrovolníků, pěstounů a dalších profesionálů.

Sociální pracovník:

- 9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy
- 9.2 Přispívá k učení druhých

PŘÍLOHA 3: MINIMÁLNÍ STANDARDY VE VZDĚLÁVÁNÍ V SOCIÁLNÍ PRÁCI DOPLNĚNY O VYBRANÉ KOMPETENCE Z RÁMCE ODBORNÝCH KOMPETENCÍ SOCIÁLNÍHO PRACOVNÍKA DLE BASW

1. FILOZOFIE A ETIKA

1.1 Filozofie

Pojetí

Předmět Filozofie uvádí do filozofického myšlení způsobem umožňujícím hlubší proniknutí do povahy vztahu člověka a světa, vztahu člověka k člověku, tedy i do hlubší povahy sociální práce, jejího společenského rozměru a zaměření na člověka. Prostřednictvím vybraných témat seznamuje studenty s filozofickými problémy, které mají význam pro teorii i praxi sociální práce a umožní jim získat kritický náhled na zavedené koncepty. Předmět rovněž ukazuje studentům smysl filozofického tázání obecně a přivádí je k hlubšímu promýšlení cílů sociální práce ve vztahu k vlastnímu životnímu postoji.

Cíl výuky

- Cílem předmětu Filozofie je umožnit studentům osvojit si kritické myšlení na základě vybraných témat evropské filozofické tradice a reflektovat vlastní postoje se zřetelem k jejich uplatnění v praxi.

Cílové kompetence

Student rozumí tomu, v čem spočívá filozofický pohled na svět, má elementární přehled o základních etapách evropské filozofie v kontextu kulturně historického vývoje. Dokáže charakterizovat hlavní filozofické problémy a pojmy, které mají vztah k člověku a k sociálně-politickým tématům. Student je schopen rozeznat formální správnost jednoduchých argumentací, vystihnout jejich předpoklady a závěry a aplikovat tuto schopnost v praxi.

Obsah

- Pojem filozofie
- Klíčové otázky a problémy evropské filozofie, se zvláštním přihlédnutím k problematice sociální práce (např. filozofické tázání z oblasti metafyziky, filozofie poznání, logiky, estetiky, filozofie náboženství)
- Vybrané otázky filozofické antropologie (např.: člověk jako osoba, tělo, duše, duch; důstojnost člověka; lidská svoboda; člověk ve vztahu; čas a konečnost lidské existence; utrpení a nemoc)

- Vybrané otázky sociální a politické filozofie (např.: jednotlivec, společnost, kultura, stát, sociální konflikty, moc a diskriminace, demokracie, totalitarismus, rasismus, lidská práva, práce a volný čas)

1.2 Etika

Pojetí

Předmět Etika uvádí do obecné etiky jako do jedné z filozofických disciplín a výrazně ji doplňuje o profesní rozměr a o aplikace na konkrétní etické problémy typické pro sociální práci. Předmět nabízí studentům možnost reflektovat vlastní hodnoty a postoje ve srovnání s hodnotami profesního rámce sociální práce a informovaně přistupovat k řešení etických problémů a dilemat z oblasti praxe sociální práce. Tím předmět přispívá k mravní kompetenci v osobním a profesním životě.

Cíl výuky

Cílem předmětu Etika je vést studenta k rozeznání etických problémů, které praxe přináší, ke schopnosti specifikovat a formulovat odůvodněné cesty k jejich řešení a ke kritické orientaci v etických kodexech a lidskoprávních dokumentech. Vést ke schopnosti reflektovat chování, jednání, postoje, motivy a povahu institučního či strukturálního rámce z hlediska morální kvality.

Cílové kompetence

Student rozumí tomu, v čem spočívá etická reflexe, etický problém či dilema. Je schopen reflektovat profesní i osobní hodnotovou orientaci, posoudit rozličná východiska různých hodnotově postavených etických přístupů a identifikovat je v příslušných právních, lidskoprávních a profesních dokumentech. Orientuje se v hlavních etických teoriích a jejich aplikacích na konkrétní příklady. Je s to zohlednit etické aspekty při hledání zodpovědného rozhodnutí a jednání.

Obsah

- Co je to etika (základní pojmy, jejich vztahy, rozdělení etiky, vztah etiky k dalším disciplínám – např. k sociální práci, psychologii, právu, antropologii, religionistice...)
- Vybrané pojmy etiky (např.: dobro, správnost, povinnost, autonomie, hodnota, ctnost, účel, prostředek, spravedlnost, svědomí, vina)
- Povaha etických norem a způsoby jejich vzniku a zdůvodnění
- Základní etické teorie a jejich aplikace (např.: etika ctností, hédonismus, utilitarismus, přirozený zákon, společenská smlouva, etika povinnosti, etika spravedlnosti, etika péče)
- Etika v sociální práci (profesní etika; etické aspekty sociální práce; hodnoty v sociální práci; etické kodexy v sociální práci a příslušné české i mezinárodní lidskoprávní dokumenty; etická dilemata v sociální práci apod.)
- Lidská práva jako rozhraní práva a mravnosti: vztah k zodpovědnostem a povinnostem
- Morální přesvědčení a etické kodexy v kontextu pluralitní a multikulturní společnosti a globálního světa

Doporučení pro výuku

- Výuka filozofie by měla předcházet etice.
- Kromě přednášek je vhodné využít pro filozofii i etiku seminární formu výuky, v níž mají studenti prostor pro diskusi, prezentaci samostudia, interpretaci a komentáře nastudovaných textů, práci v malých skupinách apod.
- Je vhodné zadávat písemné práce, jejichž obsahem je filozofická nebo etická reflexe vybraného tématu, problému či dilematu zejména v kontextu sociální práce.

Kompetence vyplývající z reflexe Minimálního standardu skrze Kompetenční rámec dle BASW

- Zná základní etická dilemata své profese, ví, že se tato mohou měnit a mění a ví, že je nutné zachovávat profesionalitu v průběhu těchto změn i při vzniku nových etických dilemat.
- Uvědomuje si, že zachovávání osobních/profesionálních mezí není stav, ale stálý proces, kdy je nutno brát v potaz aktuální etická dilemata v osobním i profesním životě.
- Rozpoznává nekvalitní praxi z pohledu etických dilemat a umí v oblasti etických dilemat projevujících se v jednání, v myšleních a postojích navrhnout jejich řešení.
- Zná základní etické kodexy a lidská práva ve své profesi, uvědomuje si nutnost brát v potaz hranice profesního etického kodexu při konfrontaci se zainteresovanými subjekty.
- Uvědomuje si, že do své práce promítá své hodnoty, umí je rozpoznávat a ví, že je nutno také rozpoznávat hodnoty osob zainteresovaných v jednotlivých profesních úkolech. Současně ví, že je nutno etická dilemata v oblasti dopadů hodnot korigovat a zná příklady, jak konkrétně.
- Rozpoznává na příkladech protichůdné hodnoty a etická dilemata, umí zacházet s vybranými protichůdnými hodnotami v etických dilematech. Ví, že důležitým nástrojem profesionality je supervize, týmová diskuse, konstruktivní dotazování, citlivé vznášení námitek vůči ostatním, vše s důrazem na úctu vůči sobě i druhým.
- "Zná příklady eticky sporných filozofických nebo náboženských směrů/přístupů, které nerespektovali/nerespektují nebo omezovali/omezují práva jednotlivců na určení vlastních řešení a nepodporovali/nepodporují potřebné dovednosti vedoucí k řešení. Uvědomuje si dopady takových sporných filozofických směrů a ví, že je nutné zajistit, aby takové směry/přístupy nepronikaly do současné sociální práce."
- ve vybraných filozofických nebo náboženských směrech zná příklady a dopady etických dilemat sporu mezi právem na soukromí a profesními nebo zákonnými požadavky, uvědomuje si, že se svou profesí přímo podílí nebo může podílet na jejich vzniku nebo naopak řešení.
- Zná příklady filozoficko etických teorií nebo náboženství, které se dotýkají identity a zkušenosti jako nástroje poznání, ví, že jsou velmi rozmanité, očekává, že se v praxi setká s různými osobami, z nichž každá má unikátní osobní identitu, zkušenosti a že tyto osoby žijí v kontextu různých sociálních skupin s různými skupinovými identitami. Uvědomuje si, že dochází k proměnám pojetí identity napříč historií a kulturami.
- Zná příklady filozoficko etických teorií a náboženství, které hovoří o autoritě. Je si vědom úskalí zneužití autority a ví, že musí brát tuto problematiku v potaz při výkonu svého povolání.
- Na základě studia různých filozofických a náboženských směrů je si vědom, že existují různé úhly pohledu na potřeby, různé perspektivy a práva. Uvědomuje si, že dochází ke změnám těchto pojetí a ví, že musí v praxi přistupovat individuálně ke každému člověku a každému případu.
- Umí vyjmenovat a rozumí vybraným příkladům etických dilemat v oblasti respektu a využívání znalostí a zkušeností osob zainteresovaných na průběhu sociálních služeb. Ví, že je nutná spolupráce zainteresovaných stran.

- Zná důsledky přejímání nekritického uvažování, zná příklady důsledků nekriticky přijímaných informací a je si vědom alespoň některých hrozeb, které z toho plynou. Ví, že musí ve své profesi uplatňovat kritické uvažování na všechny případy.
- U vybraných filozoficko etických témat umí porovnávat informace z více zdrojů a vyvozovat závěry.
- Zná příklady filozofických a náboženských směrů, které vedli/vedou k opresi, sociální exkluzi a k jiným životním náročným situacím, včetně pozice odporu. Rozumí, co konkrétně vedlo v těchto příkladech jednotlivce/osoby do odporu.
- Umí na základě zkušenosti s diskusí nalézt, analyzovat a prezentovat informace a vysvětlit své argumenty.

2. ÚVOD DO SOCIOLOGICKÉ TEORIE

Pojetí

Sociologie jako věda zabývající se studiem sociálního života v jeho nejrůznějších formách patří k základním disciplínám studia sociální práce. Je produktem moderní společnosti a reakcí na stále se zvyšující složitost života jedince i skupin a společnosti jako celku. Vycházíme-li z názoru Petera Bergera, že „sociologie je jakási teorie sociální práce“, pak seznámení se s hlavními teoriemi a sociologickým pojmoslovím povede k pochopení a porozumění společenským jevům a procesům. Obecné celospolečenské procesy souvisí s životem jedinců a skupin. Sociální interakce, komunikace, sociální skupiny a procesy v nich probíhající, sociální normy a systémy sociální kontroly, problematika sociální nerovnosti a další témata přispějí k lepší orientaci studentů ve složité sociální problematice a umožní jim získat náhled a nástroje na řešení konkrétních situací.

Cíl výuky

Seznámit studenty s hlavními sociologickými teoriemi, kategoriemi, pojmy a procesy tak, aby získali nástroje k pochopení základních i specifických společenských procesů a jevů. Přiblížit studentům sociologickou literaturu a zprostředkovat nejnovější sociologické poznatky, které jsou dobrým nástrojem pro porozumění moderní vysoce ambivalentní společnosti a porozumět lépe sobě i jiným. Vysvětlit souvislosti mezi sociologií a oborem sociální práce a naučit je využívat sociologické poznatky pro svou práci.

Cílové kompetence

Znalosti

- sociologie jako věda, předmět studia, sociologický přístup, sociologická imaginace
- metody sociologického zkoumání a jejich využití v sociální práci
- podstata hlavních sociologických teorií a jejich aktuální význam, současné sociologické myšlení
- souvislosti mezi přírodou, kulturou a společností, kultura jako základní sociologický koncept, rozmanitost kultur, vývojové typy společností, náboženství a sekularita
- proces socializace, jeho etapy a mechanismy, fáze vývoje jedince, životní cyklus, resocializace
- sociální interakce a komunikace, bariéry komunikace, masová komunikace

- sociální struktura, sociální skupiny, typy skupin, členství ve skupinách, sociální role, sociální pozice, sociální status
- rodina jako specifická sociální skupina, alternativy k manželství a rodině
- systém sociální kontroly, normy a hodnoty, sociální instituce, sociální deviace, duševní choroba, zločin, organizovaný zločin
- pohlaví a sexualita, identita a sexualita, nerovnost z hlediska pohlaví, gender – ženská a mužská studia, zdraví a nemoc, problematika stárnutí, smrt
- etnická struktura společnosti, rasismus, nacionalismus, multikulturalismus, diskriminace a integrace, vývoj interetnických vztahů
- sociální stratifikace, moc a nerovnost, sociální mobilita, sociální exkluze, chudoba, státy a vlády, demokracie a totalitarismus
- práce a ekonomický život, moderní organizace, vzdělání a kulturní reprodukce
- sociální změna, sféry, faktory a aktéři sociální změny, revoluce a sociální hnutí, globální a lokální změny a jejich důsledky, ekosociologie a socioekologie
- sociologie a sociální praxe, sociální problémy očima sociologie

Dovednosti

- orientuje se v sociologické literatuře
- rozumí výsledkům sociologických šetření
- aplikuje sociologické poznatky do své praxe v sociální práci s komunitou a se skupinou
- aplikuje sociologické poznatky v oblasti sociálního plánování
- dokáže sestavit a aplikovat projekt šetření v terénní sociální práci
- poskytuje adekvátním způsobem výsledky své práce sociologické odborné veřejnosti
- dokáže spolupracovat v týmu na koncipování případových studií

Doporučení pro výuku

Přednášky vhodně doplňovat cvičeními v seminářích, a to především prací s výsledky sociologických šetření, jejich analýzou a aplikací výsledků na problematiku sociální práce, samostudiem, četbou odborné literatury a časopisecké produkce.

Kontextualizované oborové kompetence pro předmět Sociologie dle BASW

- Analyzuje společenské změny a společenský vývoj.
- Dle osobních zkušeností hodnotí úroveň praxe v rámci svého oboru.
- Respektuje hodnoty a postoje jiných osob. Má vydefinován svůj osobní hodnotový žebříček.
- Rozumí multiparadigmatičnosti v praxi. Tuto multiparadigmatičnost také v nejrůznějších situacích uplatňuje.
- Rozumí odlišnostem mezi lidmi, reflektuje především rozdíl v životních zkušenostech každého člověka, což ho vede k lepšímu pochopení druhého.
- Uplatňuje v praxi nároky na sociální spravedlnost, začlenění do společnosti a rovnost.
- Chápe význam ekonomické podpory pro cílovou skupinu klientů a umí ji použít v praxi.
- Používá znalosti související se studovaným oborem a dbá na zapojení aktuálních poznatků.
- Prokáže znalost systémových přístupů, které lze použít při práci s jednotlivcem.

- Posoudí důležitost vztahů v životě člověka. Pracuje s pojmy, které se týkají vztahových záležitostí.
- Během studia se seznámí s teoriemi a modely, které souvisí s nejrůznějšími sociálními skupinami.
- Analyzuje přínos sociologických výzkumů pro popis sociální reality.
- Osvojí si nejrůznější výzkumné metody.
- Umí využívat mnoho relevantních informačních zdrojů.
- Pochopí význam hypotéz a prakticky si je stanovuje.
- Rozumí předloženým materiálům a chápe kontext daného tématu.
- Uvádí věcné argumenty a rozumí přednášené látce.
- Má vysokou míru emoční inteligence.
- Dokáže pracovat s odborným i vlastním textem.
- Chápe strukturu organizace a rozumí své roli v rámci týmu.
- Rozumí své roli v týmu. Dokáže podpořit ostatní spolupracovníky při společném úkolu.
- Stává se inspirací pro chování a jednání druhých osob.
- Rozumí tomu, co je to kvalitní a nekvalitní praxe obecně, a jaké jsou možnosti jejího sociologického zkoumání.
- Rozumí potřebě využívat mnoha relevantních informačních zdrojů.

3. ÚVOD DO PSYCHOLOGICKÉ TEORIE

Pojetí

Psychologie patří v rámci vzdělávání v sociální práci k profilovým disciplínám. Důraz je kladen na aplikaci poznatků, zejména ve smyslu hledání souvislostí konkrétních poznatků s výkonem sociální práce. Psychologie má studentům[1] mj. zprostředkovat pochopení podstaty prožívání a chování člověka z hlediska hlavních teorií osobnosti a psychologických směrů. Zdůrazňovány jsou, s ohledem na oborovou orientaci, zejména sociální faktory ovlivňující lidskou psychiku, což následně umožňuje chápat podstatu sociální interakce a účinně do ní vstupovat. Seznamuje zároveň s vývojem lidské psychiky v jednotlivých obdobích životního cyklu a napomáhá tak porozumět ontogenezi lidské psychiky. Poskytuje možnost seznámit se s kognitivní výbavou lidské psychiky, spolu s ní se zákonitostmi učení, analyzuje lidskou emocionalitu i základní motivační faktory rozvoje osobnosti, poukazuje na typologii osobnosti, to vše s ohledem na formování zdravé osobnosti i osobnosti vykazující menší či větší odchylku od normy. Psychologie dává zároveň možnost uvědomit si vliv duševní poruchy na jednotlivé složky osobnosti a celkové chování a jednání člověka včetně možností, jak duševním poruchám předcházet.

Cíl výuky

Hlavním cílem výuky Psychologie na všech školách vzdělávajících sociální pracovníky je zprostředkovat studentům poznání sebe sama i druhých z hlediska fungování lidské psychiky v procesu sociální interakce a umožnit tak vytváření jejich předpokladů takovou zkušenost využívat v rámci výkonu sociální práce.

Konkretizace tohoto cíle se pojí k základním psychologickým disciplínám, které jsou nezbytnou součástí studia sociální práce: studentům jsou zprostředkovány základy obecné psychologie a psychologie osobnosti, základy vývojové psychologie, základy psychologie zdraví i psychopatologie a největší důraz je kladen na předání poznatků sociální psychologie.

Cílové kompetence

Znalosti (student zná a chápe):

- psychologickou terminologii, předmět, strukturu a historii psychologie vč. jejího vztahu k jiným vědám,
- hlavní psychologické a psychoterapeutické směry (zejména podstatu teorií psychodynamických, kognitivně behaviorálních a humanistických),
- základní znaky lidské psychiky, zejména její biologickou a sociální podmíněnost,
- kognitivní procesy a procesy umožňující získávání individuálních zkušeností,
- podstatu lidských emocí a emoční inteligence,
- proces volního jednání, zejména složitost rozhodování,
- podstatu, typologie a strukturu osobnosti člověka a pojetí osobnosti s odkazem na hlavní psychologické směry,
- vnější a vnitřní faktory ovlivňující utváření osobnosti a její seberegulační mechanismy,
- motivační zdroje osobnosti a vlastnosti člověka podmiňující jeho výkon,
- vývoj a strukturu charakteru a postojů člověka,
- základní koncepty temperamentu člověka,
- metody vedoucí k poznání a sebepoznání osobnosti člověka,
- činitele psychického vývoje, druhy změn ve vývoji a mechanismy vývoje,
- různé koncepty periodizace ontogenetického vývoje člověka,
- podstatu jednotlivých ontogenetických etap vývoje lidské osobnosti,
- předmět sociální psychologie a její význam pro sociální pracovníky,
- proces socializace člověka a formy sociálního učení,
- podstatu a zákonitosti sociální interakce, včetně sociální percepce,
- proces sociální komunikace, charakteristiku verbální a nonverbální komunikace,
- klasifikaci skupin a charakteristické atributy sociální skupiny,
- skupinovou dynamiku – sociální normy, role, pozice, status aj.,
- skupinový konformismus a další skupinové jevy,
- strategie zvládání náročných životních situací a způsoby jejich řešení,
- základy psychologie zdraví – podstatu stresu, frustrace, syndromu vyhoření aj. důsledků působení náročných životních situací,
- koncept duševního zdraví a koncept kvality života; pojmy norma a normalita,
- základní opatření duševní hygieny,
- klasifikaci a etiologii duševních poruch a způsoby jejich prevence,
- sociální důsledky duševních poruch.

Dovednosti (student dokáže, je schopen, umí):

- vyhledávat psychologické poznatky publikované v knižních, časopiseckých i elektronických zdrojích; se získanými informacemi tvořivě pracovat,
- aplikovat znalost zákonitostí fungování lidské psychiky na proces poznávání sebe i jiných lidí,
- rozpoznávat pozitivní osobnostní potenciál i kritická úskalí v oblasti vlastních psychických stavů,
- aplikovat získané psychologické poznatky v procesu seberegulace,
- vstupovat aktivně do sociální interakce a podporovat její pozitivní rysy,

- rozpoznávat psychosociální zdroje a limity dané osobnosti a respektovat její autonomii,
- uplatňovat zásady duševní hygieny ve svém osobním životě i v praxi sociální práce,
- realizovat opatření předcházející syndromu vyhoření u sebe i u svých kolegů,
- přispívat k redukci stresových faktorů ve svém okolí,
- redukovat ve svém okolí působnost stresových faktorů,
- omezovat vznik a tlumit průběh sociálních konfliktů.

Doporučení pro výuku

Prostředky dosahování uvedených cílových kompetencí u svých studentů určí škola, která splňuje či aspiruje na splnění minimálního standardu vzdělávání v sociální práci. Pro dosažení potřebného cíle je však nezbytné, aby obsah výuky Psychologie byl realizován nejenom formou přednášek a samostudia, ale zčásti i ve formě skupinových cvičení, která umožňují účinnější sebereflexi, dále prožívání v modelových situacích a nácvik praktických dovedností vycházejících z dobrého porozumění lidské psychice. Za vhodné je rovněž považováno využití širokého spektra možných interaktivních metod výuky. Vzdělavatel zajistí, aby praktickým výcvikem prošel každý student sociální práce.

Kontextualizované oborové kompetence pro předmět Úvod do psychologické teorie dle BASW ·

- κ prosazení své profese v rostoucím počtu společenských změn a kontextů je zásadní využití znalostí oboru psychologie pro pochopení významu pomáhajících profesí a jejich důležitosti.
- κ zachování si profesionality je zásadní schopnost kritického myšlení a vlastní sebereflexe.
- Důležitá je schopnost organizace a kategorizace pracovních úkolů, ale také schopnost vyhodnotit závažnost aktuální situace a analyzovat hlavní možnosti vedoucí k vyřešení aktuální situace.
- κ udržení náležitých osobních /pracovních mezí je důležitá sebereflexe a znalost asertivní komunikace.
- Má znalost vlastního potenciálu i svých limitů.
- Umí ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívat nové poznatky z psychologie i aktuální praxe. Z praktických zkušeností dokáže získat ponaučení. Umí komunikovat na vysoké úrovni.
- Dokáže plánovat a dosahovat stanovených cílů konzistentním způsobem, přičemž zvládá frustraci spojenou s komplikacemi v dosahování stanovených cílů.
- Využívá znalostí v oblasti psychohygieny a umí efektivně řešit náročné situace vzniklé na pracovišti, přičemž současně umí poskytnout i oporu či podporu svým kolegům.
- Má znalosti v oblasti etické argumentace v otázce psychologických i sociálních témat. Chápe a dodržuje nastavené profesní mantinely.
- Má znalost a uvědomění si vlastních hodnot a akceptuje právo každého na vlastní hierarchii hodnot.
- Uvědomuje si důležitost ochrany soukromí. Umí dostatečně argumentačně podložit případy, kdy je právo na soukromí podřízeno profesním nebo zákonným požadavkům.
- Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko. Akceptuje individualitu jedince ve všech dimenzích.
- Zná význam autority a psychologických aspektů jejího použití při jejím uplatnění na jedince, skupiny a komunity.
- κe kritickému nahlížení aktuálních problémů využívá nové poznatky z psychologie i aktuální praxe.
- Dokáže správně vyhodnotit situaci jedince a navrhnout možná řešení při zohlednění jeho individuality. Dále dovede jedince podpořit při vlastním řešení této jeho situace.

- Prokazuje znalosti z oblasti psychologie jak na teoretické, tak i na praktické úrovni. Ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívá nové poznatky z psychologie i aktuální praxe.
- Má znalosti z vývojové i sociální psychologie a umí je prakticky využívat v praxi.
- Má schopnost rozpoznat hlavní psychologické faktory, které mají dopad na život jedince. Vždy bere zřetel na individualitu jedince.
- Ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívá nové poznatky z psychologie i aktuální praxe.
- Poznatky sociální psychologie používá k pochopení a respektování vztahů v životě jedince v širších konsekvencích.
- Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko.
- Má schopnost zvolit a vybrat kvalitní zdroje, na jejichž základě následně postaví své rozhodnutí.
- Umí rychle analyzovat situaci a při jednání s jedincem využívá efektivně empatii i autoritu, a to přiměřeně dle aktuálních potřeb situace.
- Umí konstruktivně vysvětlovat a obhajovat svá stanoviska.
- Umí budovat vztahy s jedinci i ve složitých životních situacích.
- Umí získat i objektivně vyhodnotit získané informace a učinit z nich závěr, a to i v náročných situacích.
- Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko.
- Rozvíjí různé intervence, přičemž vždy zohledňuje psychologické aspekty daného jedince.
- Umí objektivně vyhodnotit situaci jedince a v případě potřeby přehodnotit postup práce s tímto jedincem. Rovněž umí zvládat vlastní frustraci související s překážkami v dosažení vytyčeného cíle.
- Umí efektivně sdílet informace s dalšími jedinci. Minimalizuje faktory, které by mohly vést ke zkreslení těchto informací.
- Uvědomuje si hlavní psychologické aspekty práce s autoritou a dokáže jich v praxi efektivně využívat.
- Jeho rozhodnutí zohledňují hlavní psychologické aspekty života jedince. Rovněž je schopen přijmout zodpovědnost za svá rozhodnutí.
- Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a efektivně předcházet nebo minimalizovat možná rizika.
- Uvědomuje si důležitost své identifikace se se svou organizací v širších konsekvencích.
- Flexibilně reaguje na aktuální změny a otevřeně přijímá zpětnou vazbu a nové informace od okolí.
- Pracuje na své sebedůvěře a pozitivním přístupem zlepšuje atmosféru na pracovišti.
- Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální a psychologické problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko.
- Podporuje ostatní a předává jim své zkušenosti z praxe.

4. TEORIE A METODY SOCIÁLNÍ PRÁCE

Pojetí:

Teorie a metody sociální práce (TMSP) jsou páteří studia sociální práce, přičemž sociální práce je zde chápána jako vědní disciplína a profese s multiparadigmatickým teoretickým zázemím a bohatým historickým kontextem.

Standard Teorie a metody sociální práce je založen především na hodnotách: lidská práva, respekt k lidské diverzitě, sociální spravedlnost, právo na sebeurčení, participace a společenská odpovědnost. Důraz je kladen na principy: princip jedinečnosti (klienta i jeho situace), princip subsidiarity a princip týmové, multidisciplinární a vnitrodisciplinární spolupráce.

Standard TMSP pojímá sociální práci jako profesi účinně podporující interakce mezi lidmi a jejich sociálním prostředím (na mikro, mezo i makro úrovni) s důrazem na zapojování lidí a sociálního prostředí do řešení problémů a zlepšování životní pohody/ životního zvládání.

V rámci výuky jsou studující seznamováni s ambivalentním posláním sociální práce – tedy s její pomáhající i kontrolní rolí, které se studující učí reflektovat. Vyučované teorie a metody sociální práce se musí vztahovat k profesionálnímu výkonu pomoci i kontroly. Mezi důležitá témata, s nimiž jsou studující v TMSP seznamováni, patří mimo jiné postupná sociální změna a rozvoj, sociální soudržnost a zmocňování. Součástí výuky je rozvoj odpovědnosti studujících za udržení hranic v rámci vztahů s klienty či s jinými subjekty, za vlastní profesní rozvoj a za péči o sebe sama v profesní roli.

Výuka TMSP je založena jak na teoretickém vzdělávání, tak i na praktické přípravě, probíhá v řadě vzájemně provázaných předmětů/kurzů a praktických cvičení.

Cíl:

Studující jsou vedeni k tomu, aby sociální práci pojímali jako specifickou profesi a akademickou disciplínu (odlišnou od jiných pomáhajících profesí), aby se se svou profesí identifikovali a zodpovědně prosazovali její dobré jméno.

Cílové kompetence

Výuka směřuje k získání těchto cílových charakteristik absolventů a absolventek:

Postoje

- Respektuje základní lidská práva a ctí hodnoty sociální práce,
- projevuje respekt ke klientovi, usiluje o rovnoprávné vztahy mezi lidmi bez jakékoliv diskriminace,
- pokládá harmonické a stabilní sociální vztahy za žádoucí součást sociálního vývoje a pokojného soužití, podporuje lidi při zapojení do společnosti, podporuje jejich pocit sounáležitosti a spoluodpovědnosti za společné sociální cíle a hodnoty,
- je připraven/a zapojovat se a ovlivňovat fungování orgánů, institucí a politik, které systémově ovlivňují předpoklady a výkon sociální práce,
- nese odpovědnost za svá rozhodnutí, je si vědom sám sebe jako nástroje sociální práce, uvědomuje si svoje silné a slabé stránky,
- postupuje ve své praxi (sebe)reflektujícím způsobem, ctí hodnoty týmové a interdisciplinární spolupráce,
- podporuje samostatnost klienta a pomáhá mu na cestě ke změně při využití jeho kapacit a zdrojů,

- je připraven/a pracovat systematicky na svém profesionálním rozvoji.

Znalosti

- Chápe sociální práci jako vědní disciplínu a praktickou profesi s bohatým historickým kontextem,
- chápe kontext podmínek výkonu SP,
- zná hodnoty a etické principy sociální práce jako profese,
- zná zásady tvorby profesionálního vztahu sociálního pracovníka a klienta (rozumí se jedinec, rodina, skupina a komunita)
- zná profesionální způsoby kontroly i pomoci v sociální práci,
- zná klíčové teoretické přístupy (psychodynamické, behaviorální, humanistické, existenciální a systémové teorie a přístupy) a paradigmatu sociální práce, z nich vyplývající praktické teorie a metody, nástroje a techniky sociální práce,
- zná svou profesní roli a principy spolupráce i v multioborovém prostředí v nejlepším zájmu klienta v mikro, mezo a makro kontextu,
- orientuje se v systému státní správy a samosprávy a v síti veřejných služeb,
- orientuje se v hodnocení kvality sociální práce.

Dovednosti

- Umí aplikovat hodnoty a principy etiky sociální práce při jejím výkonu a reflektovat vyplývající etická a jiná dilemata,
- je schopen hájit lidská práva, umí rozeznávat projevy oprese a diskriminace a působit proti nim,
- umí vytvářet, rozvíjet, ukončovat a evaluovat vztahy s klienty sociální práce s respektem k osobě klienta, a to v kontextu pomoci i kontroly na základě akceptace a vzájemné spolupráce,
- rozvíjí účinnou komunikaci včetně vyjednávacích a mediačních komunikačních přístupů,
- umí účinně podporovat interakce mezi lidmi a jejich sociálním prostředím (na mikro, mezo i makro úrovni) s důrazem na zapojování lidí a sociálního prostředí do řešení problémů a zlepšování životní pohody/ životního zvládnání,
- umí kriticky používat metody a techniky sociální práce v praxi,
- orientuje se v situaci a potřebách klienta, umí je vyhodnocovat, vytvářet a přehodnocovat plán intervence a realizovat vhodný způsob intervence na základě akceptace a vzájemné spolupráce,
- reflektuje svůj výkon profese sociální práce.

Podmínky:

1. Studující si v rámci příslušných předmětů osvojí základní teoretické znalosti potřebné k výkonu profese sociální práce (kritérium: Teoretická osnova výuky odpovídá výše uvedenému „pojetí“ okruhu).
2. Studující mají možnost procvičit dovednosti z oblasti teorií a metod sociální práce v rámci vzdělávání (kritérium: V popisu vzdělávacího programu, ve studijních oporách apod. lze dohledat, jak budou vybrané znalosti osvojovány a dovednosti procvičovány).
3. Studující mají možnost si v rámci vzdělávání osvojit reflexivní a kritické myšlení (kritérium: Z popisu vzdělávacího programu/kurikula výuky či studijních opor vyplývá, že výuka zahrnuje prostor pro kritickou reflexi).

4. Prokazatelně se pracuje s kazuistikami - (kritérium: Z popisu vzdělávacího programu/kurikula výuky či studijních opor vyplývá, že výuka zahrnuje prostor pro práci s kazuistikami, např. V rámci kazuistického semináře).

5. Součástí vzdělávacího programu je nácvik komunikačních dovedností včetně vyjednávacích komunikačních dovedností.

Doporučení (není vyžadováno MS):

1. Vyučující vystudoval studijní program v oblasti vzdělávání sociální práce, vyučující mají aktuální kontakt s výkonem sociální práce.

2. Škola využívá individualizované nástroje podpory reflexe a individualizovaného učení, které přispívají k vrůstání studujících do role sociálních pracovníků. Jsou jimi zejména:

- učení nápodobou pod odborným vedením na pracovištích, kde studující vykonává odbornou praxi,
- supervize,
- mentoring,
- individuální i skupinový tutoring,
- metodické vedení,
- kazuistické semináře,
- výcviková skupina (komunita).

Kompetence vyplývající z reflexe Minimálního standardu skrze Kompetenční rámec dle BASW

1. Profesionalita: Sociální pracovník se identifikuje a chová jako profesionál a odborník a neustále usiluje o svůj profesní rozvoj

Sociální pracovník:

- Je schopen plnit požadavky profesní regulační autority^[1]
- Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů
- Zajišťuje si pravidelnou supervizi, aby tak dosáhl efektivnosti praxe, reflexe a kariérního rozvoje
- Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích
- Nezávisle zvládá pracovní vytížení, vyhledává podporu a navrhuje řešení pro obtíže spojené s pracovním vytížením
- Zachovává náležité osobní/profesní meze ve stále náročnějších situacích
- Kvalifikovaně využívá vlastní síly jako součást své intervence
- Pamatuje na vlastní profesní limity a mezery ve znalostech. Buduje si síť interních a externích kolegů, od nichž může získat radu a odbornou pomoc
- Identifikuje své aktuální potřeby pro další profesní rozvoj a reaguje na ně prostřednictvím dalšího vzdělávání, včetně supervize.

2. Hodnoty a etické principy: Uplatňujte etické principy a hodnoty sociální práce k vedení profesionální praxe

Sociální pracovník:

- Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.
- Kriticky reflektuje a koriguje vliv a dopad vlastních i cizích hodnot na profesionální praxi
- Rozpozná a umí zacházet s protichůdnými hodnotami a etickými dilematy; v praxi se tak děje za pomoci supervize a týmové diskuse, dotazováním a vznášením námitek vůči ostatním, včetně pracovníků z jiných profesí
- Transparentním a jasným způsobem vyjednává a stanovuje hranice partnerské spolupráce s uživateli služeb, pečovateli a jejich sítěmi
- Zajistí, aby byla praxe řádně podložena politikou, postupy a pravidly chování (kodexem), které respektují a prosazují práva jednotlivců na určení vlastních řešení a podporují potřebné dovednosti vedoucí k těmto řešením. Rozpozná, jak a kdy může být sebeurčení omezováno (např. zákonem)
- Svou prací se snaží chránit soukromí a prosazovat důvěru, zároveň je schopen odůvodnit, vysvětlit a uplatnit náležité kroky v případech, kdy je právo na soukromí podřízeno profesním nebo zákonným požadavkům

3. Diverzita: Sociální pracovník respektuje kulturní rozmanitost (diverzitu) a v praxi uplatňuje anti-diskriminační a anti-opresivní zásady

- Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi

4. Práva, spravedlnost a ekonomický blahobyt: Sociální pracovník prosazuje lidská práva a podporuje sociální spravedlnost a ekonomický blahobyt

Sociální pracovník:

- Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námitky
- Uplatňuje principy a nároky vyplývající z lidských a občanských práv na analýzu, hodnocení a rozporování intervencí, které jsou nezákonné anebo nepřiměřené
- Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje
- V případě potřeby nastavuje nebo přímo umožňuje přístup k efektivnímu a nezávislému obhajování práv (advocacy)^[2]

5. Znalosti: Sociální pracovník uplatňuje znalosti ze sociálních věd, práva a teorie sociální práce

Sociální pracovník:

- Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe
- Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socio-ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince, a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi
- Je schopen posoudit, jakým způsobem lze použít systémové přístupy k lepšímu porozumění statutu jednotlivce v daném prostředí a využít tyto poznatky v konkrétní praxi
- Respektuje ústřední roli vztahů v životě člověka/fakt stěžejního významu vztahů v životě člověka pro lidi a klíčové koncepty citové vazby (teorie attachmentu), separace, ztráty, změny, odolnosti/zvládání (resilience).
- Rozumí různým formám újmy, jejich dopadu na jednotlivce a důsledkům pro praxi; vychází přitom z konceptů moci silných stránek, odolnosti/zvládání (resilience), zranitelnosti, rizika a odporu resistance, zmíněné poznatky aplikuje v praxi
- Disponuje znalostmi různých teorií a modelů při intervenci s jednotlivci, rodinami, skupinami a komunitami a znalostmi metod z nich odvozených, přičemž je podrobuje kritické reflexi
- Respektuje a využívá zkušenosti a znalosti uživatelů služeb, pečovatelských i odborných pracovníků, jako expertů na vlastní situaci a zkušenost

6. Kritická reflexe a analýza: Sociální pracovník aplikuje kritickou reflexi a analýzu při svém rozhodování a při zdůvodňování těchto profesionálních rozhodnutí

Sociální pracovník:

- Každodenně a účinně uplatňuje kritické uvažování a analýzu na stále složitější případy
- Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování
- Je schopen poskytnout odborná stanoviska

7. Intervence a dovednosti: Sociální pracovník uplatňuje úsudek a profesní autoritu při intervencích s jednotlivci, rodinami a komunitami s cílem podpořit jejich nezávislost, poskytnout podporu a zabraňovat případné újmě, zanedbání a zneužívání

Sociální pracovník:

- S osobami v odporu a v podobně náročných situacích komunikuje se soucitem a náležitou autoritou.
- Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.
- Je schopen efektivního budování vztahů s lidmi ve složitých životních situacích, a to jak při krátkodobé spolupráci, tak i dlouhodobě
- Shromažďuje důležité informace, které následně uplatní při tvorbě úsudku v rámci náročných intervencí i při reakci na náročné úkoly (výzvy).
- Rozvíjí různé intervence; využívá je efektivně a vyhodnocuje je v praxi

- Aktivně podporuje a iniciuje vznik komunitních skupin a sítí, včetně těch profesionálních
- Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, rozhodnutí
- Projevuje integritu a efektivní úsudek při zvažování rizik a odpovědnosti za svá rozhodnutí

8. Kontexty a organizace: Sociální pracovník se zapojuje do měnících se kontextů, které utvářejí praxi, informuje o nich a přizpůsobuje se jim. Efektivně operuje ve svých organizačních rámcích a přispívá k rozvoji služeb a organizací. Efektivně operuje v rámci vícesektorového a mezioborového partnerství a prostředí

Sociální pracovník:

- Drží krok s měnícími se kontexty na místní i celostátní úrovni. V praxi tyto změny náležitě zohledňuje
- Projevuje schopnost pracovat v rámci vlastní organizace, identifikuje se s ní a pracuje na vztahu mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi
- Neustále zkoumá a zjišťuje, jakým způsobem může organizační praxe podpořit dobrou praxi sociální práce
- Funguje v souladu s měnícími se rolemi v rámci organizace; respektuje odborné názory ostatních, váží si jich a má zájem se o nich dovídat
- Ve své roli v rámci týmu vystupuje sebejistě, snaží se o pozitivní vztah s ostatními; vychází co nejvíce z týmové práce a kolektivní podpory a přispívá k nim
- Je aktivní v rámci mezioborové a mezisektorové práce, buduje si vlastní síť a kolektivní spolupráci

9. Profesionální vedení: Sociální pracovník přejímá odpovědnost za profesionální učení a rozvoj ostatních prostřednictvím supervize, mentoringu, posudků, výzkumu, výuky, vedení a managementu

Sociální pracovník:

- Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy

5. ODBORNÁ PRAXE – TENTO PŘEDMĚT JE ŘEŠEN V KONTEXTU JINÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY (KA 5)

6. SUPERVIZE

Pojetí:

Supervize je vnímána jako jeden z nástrojů profesního a osobního růstu studentů a studentek, jako jedna z cest podpory studujících k naplnění cílových charakteristik v profilu absolventa.

Studující v dynamickém a dialogickém procesu teoretické výuky a odborné praxe vrůstá do profese sociální práce a učí se hledat vlastní identitu sociálního pracovníka v rámci multidisciplinární spolupráce.

Supervize je interaktivním prostorem k (sebe)reflexi tohoto procesu organizovaném ze strany školy. Studující získávají vlastní zkušenost se supervizí jako s jedním z klíčových prostředků systematického rozvoje odborných kompetencí v pomáhajících profesích.

Supervize může nabízet a systematicky učit nadhledu nad procesem učení. Jejím předmětem je především odborná praxe studujících, jejich vlastní zkušenost a potřeby, ale také zkušenost a potřeby druhých, které se studující učí rozpoznávat a respektovat.

Výuka supervize probíhá jednak formou teoretického výkladu, jednak formou zkušenostního učení. Teoretický výklad, který realizuje škola dle svých možností, by měl vždy předcházet praktické supervizi. Zkušenost supervize je realizována individuální nebo skupinovou formou, poskytuje ji kompetentní supervizor/-ka. Skupinová supervize probíhá v malé supervizní skupině (3-12 účastníků). Průběh supervize upravuje supervizní kontrakt.

Cíl

Cílem je umožnit studujícím zejména:

- porozumět smyslu a principům supervize v pomáhajících profesích,
- zažít proces a fungování supervize prostřednictvím reflexe a sebereflexe odborné praxe,
- učit se z vlastních zkušeností na základě svých dispozic a potřeb v souladu s profilem absolventa, potřebami oboru a organizací.

Cílové kompetence

Na základě teoretického výkladu a zkušenosti se supervizí jsou studenti a studentky vedeni k získávání těchto postojů, dovedností a znalostí:

Postoje – studující

- přijímají hodnoty a etické principy supervize,
- přijímají supervizi jako prostředek vlastního odborného růstu,
- jsou otevření aktivně a odpovědně využívat další prostředky profesního rozvoje.

Znalosti – studující

- umí vysvětlit, co je supervize,
- znají hodnoty, cíle, funkce a formy supervize,
- znají etický kodex supervize,
- mají základní znalosti o způsobu vyjednávání supervize,
- znají smysl, cíl a základní prvky supervizního kontraktu,
- znají možnosti a rizika supervize,
- rozumí supervizi jako součásti profese sociální práce,
- znají možnosti dalšího vzdělávání v supervizi.

Dovednosti – studující se učí

- spolupracovat při vytváření supervizního kontraktu,
- formulovat vlastní cíle supervize pod vedením supervizora /-ky
- pracovat pod vedením supervizora /-ky na splnění cíle supervize,
- aktivně spolupracovat v supervizní skupině,
- nalézat situace a témata, s kterými přichází do supervize,
- využívat reflexi, hodnocení a získanou zpětnou vazbu pro svůj profesní a osobní růst,
- využívat supervizi pro vyrovnávání se s náročnými situacemi na praxi,
- poskytovat hodnocení a zpětnou vazbu supervizorovi /-ce a supervizní skupině,

Studující umí vypracovat záznam ze supervize včetně vlastní reflexe.

Podmínky:

Supervizoři

- - jsou absolventi výcviku v supervizi v rozsahu minimálně 150 hodin,
- znají systém vzdělávání v sociální práci ve škole,
- chápou účel supervize v rámci školní výuky a její návaznost na výkon odborné praxe,
- mají zkušenosti z vlastní supervize,
- umí navázat dobrý vztah se studujícími, vést je a podporovat jejich učení.

Supervizor/-ka respektuje vzdělávací cíle školy a v jejich rámci vyjednává konkrétní cíle supervize se studujícími. Supervizor/-ka pracuje podle vyjednaného kontraktu, posiluje a rozvíjí odborné schopnosti studujících a podněcuje kvalitu jejich práce. Kontrakt pravidelně reviduje a aktualizuje na základě jednání se smluvními partnery, podle hodnocení dosavadního procesu a podle měnících se potřeb studentů. Ve své práci dodržuje etické principy supervize.

Formy a harmonogram supervize (v souladu s harmonogramem odborné praxe), doplněný dalšími formami podpory učení studujících, určí škola samostatně. Pro splnění minimálního standardu supervize je klíčové, aby škola zajistila zkušenost se supervizí všem studujícím. Škola může akceptovat, že studující získal tuto zkušenost jinde – v případě, že zažil podmínky a metody supervizní práce v kontextu vlastního učení a zkušeností získaných v průběhu odborné praxe.

Doporučení pro dobrou praxi (není vyžadováno minimálním standardem)

Supervize je jednou z forem odborného provázení a podpory studujících při odborné činnosti. K tomu, aby studující zažili proces a fungování supervize je žádoucí, aby se v jedinečné dynamice malé stálé skupiny zúčastnili minimálně 10 hodin supervize. Studující by měli mít možnost vetovat své zařazení do určité supervizní skupiny nebo k určitému supervizorovi, pokud existuje důvodné podezření, že by nemohli v nastaveném rámci přiměřeně předkládat a sdílet svoje názory a zkušenosti (např. tu již předem existují výrazné negativní zkušenosti se vztahy k některým členům skupiny nebo k supervizorovi). V takovém případě však musí aktivně spolupracovat se školou na vytvoření alternativní přijatelné možnosti (supervize v jiné skupině či na pracovišti praxe) a přicházet s vlastními návrhy.

Supervizi je vhodné doplnit i dalšími formami podpory, reflexe a individualizovaného učení, které přispívají k dorůstání studujících do role pomáhajících pracovníků. Jsou jimi zejména:

- učení nápodobou pod odborným vedením na pracovištích, kde studující vykonává odbornou činnost,
- individuální i skupinový tutoring,
- metodické vedení,
- kolegiální a vrstevnická podpora a interaktivní učení ve skupině,
- kazuistické semináře

Kontextualizované oborové kompetence pro předmět Metody sociálního výzkumu dle BASW

- Účastní se pravidelné supervize, aby dosáhl efektivnosti praxe, reflexe a karierního rozvoje.
- Uvědomuje si význam profesionality v náročných situacích.
- Rozpoznává obtíže spojené s pracovním vytížením. Uvědomuje si význam podpory při pracovním vytížení.
- Uvědomuje si důležitost zachovávání osobních / profesních mezí v náročných situacích
- Dokáže rozpoznat vlastní síly jako součást své intervence.
- Umí objektivně vyhodnotit vlastní profesní limity. Uvědomuje si důležitost budování sítě interních a externích kolegů pro význam podpory.
- Dokáže identifikovat vlastní potřeby v oblasti dalšího vzdělávání.
- Umí objektivně vyhodnotit oblasti podpory a umí zasáhnout v situacích, které to vyžadují s cílem celkové pohody (well-beingu).
- Dovede formulovat a rozlišit vhodnou etickou argumentaci, v otázkách práv a nároků
- Pomocí supervize dokáže rozpoznat vlastní i cizí hodnoty a jejich vliv na profesionální praxi.
- Pomocí supervize dokáže rozpoznat protichůdné hodnoty a etická dilemata.
- Uvědomuje si jedinečnost každého člověka a uplatňuje své zkušenosti v praxi prostřednictvím supervize.
- Umí být vůči své osobě kritický a umí zacházet se svou mocenskou pozicí vůči klientům, kolegům.
- Má teoretické i praktické poznatky z oblasti supervize. Uplatňuje své znalosti supervize v praxi. Umí využít v praxi nové poznatky získané v supervizním kontraktu a nahlížet komplexně na aktuální problémy.
- Umí uplatňovat své kritické myšlení u problémových a složitých případů.
- Dokáže vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.
- Dokáže efektivně budovat vztahy s lidmi ve složitých životních situacích.
- Aktivně si prohlubuje své odborné znalosti. Využívá při své práci s klientem jednu nebo dvě metody práce a aktivně si prohlubuje znalosti v této oblasti.
- Dovede měnit metody práce a přístup ke klientovi, pokud nedochází k pozitivní změně.
- Dokáže sdílet informace o případu přiměřeným a vhodným způsobem.
- Je schopen vhodně zacházet se svou autoritou.
- Dokáže respektovat své kolegy, jejich odborné názory a projevuje o ně zájem.
- Umí spolupracovat se svými kolegy a budovat s nimi pozitivní vztah. Dokáže pracovat v týmu.
- Svým chováním je inspirací pro své kolegy, dokáže prezentovat své případy a zkušenosti před kolegy.

7. METODY A TECHNIKY SOCIÁLNÍHO VÝZKUMU

Pojetí

V rámci výuky předmětu Metody a techniky sociálního výzkumu se studenti seznamují s možnostmi zachycení sociální reality, způsoby získávání, zpracování a interpretace informací potřebných pro výkon

Vytvořeno v projektu „Inovace VOV_pedagogicko-sociální oblast“
CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_041/0008052”

práce sociálního pracovníka. Vzhledem k charakteristice předmětu by výuka měla být rozdělena na teoretickou (přednáškovou) část a praktickou část, ve které se studenti v rámci cvičení seznámí s realizací vybrané výzkumné procedury.

Cíl výuky

Cílem výuky je umožnit studentu získat orientaci v základních metodologických přístupech k sociální realitě, jednotlivých procedurách a technikách výzkumu, znát jejich výpovědní limity a umět prezentovat a využít získané poznatky.

Cílové kompetence

Znalosti

Student zná:

- Různé zdroje dat využitelné v oblasti sociální práce.
- Základní metodologické přístupy, použití kvalitativního a kvantitativního výzkumu, výhody a nevýhody jednotlivých přístupů.
- Etické problémy výzkumu.
- Způsob zpracování projektu výzkumu.
- Etapy kvantitativního a kvalitativního výzkumu. Principy indukce a dedukce.
- Druhy hypotéz a jejich funkci.
- Způsoby výběru vzorku, problém reprezentativnosti.
- Základní techniky sběru dat, stavbu rozhovoru a dotazníku.
- Problém zkreslení v jednotlivých etapách výzkumu.
- Principy validity a reliability.
- Principy kategorizace a pozorování.

Dovednosti

- Definovat výzkumný problém.
- Stanovit hypotézy a provést operacionalizaci.
- Určit vhodnou techniku sběru dat výzkumu podle výzkumného problému.
- Formulovat otázky v dotazníkovém šetření.
- Použít základní techniky statistického zpracování dat pomocí výpočetní techniky.
- Prezentovat získané poznatky.
- Sebrat data metodou pozorování, rozhovoru.

Doporučení pro výuku:

V rámci minimálního standardu uvádět minimální hodinovou dotaci a kvalifikaci vyučujícího.

Pro naplnění uvedeného se považuje za minimální hodinový rozsah 2 semestry po 2 hodinách výuky s tím, že polovina by měla být formou seminářů a u vyučujícího prokazatelná zkušenost z realizace reprezentativního šetření a realizace kvalitativního šetření (nejlépe formou publikace výsledků výzkumu).

Kontextualizované oborové kompetence pro předmět Metody sociálního výzkumu dle BASW

- Ví, jakou má výzkum roli v oboru a že tvoří nedílnou součást požadavků kladených na výkon profese sociálního pracovníka stanovených regulační autoritou.
- Umí použít výsledky výzkumu, aby ukázal, jak profese přispívá k řešení společenských problémů v měnící se společnosti.
- Umí využít výzkumu k identifikaci problému s nekvalitní praxí a pomocí výsledků výzkumu navrhnout řešení, a to jak na úrovni organizace, tak v jiných institucích a systémech.
- Dovede formulovat a rozlišit argumenty založené na důkazech (evidence-based) při řešení eticky nejasných situací.
- Pomocí výzkumu dokáže rozpoznat vlastní i cizí hodnoty a jejich vliv na profesionální praxi
- Pomocí výzkumu dokáže rozpoznat diskriminační praktiky a umí na základě výsledků výzkumu argumentovat.
- Pomocí výzkumu umí zhodnotit intervence, které jsou nezákonné nebo nepřiměřené a umí použít argumenty založené na důkazech.
- Pomocí výzkumu dokáže identifikovat odlišné potřeby a perspektivy zainteresovaných subjektů.
- Ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívá nové poznatky z výzkumu aktuální praxe.
- Dokáže pojmenovat přínos výzkumu pro obor a ví, jak může poznatky z výzkumů využít pro svou praxi.
- Rozumí a umí použít výzkumné metody a je schopen ohodnotit kvalitu jejich používání.
- Umí využít výzkumné metody pro získání informací o zkušenostech a znalostech uživatelů, pečujících i odborníků.
- Umí nalézt, zhodnotit a využít informace a znalosti z různých zdrojů a použít je pro své profesionální rozhodnutí.
- Umí vyhodnotit kvalitu informací a možných vysvětlení, aby mohl podložit řádně své rozhodnutí.
- Umí objektivně vyhodnotit situace či sociální problémy a pomocí kvalitních zdrojů a informací poskytnout odborné stanovisko.
- Umí poskytnout informace a vysvětlení pro způsob tvorby svých argumentů.
- Umí nalézt, analyzovat a prezentovat informace a vysvětlení svých argumentů při řešení náročných intervencí či úkolů.
- Umí využít výzkum pro zhodnocení intervencí a umí výsledky zhodnocení využít pro rozvoj praxe.
- Umí systematicky sledovat a hodnotit intervence a využít poznatky pro návrh změny.
- Umí psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, úsudky rozhodnutí
- Umí systematicky analyzovat informace pro identifikaci rizik v praxi.
- Umí získat kvalitní informace o vývoji ve společnosti a společenských problémech na místní a celostátní úrovni a využít tyto informace pro rozvoj své praxe.
- Umí využít sociální výzkum pro analýzu organizační praxe a pomocí výsledků založených na důkazech rozvíjet praxi.
- Umí využít výsledků výzkumu a kvalitních zdrojů pro rozvoj dalších odborníků

8. ÚVOD DO PRÁVNÍ TEORIE A PRAXE

Pojetí

Právo je jednou ze základních součástí standardu vzdělávání v sociální práci. Obsahem předmětu jsou vybrané kapitoly z veřejného a soukromého práva a práva EU. Oblast veřejného práva je zaměřena zejména na právo ústavní, správní a trestní. Výklad z oblasti soukromého práva je zaměřen na právo občanské, rodinné a pracovní. Kapitoly z práva EU seznamují se základními zásadami právního systému EU. Zvláštní místo zaujímá problematika práva sociálního zabezpečení.

Doporučeny jsou k praxi orientované přednášky s případovou analýzou. Jednotlivá témata je třeba přizpůsobit tak, aby si studenti mohli prostřednictvím praktické diskuse a řešením konkrétních příkladů z právě probíraných oblastí práva nové poznatky lépe osvojit a získávat tak zároveň nezbytné dovednosti ve smyslu schopnosti aplikace právních poznatků do praxe.

Cíl výuky

Zprostředkovat studentovi poznatky umožňující mu získat nejen základní orientaci v právním systému a nejdůležitějších právních předpisech, včetně práva EU, ale zároveň formovat jeho schopnost tyto poznatky uplatnit při výkonu sociální práce i v občanském životě. Spolu s tím má předmět právo seznámit studenty s legislativním a institucionálním kontextem výkonu sociální práce.

Cílové kompetence

Znalosti – student zná a chápe:

- principy právního státu
- základní pojmy teorie práva
- ústavní pořádek ČR
- strukturu právního řádu ČR
- uspořádání státní správy a samosprávy v podmínkách ČR
- správní proces
- problematiku cizinců a azylantů
- základní pojmy občanského práva hmotného
- problematiku ochrany osobnosti
- věcná práva, závazková práva, dědění a náhradu škody
- základní pojmy, zásady a průběh občanského soudního řízení
- základní pojmy, prameny a principy rodinného práva
- právní úpravu manželství a náhradní rodinné péče
- sociálně-právní ochranu dítěte
- právní úpravu individuálního a kolektivního pracovního práva a otázek zaměstnanosti
- základní pojmy, prvky a znaky trestního práva hmotného
- vybrané skutkové podstaty trestných činů
- zásady trestního řízení, jeho průběh
- základní pojmy, systém a členění sociálního zabezpečení v ČR
- organizaci a řízení sociálního zabezpečení
- financování sociálního zabezpečení v zemích EU
- základy práva a členění institucí v rámci EU

Dovednosti – student dokáže, je schopen, umí:

- objasnit fungování státu a respektovat kompetence příslušných orgánů
- vysvětlit dělbu moci, legislativní proces
- analyzovat právní normu a právní vztah
- aplikovat právní normy na konkrétní případy
- jednat v duchu správního řízení, respektovat správní řád
- objasnit rozhodnutí správního soudnictví
- v praxi rozlišovat poslání a kompetence státní správy a samosprávy
- brát při práci s klienty ohled na státní občanství v právním kontextu
- aplikovat právní normy na problematiku cizinců a uprchlíků
- napomáhat uplatňování občanského práva
- prakticky používat znalosti z dědického práva
- sepsat jednodušší žalobu
- adekvátně využívat nástrojů rodinného práva, včetně sociálně-právní ochrany
- aplikovat základní nástroje trestního práva
- adekvátně spolupracovat v rámci subsystémů řízení sociálního zabezpečení

Kontextualizace oborových kompetencí dle BASW:

- Rozpozná nesprávnou aplikaci příslušných právních norem ve své profesní praxi a navrhuje vhodná řešení.
- Při řešení etických dilemat ve své profesní praxi uplatňuje zákonné normy včetně těch upravujících základní práva a svobody.
- Za pomoci znalosti právních norem vnímá důležitost propojení praxe s postupy respektujícími práva jedinců na vlastní řešení, jsou-li v souladu s právní úpravou.
- Vnímá důležitost ochrany soukromí jedince a rozpozná situace, kdy je toto právo limitováno zákonnými a profesními požadavky.
- Zná antidiskriminační legislativu a umí ji využívat ve své profesi.
- Využívá právní nástroje k prosazování práv klientů, včetně těch marginalizovaných.
- Umí aplikovat na konkrétní případy relevantní právní normy a dbá u toho na uplatňování autonomie klientů
- Orientuje se v problematice ochrany lidských práv.
- Dokáže identifikovat vzájemně si konkurující práva a posoudit jejich vzájemné postavení.
- Umí objasnit fungování státu a zná kompetence jeho orgánů, včetně samosprávných, tak, aby lidem dokázal pomoci najít vhodné řešení jejich situace.
- Orientuje se v různých možnostech ochrany práv.
- Má orientaci v relevantních právních oborech, včetně odborné terminologie.
- Dokáže se orientovat v právních předpisech a odborné literatuře a získávat relevantní informace.
- Svoji argumentaci dokáže opřít o odborná stanoviska a příslušnou právní úpravu.
- Vnímá a rozumí organizační struktuře u svého zaměstnavatele, resp. spolupracujícího subjektu. A ví, kdy využít právní konzultaci.

9. SOCIÁLNÍ POLITIKA

Pojetí

Sociální práce jako praktická aktivita je realizována v konkrétních historických, sociálních, kulturních, materiálních a politických (ideologických) podmínkách té které země a pod stejnými vlivy se rozvíjí i sociální politika. Ta vymezuje akční pole sociální práce a podmínky, za kterých může (případně i musí) ve společnosti operovat. Tomu odpovídá skutečnost, že studijní předmět Sociální politika je jedním z pilířů studia oboru Sociální práce. Její prezentace studujícím nemá být pouhou sbírkou pouček nebo jednoduchých doporučení.

Cíl výuky

Cílem disciplíny je, aby si studující uvědomili šíři sociální reality, která je sociální politikou ovlivňovaná, a funkce, které sociální politika má. Aby poznali sociální politiku jako vědu i jako obor praktické činnosti a uvědomili si, jak sociální politika ovlivňuje sociální pracovníky v jejich práci a klienty sociální práce v jejich každodenním životě.

Absolvent/ka nabude v disciplíně dále uvedeného minimálního penza znalostí a dovedností, které umožňuje profesionálně řešit dilemata a situace vyplývající z účasti sociálního pracovníka a jeho klientů v systému sociální politiky.

Cílové kompetence

Znalosti (studující zná a rozumí následujícím okruhům vědomostí):

- různá vymezení pojmu sociální politika a jejich dopad na pojetí sociální politiky v konkrétních sociokulturních podmínkách;
- základní pojmy spojované s teorií a praxí sociální politiky;
- vztah sociální politiky k jiným vědním oborům;
- funkce sociální politiky;
- principy tvorby sociální politiky, cíle sociální politiky;
- aktéři sociální politiky;
- nástroje sociální politiky;
- typy sociální politiky a související ideologie, které jsou jejich podkladem;
- procesy formování sociální politiky na jednotlivých úrovních řízení;
- efekty sociální politiky;
- vymezení, vývoj a typy sociálního státu, aktuální problémy sociálního státu – příčiny, důsledky a alternativy řešení;
- historie sociální politiky, vývoj a tradice sociální politiky na území České republiky;
- sociální politika Evropské unie;
- základní subpolitiky současné sociální politiky s důrazem na jejich realizaci v ČR, kterými jsou zejména politika sociálního zabezpečení, politika zaměstnanosti, zdravotní politika, vzdělávací politika, politika bydlení, rodinná politika.

Dovednosti (studující dokáže, je schopen, umí):

- objasnit základní pojmy a souvislosti sociální politiky;
- vyhledávat poznatky vztahující se k teorii sociální politiky publikované v různých zdrojích, se získanými informacemi kriticky a tvořivě pracovat;
- kriticky promýšlet základní témata sociální politiky, analyzovat je;
- aplikovat získané znalosti v praxi sociální práce;
- aktivně přispívat k procesům tvorby sociální politiky (zejména v lokálním měřítku);
- pracovat se základními legislativními normami jednotlivých subpolitik české sociální politiky a aplikovat je v praxi sociální práce.

Kompetence vyplývající z reflexe Minimálního standardu skrze Kompetenční rámec dle BASW

- 1. Profesionalita: Sociální pracovník se identifikuje a chová jako profesionál a odborník a neustále usiluje o svůj profesní rozvoj
- 1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů
- 1.11 Upozorňuje na problémy s nekvalitní praxí a řeší je, a to jak na úrovni organizace, tak i celkově nezávisle dle potřeby.
- 2. Hodnoty a etické principy: Uplatňuje etické principy a hodnoty sociální práce k vedení profesionální praxe
- 2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.
- 2.5 Zajistí, aby byla praxe řádně podložena politikou, postupy a pravidly chování (kodexem), které prosazují/respektují práva jednotlivců na určení vlastních řešení a podporují potřebné dovednosti vedoucí k těmto řešením. Rozpozná, jak a kdy může být seburčení omezováno (např. zákonem)
- 3. Diverzita: Sociální pracovník respektuje kulturní rozmanitost diverzitu a v praxi uplatňuje anti-diskriminační a anti-opresivní zásady
- 3.1 Respektuje složitost identity a rozmanitost zkušeností, tento postoj uplatňuje v praxi
- 4. Práva, spravedlnost a ekonomický blahobyt: Sociální pracovník prosazuje lidská práva a podporuje sociální spravedlnost a ekonomický blahobyt
- 4.1 Každodenně do své praxe zapojuje principy a nároky na sociální spravedlnost, sociální inkluzi a rovnost. S náležitou podporou zvažuje, kdy a jakým způsobem je zapotřebí vznášet námítky
- 4.5 Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, které mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám), při této činnosti je také náležitě podporuje
- 4.6 V případě potřeby nastavuje nebo přímo umožňuje přístup k efektivnímu a nezávislému obhajování práv (advocacy)
- 5. Znalosti: Sociální pracovník: Uplatňuje znalosti ze sociálních věd, práva a teorie sociální práce
- 5.4 Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socio-ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince, a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi
- 5.7 Rozumí různým formám újmy, jejich dopadu na jednotlivce a důsledkům pro praxi; vychází přitom z konceptů moci silných stránek, odolnosti/zvládání (resilience), zranitelnosti, rizika a odporu resistance, zmíněné poznatky aplikuje v praxi
- 5.9 Kriticky nahlíží politiku sociálního zabezpečení, její vývoj, realizaci a dopad na jednotlivce, sociální práci, ostatní profese a mezisektorovou (meziagenturní) práci.
- 6. Kritická reflexe a analýza – Sociální pracovník aplikuje kritickou reflexi a analýzu při svém rozhodování a při zdůvodňování těchto profesionálních rozhodnutí

- 6.2 Vychází z široké škály doložených zdrojů, z nichž získává informace pro své rozhodování
- 7. Intervence a dovednosti: Sociální pracovník uplatňuje úsudek a profesní autoritu při intervencích s jednotlivci, rodinami a komunitami s cílem podpořit jejich nezávislost, poskytnout podporu a zabraňovat případné újmě, zanedbání a zneužívání
- 7.2 Je schopen vysvětlit své argumenty, úsudky a rozhodnutí.
- 8. Kontexty a organizace: Sociální pracovník se zapojuje do měnících se kontextů, které utvářejí praxi, informuje o nich a přizpůsobuje se jim. Efektivně operuje ve svých organizačních rámcích a přispívá k rozvoji služeb a organizací. Efektivně operuje v rámci vícesektorového a mezioborového partnerství a prostředí
- 8.1 Drží krok s měnícími se kontexty na místní i celostátní úrovni. V praxi tyto změny náležitě zohledňuje
- 8.2 Projevuje schopnost pracovat v rámci vlastní organizace, identifikuje se s ní a pracuje na vztahu mezi organizací, praxí a širšími proměnlivými souvislostmi
- 8.4 Neustále zkoumá a zjišťuje, jakým způsobem může organizační praxe podpořit dobrou praxi sociální práce
- 9. Profesionální vedení: Sociální pracovník přejímá odpovědnost za profesionální učení a rozvoj ostatních prostřednictvím supervize, mentoringu, posudků, výzkumu, výuky, vedení a managementu
- 9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy
- 9.2 Přispívá k učení druhých

10. SOCIÁLNÍ PATOLOGIE

Pojetí

Předmět Sociální patologie (Sociální deviace) patří mezi disciplíny, které tvoří základ odborné přípravy sociálních pracovníků. Týká se sociálních jevů, chování a jednání narušujících a ohrožujících sociální fungování jednotlivců, skupin a celé společnosti, a jsou tak předmětem zájmu sociální práce a sociální politiky. Obecná část předmětu je zaměřena na základní pojmy a souvislosti a teorie sociálních deviací, zvláštní část na jednotlivé sociální deviace a sociálně patologické jevy.

Cíl výuky

Získat přehled o sociálních deviacích a sociálně patologických jevech, znát jejich důsledky, porozumět jejich příčinám a znát možnosti prevence.

Cílové kompetence

Znalosti

Obecná část předmětu zajišťuje, že student:

- umí definovat a rozumí pojmům – sociální deviace, sociálně patologický jev
- chápe absolutní a relativní platnost sociálních norem
- umí aplikovat normativní a reaktivní pojetí sociálních deviací
- zná biologické, psychologické a sociologické příčiny (teorie) vzniku sociálních deviací a chápe jejich vzájemné interakce

Zvláštní část předmětu zajišťuje, že student zná vybrané sociální deviace a sociálněpatologické jevy, jejich strukturu, dynamiku, příčiny, důsledky a možnost prevence vč. organizací a institucí, které ji zajišťují.

Jde zejména o tyto jevy:

- kriminalita
- násilí, zejm. domácí násilí, násilí na dětech a starých lidech, šikana
- závislosti (např. látkové – nelátkové)
- bezdomovectví
- prostituce
- rasismus, nacionalismus, interetnické konflikty
- sekty, extremismus a terorismus
- sebevražedné jednání

Dovednosti

Student dovede

- rozpoznat strukturu, důsledky sociálněpatologických jevů a identifikovat možnosti jejich institucionální prevence
- vyhledávat a využívat prameny odborné literatury a klíčové informační zdroje v oblasti sociálněpatologických jevů

Kontextualizované oborové kompetence pro předmět Sociální patologie dle BASW

- Je si vědom toho, jakou má sociální patologie roli v oboru sociální práce a že tvoří nedílnou součást požadavků kladených na výkon profese sociálního pracovníka stanovených regulační autoritou.
- Umí použít informace ze sociální patologie k tomu, aby ukázal, jak profese přispívá k řešení společenských problémů v měnící se společnosti.
- Umí využívat supervizi k reflexi efektivnosti své práce a svého kariérního rozvoje
- Dokáže identifikovat náročné situace a pojmenovat jejich vliv na profesionalitu
- Dokáže identifikovat situace pracovního vyčerpání u jednotlivých skupin sociální patologie a oblasti vyžadující oporu
- Dokáže pojmenovat osobní a profesní meze náročných situací cílových skupin sociální patologie
- Umí hledat zdroje vlastních sil a možností v intervencích (ve spolupráci s odbornými praxemi)
- Umí objektivně vyhodnotit vlastní profesní limity a mezery ve znalostech, rozumí důležitosti interní a externí spolupráce v oblastech podpory (ve spolupráci s odbornou praxí)
- Dokáže identifikovat své aktuální potřeby dalšího profesního rozvoje v oblasti sociální patologie (ve spolupráci se supervizí a odbornou praxí)
- Dokáže využít poznatků ze sociální patologie k etické argumentaci, v oblasti práv a nároků
- Umí hledat etická dilemata v praxi sociální patologie
- Pomocí sociální patologie umí pojmenovat důležitost propojení praxe s politikou, postupy a pravidly chování a zákonnými normami
- Ví, jakou má roli vlastní identita, rozmanitost zkušeností s ohledem na odbornou praxi

- Pomocí poznatků ze sociální patologie dokáže rozpoznat diskriminační praktiky a umí na základě informací ze sociální patologie argumentovat
- Rozumí významu kritické reflexe, významu profesní role ve vztahu k ostatním lidem
- Pomocí sociální patologie rozumí významu zapojení do praxe principů sociální spravedlnosti, sociální inkluze a rovnost
- Umí hledat a zvažovat různá řešení, které mohou posílit ekonomickou situaci klientů zasažených/ohrožených sociálně-patologickými jevy
- Ke kritickému nahlížení aktuálních problémů využívá nové poznatky ze sociální patologie aktuální praxe.
- Ví, jakou mají roli praktické znalosti z oblasti poznatků vývoje jedince v předmětu sociální patologie
- Umí objektivně vyhodnotit krátkodobý a dlouhodobý dopad socio-ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, individuální přístup ke klientům jednotlivých témat sociální patologie
- Umí nalézt a zhodnotit využití systémových přístupů k lepšímu porozumění jedinci v daném prostředí. Využívá poznatky ze sociální patologie
- Umí vyhodnotit význam vztahů, separace, ztráty a změny v životě člověka. Využívá poznatky ze sociální patologie
- Rozumí významu a různým formám pojmu újma, jejich dopadu na jedince. Rozumí významu konceptů silných stránek, zranitelnosti, rizik u jedinců jednotlivých témat sociální patologie.
- Využívá poznatky ze sociální patologie
 - Umí objektivně vyhodnotit rizikové situace a poskytnout odborné stanovisko/pomoc
 - Umí pracovat s odbornými informacemi a zdroji
 - Je schopen se v problematice rychle zorientovat a poskytnout kvalifikované stanovisko
 - Je schopen porozumění, empatie, umí si stanovit hranice, limity
 - Umí obhájit své argumenty a rozhodnutí, která jsou založená na racionálním úsudku
 - Umí pracovat s důležitými zdroji informací a je schopen jich využít v praxi při řešení náročných situací
 - Je schopen racionálního úsudku při rozhodování za předpokladu využití všech dostupných informací
- Umí zvolit vhodnou metodu intervence
- Celoživotně se sebevzdělává a získané informace, dovednosti, zkušenosti umí uplatnit v praxi
- Umí se racionálně rozhodnout a radikálně situaci řešit
- Umí písemně zpracovávat veškerou dokumentaci
- Je schopen diskrétního postoje ke sdíleným informacím, je schopen stanovit hranice osobní zaangažovanosti
- Umí zpracovat plány/programy zaměřené na prevenci rizik, ohrožení a nepředvídatelných situací
- Je schopen si získat autoritu a vhodně s ní zacházet
- Je schopen předcházet rizikům, definovat případná ohrožení a za svá rozhodnutí nést odpovědnost
- Umí vyhodnotit možná rizika, analyzovat je a zpracovat programy/plány pro jejich prevenci
- Umí se přizpůsobit změnám ve společnosti a flexibilně na ně reagovat. Umí tyto změny využít pro rozvoj praxe
- Je si vědom důležitosti své organizace, identifikuje se s ní a podílí se na spolupráci v širších souvislostech
- Je schopen flexibility, kreativity a týmové a multidisciplinární spolupráce v rámci dobré praxe
- Dokáže respektovat nadřízené, odborné rady a názory svých kolegů a operativně reaguje na nové změny v rámci organizace

- Umí pracovat v rámci multidisciplinárních týmů a orientuje se v obsahové náplni ostatních oborů
- Je schopen iniciativně rozvíjet inovativní metody dobré praxe
- Svým chováním a jednáním umí jít příkladem druhým. Umí podpořit, na základě svých znalostí a zkušeností, po odborné stránce

11. MENŠINOVÉ SKUPINY

Pojetí

Tato disciplína rozšiřuje základní koncepty sociální práce o znalosti a dovednosti pro lepší pochopení a orientaci v sociálních problémech vyplývajících z postavení menšin a vzájemných vztahů s majoritou v současné etnicky a kulturně rozmanité společnosti. Tím pomáhá studentům hledat a aplikovat vhodné způsoby sociální intervence přinášející pozitivní interkulturní vývoj.

Cíl výuky

Účelem je vést studenty k pochopení a respektování kulturní rozmanitosti, k osvojení si přístupů sociální práce s menšinami a tím je připravit na sociální práci s různými sociokulturními skupinami a také „většinou“.

Cílové kompetence

Znalosti

- zná a rozumí základním pojmům souvisejícím se sociální prací s menšinami (např. menšina, kultura, kulturní relativismus, multikulturalismus, interkulturalita, akulturační strategie, identita, xenofobie – rasismus – diskriminace, předsudek – postoj, sociální exkluze a inkluze)
- zná zásadní právní dokumenty a instituce v této oblasti
- zná základní sociokulturní charakteristiky hlavních etnických menšin ČR

Dovednosti

- je schopen rozpoznat a reflektovat své zásadní kulturní postoje a jejich důsledky pro sociální práci s klientem v menšinovém postavení
- umí reflektovat a eliminovat mocenské aspekty v polaritě menšina vs. většina
- chápe menšinovost jako relativní pojem, který se týká každého jednotlivce ve společnosti
- dovede účelně využívat znalostí o sociokulturních charakteristikách menšiny v komunikaci s jejími příslušníky
- umí vhodně aplikovat přístupy sociální práce s menšinami

Doporučení pro výuku

Uvedený výčet znalostí a dovedností může být vyučován v několika předmětech podle zaměření studijního oboru. Stěžejní důraz by měl být kladen na menšiny etnické, ale doporučujeme látku rozšířit i o další menšiny.

Obsah tohoto standardu se doporučuje osvojovat zejména prostřednictvím seminářů a interaktivního způsobu výuky, popř. i besedou se zástupci menšin a exkurzí v organizaci pracující s touto cílovou skupinou.

Doporučuje se, aby přednášející měl osobní praktickou zkušenost s výkonem sociální práce s menšinami, a také měl možnost neustále zvyšovat své kompetence účastí na vzdělávacích kurzech, stážích apod.

Kontextualizované oborové kompetence pro předmět Menšiny dle BASW

- Je si vědom své profesní role, z které vstupuje do profesních vztahů a náročných situací.
- Při vstupu do profesních vztahů s klienty v menšinovém postavení udržuje profesní vztah. Během spolupráce i při ukončování vztahu umí vyvažovat osobní/ profesní meze i ve stále náročnějších situacích.
- Umí se orientovat v zákonné legislativě a příslušných institucích, tak, aby znalost uměl účinně a adekvátně využít při etické argumentaci i v konfrontaci se zainteresovanými subjekty v otázkách práv a nároků klienta v menšinovém postavení. Uplatňuje při jednání vždy pravdivé informace, snaží se ověřovat zdroje a aktuální platnost těchto informací.
- Umí zaujmout a diskutovat stanovisko v otázkách protichůdných hodnot a etických dilemat zejména v souvislosti s důsledky mechanismů vylučování menšin, při střetu hodnot osob s jiným sociokulturním prostředím.
- Vytváří prostor pro projevení jedinečnosti založené na individuální zkušenosti a identitě.
- Umí identifikovat situace a mechanismy, prostřednictvím kterých může dojít k diskriminaci a vylučování jedinců ze společnosti odepřením možnosti uplatnění svých práv a dokáže intervenovat prostřednictvím vyjednávání, uplatněním příslušné legislativy a osvětovou aktivitou tak, aby diskriminaci / vylučování jedinců ze společnosti eliminoval, popř. negativní praxi zcela zabránil.
- Je obeznámen se základními principy a nároky na sociální spravedlnost, inkluzi a rovnost, je v praxi k těmto aspektům vnímavý a snaží se o jejich aktivní uplatňování za využití prvků dostupných systémových opatření a přístupů v sociální práci.
- Dokáže identifikovat situace, kde je výklad práva nepřiměřený a/ nebo nespravedlivý ve vztahu k menšinovému postavení klienta, případně v souvislosti s jeho sociálním vyloučením a uplatňování jeho autonomie a sebeurčení. Dokáže každodenně reflektovat a uplatňovat právo na ochranu a prosazování nároků všech lidí.
- Zná principy a nároky vyplývající z lidských a občanských práv, včetně práv národnostních menšin a jejich optikou nahlíží na realizované intervence, které podrobuje analýze a hodnocení a v případě nesouladu s příslušnou legislativou je rozporuje.
- Umožňuje lidem zvažovat a realizovat různá řešení, která mohou posílit jejich ekonomickou situaci (přístup ke vzdělání, práci, bydlení, zdravotním službám a sociálním dávkám) s ohledem na jejich sociokulturní zázemí, při této činnosti je také náležitě podporuje.
- Porozumí systémovým přístupům, které uplatňuje v praxi při práci s klientem.
- Orientuje se v teoriích a modelech využitelných pro práci s jednotlivcem i s různými sociálními skupinami.
- Orientuje se v aktuálních sociálně politických opatřeních a kriticky nahlíží na politiku sociálního zabezpečení, její vývoj, realizaci a dopad na jednotlivce, sociální práci, ostatní profese

a mezisektorovou (meziagenturní) práci s ohledem na situaci menšin/ situaci sociálně vyloučených osob.

- Dokáže se zorientovat ve složitějších případech zahrnujících zejména mnoho problémovost klienta s ohledem na jeho nestabilní situaci případně jiné sociokulturní zázemí.
- Informace pro své rozhodování neustále kriticky nahlíží a ověřuje, vyhledává je ve více zdrojích, zjišťuje jejich aktuálnost a platnost.
- Dokáže se kvalifikovaně a objektivně vyjádřit k problematice menšin a sociálně vyloučených.
- Umí rozpoznat osoby v odporu, vyslechnout je, zanalyzovat situaci (zjistit možné bariéry a příčiny odporu) a nabídnout možnosti dalšího postupu.
- Umí vysvětlit své uvažování o situaci a následný návrh postupu svým klientům (příslušníkům menšin/ sociálně vyloučeným) a zároveň argumentovat svá stanoviska veřejnosti (majoritě).
- Umí si vybudovat a udržet důvěru v profesním vztahu s lidmi ve složitých životních situacích, umí s respektem a empatií jednat také v jejich přirozeném prostředí a dokáže překonat potencionální bariéru jiného kulturního zázemí.
- Je schopen psát písemné reporty, zprávy, zaznamenat analýzy, rozhodnutí za využití přesných pojmenování a faktů tak, aby vyzněly korektně a objektivně a nepoškodily tak případně klienty z řad menšiny/ sociálně vyloučených osob.
- Je aktivní v rámci mezioborové a mezisektorové práce zejména na platformách zabývajících se menšinami a sociálně vyloučenými, buduje vlastní síť a kolektivní spolupráci.
- Přispívá k učení druhých prostřednictvím demonstrace tolerantního postoje a respektu k příslušníkům menšin i identitě jedince bez ohledu na příslušnost k etnické menšině.

12. ZDRAVÍ A NEMOC

Pojetí

Předmět zdravotní nauky se zaměřuje na pochopení člověka jako biopsychosociální jednotky, zaměřuje se na vnímání člověka v kontextu se sociálním a přírodním prostředím, přičemž neopomíná ani otázku primární, sekundární i terciární prevence.

K naplnění tohoto cíle jsou doporučena témata z oblasti základů anatomie, fyziologie a patofyziologie, hygieny a epidemiologie, psychiatrie, multifaktoriální a multikauzální problematiky psychosomatické medicíny a vybraných nemocí jednotlivých tělesných soustav, které vedou ke ztíženému sociálnímu uplatnění nebo invalidizaci.

Student získá základní znalosti laické první pomoci a je připraven prakticky je aplikovat. Student pochopí zásady zdravého životního stylu a je schopen je prosazovat v širokém sociálním kontextu v souladu s dlouhodobým programem zlepšování zdravotního stavu obyvatel ČR – Zdraví 21.

Cíl výuky

Cílem předmětu je poskytnutí studentům potřebných znalostí pro syntézu poznatků z anatomie, fyziologie, patofyziologie s informacemi o zdraví a přirozeném vývoji fyzických i psychických nemocí s následnou schopností vysvětlit principy a možnosti prevence a léčby vybraných onemocnění s důrazem na dopad v sociální oblasti. Studenti budou mít potřebné znalosti a dovednosti pro poskytování laické první pomoci.

Zdravotní nauky vedou k formování názorů a postojů studentů s cílem posílení vědomí humánního a společenského poslání péče o zdraví vlastní a zdraví spoluobčanů. Nedílnou součástí je objasnění postavení sociálního pracovníka v systému zdravotnictví a pochopení vazeb sociální a zdravotní problematiky. Konečným cílem je pak celkové vnímání člověka ve všech jeho biopsychosociálních souvislostech.

Na podkladě získaných poznatků budou pak studenti schopni v praxi posoudit konkrétní sociální problémy, které mohou mít zdravotní příčiny, i situace, kdy sociální podmínky jsou jedním z faktorů napomáhajících vzniku choroby.

Na podkladě získaných poznatků jsou studenti schopni v praxi **akceptovat, že sociální problémy mohou mít zdravotní příčiny, a posoudit** situace, kdy sociální podmínky jsou z jedním z faktorů napomáhajících vzniku choroby.

Cílové kompetence

Znalosti – student

- se orientuje v základní lékařské terminologii
- má základní znalosti z oboru anatomie a fyziologie člověka
- zná determinanty ovlivňující zdravotní stav člověka
- má znalosti o vzniku nejčastěji se vyskytujících chorob, jejich projevech, sociálních důsledcích a prevenci
- osvojí si základní znalosti z epidemiologie a hygieny
- má teoretické znalosti ze základů první pomoci
- má potřebné znalosti z psychiatrie

Dovednosti – student

- umí navrhnout vhodná řešení sociální situace ve spojení se zdravotním stavem klienta
- umí navrhnout vhodná preventivní opatření
- umí poskytnout laickou první pomoc
- umí poradit v oblasti zdravého životního stylu
- umí využívat získané poznatky k udržení a obnově zdraví vlastního i svých klientů
- dokáže poskytnout konkrétní radu a podporu nemocnému klientovi i jeho okolí
- umí poradit, kde vyhledat příslušnou zdravotnickou odbornou pomoc
- dovede realizovat protiepidemická opatření v praxi

Kontextualizované oborové kompetence pro předmět Menšiny dle BASW

1. Profesionalita: Sociální pracovník se identifikuje a chová jako profesionál a odborník a neustále usiluje o svůj profesní rozvoj

- 1.1 Je schopen plnit požadavky profesní regulační autority
- 1.2 Prosazuje svou profesi v rostoucím počtu společenských změn a kontextů

- 1.4 Zachovává si profesionalitu i ve stále náročnějších situacích
- 1.5 Nezávisle zvládá pracovní vytížení, vyhledává podporu a navrhuje řešení pro obtíže spojené s pracovním vytížením
- 1.8 Pamatuje na vlastní profesní limity a mezery ve znalostech. Buduje si síť interních a externích kolegů, od nichž může získat radu a odbornou pomoc

2. Hodnoty a etické principy: Uplatňujte etické principy a hodnoty sociální práce k vedení profesionální praxe

- 2.1 Uplatňuje etickou argumentaci ve své profesní praxi, v otázkách práv a nároků. Při etické konfrontaci se zainteresovanými subjekty se vždy pohybuje v rámci zákonných norem a základních lidských práv.

5. Znalosti: Sociální pracovník uplatňuje znalosti ze sociálních věd, práva a teorie sociální práce

Sociální pracovník:

- 5.1 Projevuje komplexní porozumění a uplatňování znalostí souvisejících s oborem sociální práce v praxi, včetně kritického nahlížení aktuálních problémů a nových poznatků z výzkumu aktuální praxe
- 5.3 V praxi projevuje a uplatňuje praktické znalosti z oblasti poznatků vývoji lidského jedince a fází jeho rozvoje během života celoživotního lidského růstu a rozvoje
- 5.4 Uvědomuje si krátkodobý a dlouhodobý dopad psychologických, socio-ekonomických, environmentálních a fyziologických faktorů na životy lidí, přičemž bere v potaz věk a úroveň rozvoje daného jedince, a co tyto skutečnosti konkrétně znamenají pro praxi

7. Intervence a dovednosti: Sociální pracovník uplatňuje úsudek a profesní autoritu při intervencích s jednotlivci, rodinami a komunitami s cílem podpořit jejich nezávislost, poskytnout podporu a zabraňovat případné újmě, zanedbání a zneužívání

Sociální pracovník:

- 7.4 Shromažďuje důležité informace, které následně uplatní při tvorbě úsudku v rámci náročných intervencí i při reakci na náročné úkoly (výzvy).

9. Profesionální vedení: Sociální pracovník přejímá odpovědnost za profesionální učení a rozvoj ostatních prostřednictvím supervize, mentoringu, posudků, výzkumu, výuky, vedení a managementu

- 9.1 Přispívá a podporuje rozvoj praxe, iniciativně prověřuje nové přístupy
- 9.2 Přispívá k učení druhých

